

**BUDAPESTI GAZDASÁGI FŐISKOLA
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG**

**A fejlesztési források szerepe a mikro-,
kis-és középvállalkozások működésében
a vonatkozó jogszabályok alapján**

Belső konzulens: Dr. Szekeres Diána PhD.

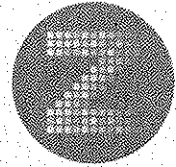
Külső konzulens: Nagy András

Tóth Ildikó

Levelező tagozat

Pénzügy mesterszak

Vállalkozási szakirány

NYILATKOZAT

a szakdolgozat digitális formátumának benyújtásáról

A hallgató neve: Tóth Ildikó

Szak/szakirány: pénzügy Msc, vállalkozási szakirány

Neptun kód: FHB1MU A szakdolgozat megvédésének dátuma (év): 2014.

A szakdolgozat pontos címe: A fejlesztési források szerepe a mikro-,kis-és közép vállalkozások működésében a vonatkozó jogszabályok alapján

Belső konzulens neve: dr. Szekeres Diána PhD.

Külső konzulens neve: Nagy András

Legalább 5 kulcsszó a dolgozat tartalmára vonatkozóan:

mikro-,kis-és közép vállalkozás, fejlesztési forrás, operatív program, vállalkozói kultúra, projekt

Benyújtott szakdolgozatom **nem titkosított / titkosított.**

(Kérjük a megfelelőt aláhúzni! Titkosított dolgozat esetén kérjük a titkosítási kérelem egy példányát csatolni vagy az eredeti másolat készítés céljára átadni.)

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy nem titkosított szakdolgozatomat a főiskola könyvtára az interneten a nyilvánosság számára közzétegye. (Kérjük a megfelelőt aláhúzni!) Hozzájárulásom - szerzői jogaim maradéktalan tiszteletben tartása mellett - egy nem kizárólagos, időtartamra nem korlátozott felhasználási engedély.

Felelősségem tudatában kijelentem, hogy szakdolgozatom digitális adatállománya mindenben eleget tesz a vonatkozó és hatályos intézményi előírásoknak, tartalma megegyezik a nyomtatott formában benyújtott szakdolgozatommal.

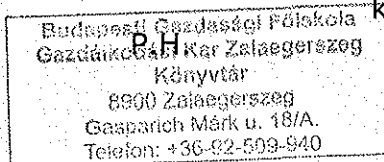
Dátum: Zalaegerszeg, 2014. június 4.

hallgató aláírása

A digitális szakdolgozat könyvtári benyújtását és átvételét igazolom.

Dátum: 2014 JÚN 06.

könyvtári munkatárs

Tartalom

1.	Bevezetés.....	3
2.	Anyag és módszer	6
3.	A KKV szektor helyzete Magyarországon, szerepük az Európai Unióban	7
3.1.	Általános tudnivalók a KKV szektorról.....	7
3.2.	Makrogazdasági környezet Magyarországon, gazdasági pillanatfelvétel	9
3.3.	Hazai helyzetkép	10
3.4.	KKV-k szerepe az Európai Unióban	19
3.5.	Fejlemények hazánkban a kkv politikát illetően	20
4.	A KKV szektor működését, gazdálkodását befolyásoló jogszabályi és egyéb háttér	22
4.1.	A magyar szabályozás kialakulása	22
4.1.1.	A magyar jogi szabályozás a Gt. tükrében, az új Ptk. gazdasági társaságokat érintő rendelkezései.....	24
4.1.2.	A vállalkozások fejlesztéspolitikájának jogszabályi háttere.....	30
4.1.3.	A mikrohitelzés főbb jellemzői, hazai és nemzetközi szabályozása	33
4.2.	A KKV-kat érintő aktuális európai uniós jogszabályok	36
4.3.	European IPR Helpdesk.....	40
4.4.	A 2007-2013-as költségvetési időszak fejlesztési tapasztalatai.....	42
4.5.	A várható 2014-2020-as költségvetési időszak fejlesztési stratégiája a kkv-ra vonatkozóan.....	51
4.5.1.	Fiatallalkozóvá válás támogatása a konvergencia régiókban.....	60
5.	A fejlesztési források hasznosulásának gyakorlati tapasztalatai (primer kutatás eredményei).....	62
5.1.	Esettanulmány	62
5.1.1.	A cég bemutatása	63
5.1.2.	A cég pénzügyi helyzete	65
5.1.3.	A Csejtei Fém-Vill Kft. fejlesztési célkitűzése.....	67
5.1.4.	A vállalkozás ügyvezető igazgatójával készített mélyinterjú tapasztalatai	69
5.1.5.	A projekt megvalósításának számszerűsíthető eredményei.....	70
5.2.	Kérdőíves felmérés tapasztalatai	74
6.	Lehetséges jövőkép	76
	Összefoglalás	80
	Irodalomjegyzék	85
	Mellékletek.....	93

1. Bevezetés

A szakdolgozatom témája a mikro-, kis-és középvállalkozások (továbbiakban kkv) működésében szerepet játszó fejlesztési források (elsősorban az európai uniós) hasznosulásának vizsgálatára, értékelésére irányul a vonatkozó jogszabályok és egyéb dokumentumok alapján.

A téma jelentőségét alátámasztja, hogy a kkv-k gazdasági életben betöltött szerepe jelentős, mind hazánkat, mind pedig az Európai Uniót (továbbiakban EU) tekintve. Ezen vállalkozások segítése az ország egésze és egyes régióinak, térségeinek fejlődése érdekében kiemelt feladatként jelentkezik.

Magyarországon a rendszerváltást követően végbemenő politikai és gazdasági változások hatására a vállalkozások száma rohamosan nőtt. A folyamatra pozitív hatással volt a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (továbbiakban Gt.)¹, és a privatizációs törvény megalkotása.

Kijelenthető, hogy az ország növekedése nem valósítható meg jól működő gazdasági vállalkozások nélkül, hiszen szerepük rendkívül jelentős a munkahelyteremtésben, és az adófizetésben. Az említett szektor hatékony működése előtt álló egyik legfontosabb akadály a tőkehiány, melynek egyik megoldási alternatívái lehetnek az európai uniós fejlesztési források.

A témaválasztás aktualitását adja, hogy az EU hétéves költségvetésében kiemelt szerepet kapnak a kkv-k. A Kis-és középvállalkozások Versenyképesség Program (COSME)² elnevezésű uniós program 2,3 milliárd eurót szán a nevében szereplő célok eléréséhez a 2014-2020-as költségvetésből. A másik irányból a Horizont 2020 projekt³ nyújt támogatásokat a vállalkozásoknak a műszaki, tudományos, kutatás-fejlesztési és innovációs projektek esetében. A Horizont 2020 program az Európa 2020 Stratégia „*Innovatív Unió*” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének egyik alappillére.

¹ A 2013. évi V. törvény a Polgári törvénykönyvről 2014. március 15. napján lépett hatályba. Az új törvény magában foglalja a gazdasági társaságokról szóló szabályozást, ezért ezzel a dátummal a Gazdasági Társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény hatályát veszítette.

Forrás: http://www.mkv.gov.hu/dynamic/kot_28_a_gazdasagi_tarsasagokra_vonatkozó_szabalyozas_2014_tol.pdf (letöltés dátuma 2014. február 25.)

² Forrás: <http://www.bayzoltan.hu/bay-hunor/egyeb-programok/hunor-cosme-program-a-vallalkozasok-versenykepessegeert-es-a-kis-es-kozepvallalkozasokert> (letöltés dátuma: 2014. február 25.)

³ Forrás: <http://www.nih.gov.hu/nemzetkozi-tevekenyseg/horizon2020> (letöltés dátuma: 2014. február 25.)

A kutatásom legfontosabb célkitűzése annak vizsgálata volt, hogy a gazdaság jelenlegi helyzete és a gyakran változó jogszabályi környezet mellett mennyire hatékony ezen szektor fejlesztése igazodva az uniós és a hazai dokumentumok célkitűzéseibe.

A dolgozat első részében az általános tudnivalók mellett helyzetelemzést – SWOT analízis - végezve bemutatom a fenti vállalkozások szabályozási, finanszírozási, humán erőforrás gazdálkodási és infrastrukturális környezetét Magyarországon. Ezt követően az EU-ban betöltött szerepükről szólok röviden.

A dolgozat következő részében bemutatom a kkv szektor működését, gazdálkodását befolyásoló fontosabb magyar és európai uniós szabályozást. Kiemelten foglalkozok a 2014. március 15-től hatályba lépő új Polgári Törvénykönyv (továbbiakban Ptk.) változásaival, amelyek számos esetben érintik a kkv-kat.

Ebben a részben bemutatom a 2007-2013-as költségvetési időszak fejlesztési tapasztalatait és a következő hétéves ciklus várható fejlesztési stratégiáját.

A dolgozat további részében esettanulmány, kérdőíves felmérés és interjú segítségével próbálom bemutatni az igénybevett támogatási formák hasznosulásának hatékonyságát. A kérdőíves felméréshez a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány (továbbiakban ZMVA), és a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. nyújtott segítséget. Azt próbáltam elemezni, hogy a különböző fejlesztési források milyen hatást gyakorolnak a vállalászási eredményre, és egyéb a működésüket jelentősen befolyásoló tényezőkre. A leíró esettanulmányban egy konkrét gazdasági szervezet európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztése kerül bemutatásra. Az interjú segítségével mélyebb betekintést szerettem volna nyerni az esettanulmányban szereplő vállalkozás tevékenységébe, ismereteibe, véleményébe. A kérdőíves kutatás sajnos nem vezetett eredményre.

A szakdolgozat elkészítését megelőzően készítettem egy kutatási tervet. Ebben megfogalmaztam, hogy kutatásomat akkor tekinthetem sikeresnek, ha az átfogó képet nyújt a kkv-k működését befolyásoló jogszabályokról, előírásokról, hazai és európai uniós programokról, valamint az európai uniós fejlesztési források hatékonyságáról.

A fejlesztési források tekintetében pontosabb képet szerettem volna kapni azok hasznosulásáról, vagyis, hogy milyen módon befolyásolják a vállalkozások gazdálkodását, foglalkoztatási jellemzőit, működésüket.

Elméletileg a támogatási célok és a vállalkozások céljai között egyértelmű kapcsolat kell, hogy létezzen. A gyakorlatban azonban sokszor megfigyelhető, hogy a meghirdetett támogatási célok orientálják a vállalkozásokat, és ezek nem feltétlenül kapcsolódnak a kitűzött működési céljaikhoz.

A sokféle támogatási lehetőség ellenére, ennek a szektornak még mindig nagy problémája a vállalkozói és pénzügyi ismeretek hiánya. Ez nagymértékben akadályozhatja őket a különböző támogatási lehetőségek megszerzésében, így ezen a területen mindenképpen szükségesnek tartom az előrelépést.

Természetesen pozitív példa is bemutatásra került a dolgozatban, hiszen az esettanulmányban szereplő cég előre meghatározott fejlesztési céljához keresett pénzügyi forrást.

Dolgozatomat, mint egyfajta problémafelvetést, helyzetbemutatás lehetőségét kezelem, melyben megvizsgálom a probléma alanyait, a problémamegoldó közegét, és az ehhez kapcsolódó eszközrendszert. A szakdolgozat végén összegzést készítettem, leírom a következtetéseimet, javaslataimat. Megpróbálom felvázolni, hogy mi lehet a kkv-k számára a jövőkép, a célállapot.

A bevezető végén szeretnék köszönetet mondani belső konzulensemnek dr. Szekeres Dianának, a BGF GKZ oktatójának, külső konzulensemnek, Nagy Andrásnak, a ZMVA ügyvezető igazgatójának a szakdolgozat megírásában nyújtott aktív közreműködésért és segítségért. Ezen kívül köszönetet mondok még az esettanulmányban bemutatásra kerülő cég ügyvezető igazgatójának Csejtei Andreának is.

2. Anyag és módszer

Elemzésemet a kkv-k helyzetére, jogszabályi környezetük, a különböző fejlesztési programok bemutatására, elemzésére fókuszálom beleértve a források felhasználásának elemzését is. Empirikus elemzésem szekunder és primer kutatásból áll.

A dolgozatom első része szekunder kutatómunkára épül, szekunder jellegű adatgyűjtésre, valamint a témával kapcsolatos szakirodalom feldolgozására.

A szekunder adatgyűjtés a kkv-k helyzetének, jogszabályi környezetének, és a hétéves költségvetési ciklusok bemutatásakor, elemzésekor jelenik meg, melyhez elsősorban az internetes adatbázis, és európai uniós kiadványok nyújtottak segítséget. A ZMVA-tól is nagyon sok dokumentumot kaptam, valamint az alapítvány honlapjáról gyűjtöttem információt.

A szekunder kutatás keretében vizsgáltam és elemeztem a kkv szektor helyzetét, gazdálkodásukat és működésüket befolyásoló tényezőket. Két nagy területre fókuszáltam, a jogszabályi háttérre és a támogatási rendszer kutatására. Fontosnak tartom bemutatni az elmúlt hétéves költségvetési időszak (2007-2013) fejlesztési tapasztalatait fókuszálva már a következő időszak fejlesztési lehetőségeire.

Szakdolgozati munkám kiegészül primer kutatással, amely kvantitatív és kvalitatív információgyűjtést is magában foglal.

A primer kutatás során a kvalitatív adatgyűjtéshez mélyinterjút készítettem az esettanulmányban szereplő cég ügyvezető igazgatójával.

A kvantitatív információk bázisát elsősorban a ZMVA ügyfélköre jelentette, de emellett az ismeretségi körömben lévő vállalkozásoknak is eljuttattam a kérdőívet. A kérdőíves adatfelvétel 2014 áprilisában kezdődött, amely a 2011-2013 időszakot vizsgálta, a vizsgálat 2014. május 31-én zárult. A kérdőív 28 kérdést tartalmazott, melyben zárt, nyitott, skála típusú (öt fokozatú Likert-skála), válaszalternatívát kínáló kérdéstípust is alkalmaztam.⁴ Sajnos a kérdőíves kutatás nem vezetett eredményre, mindösszesen 12 db vállalkozás küldte vissza kitöltve a kérdőívet, és ők sem teljes körűen töltötték ki.

Technikai eszközként az Microsoft Word és Microsoft Excel programokat, valamint a kérdőívem szerkesztésére és kitöltésére a Google kérdőív szerkesztő szolgáltatását használtam.

⁴Forrás: Dr. Majoros Pál, Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatóknak, avagy a kutatómódszertan alapjai 2011, 117.o.

3. A KKV szektor helyzete Magyarországon, szerepük az Európai Unióban

3.1. Általános tudnivalók a KKV szektorról

Az Országgyűlés 2004. április 26-án fogadta el hazánk EU csatlakozása miatt az új törvényt, a 2004. évi XXXIV. törvényt a kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról.⁵

A kkv kategória három paraméter alapján minősíthető:

- állományi létszám
- éves forgalom, éves mérlegfőösszeg
- kis-és középvállalkozások függetlensége.

„Nem minősül kkv-nak az a vállalkozás, amelyben az állam vagy az önkormányzat közvetlen vagy közvetett tulajdonosi részesedése – tőke vagy szavazati jog alapján külön-külön vagy együttesen meghaladja a 25 %-ot.”⁶

A törvény a kkv szektor definícióját úgy módosította, hogy a létszámra vonatkozó korlátok változatlanok maradtak, de az árbevétel vagy a mérlegfőösszeg módosult. Így az átsorolás révén nagyobb vállalkozások is átkerültek ebbe a kisebb kategóriába.

1. számú táblázat

Új kkv meghatározás, küszöbértékek

Vállalkozás típusa	Foglalkoztatottak száma (fő)	Nettó árbevétel (millió €)	Mérlegfőösszeg (millió €)
Mikro-	< 10	≤ 2	≤ 2
Kis-	< 50	≤ 10	≤ 10
Közép-	< 250	≤ 50	≤ 43

Forrás: Új Kkv meghatározás, Vállalkozás és Iparpolitikai kiadványok (Európai Közösségek 2006), saját szerkesztésű táblázat

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_hu.pdf

(letöltés dátuma: 2014. március 31.)

⁵ 2. §. A törvény hatálya a mikro-,kis-és középvállalkozásokra (továbbiakban: KKV), valamint a KKV-k támogatására és az azzal kapcsolatos adatszolgáltatásra terjed ki. Forrás:

http://umvp.kormany.hu/download/c/9f/20000/T_2004_034_XXXIV_%28V_1%29_torveny_%28KKV%29.pdf (letöltés dátuma: 2014.március 5.)

⁶ Forrás: 2004. évi XXXIV törvény a kis és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról, (4)

bekezdés http://cubesat.bme.hu/data/tamogatas/innovacio/Torveny_Kiakisvallalkozas.pdf

(letöltés dátuma:2014. március 10.)

Az euróban megadott összegek forintra történő átszámításakor az MNB által megállapított, a kkv üzleti évének lezárásakor érvényes deviza középárfolyamot kell alkalmazni.

Az állományi létszámot kötelező betartani, viszont a kkv választhat, hogy a forgalom vagy a mérlegfőösszeg felső határértékének felel-e meg. Vagyis nem kell mindkettőnek megfelelni, a kettő közül az egyiket meghaladhatja anélkül, hogy elveszítené státuszát. Ez a választási lehetőség biztosítékot jelent arra, hogy a különböző gazdasági tevékenységet folytató vállalkozások ne élvezzenek helyzeti előnyt egymással szemben. Az új meghatározás az Európai Bizottság, a tagállamok, gazdasági szervezetek és szakértők széleskörű megbeszéléseinek, valamint két nyílt internetes eszmecsereinek az eredménye. A változtatások az 1996 óta bekövetkezett általános gazdasági fejlődést tükrözik, és jobban figyelembe veszi a vállalkozások közötti kapcsolatok különféle típusait, hozzájárul az innováció előmozdításához, az állami támogatások megfelelő elosztásához.

Az új meghatározás megkönnyíti a kkv-nak nyújtott tőkefinanszírozást azáltal, hogy kedvezményes elbírálást biztosít a különböző befektetőknek (regionális alapok, kockázati tőketársaságok, üzleti angyalok) anélkül, hogy a kkv elveszítené státuszát.

Az új meghatározás fő célkitűzése azt volt, hogy a támogatásokat csak azok a vállalkozások kapják meg akiknek valóban szükségük van arra.⁷

⁷ Forrás: Új Kkv meghatározás, Vállalkozás és Iparpolitikai Kiadványok, Európai Közösségek 2006 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_hu.pdf (letöltés dátuma:2014. március 31.)

3.2.Makrogazdasági környezet Magyarországon, gazdasági pillanatfelvétel

Az Amerikai Egyesült Államokhoz képest 2012-ben az EU-ban elmélyült a recesszió. Az unióban a legfőbb probléma a munkanélküliségi ráta és a csökkenő foglalkoztatottság. A pénzpiac helyzete némi javulást mutat, nőtt a kockázatvállalási kedv, de ennek reálgazdasági hatásai még nem voltak érezhetőek. Magyarországon is tovább mélyült a recesszió 2012-ben.

A gazdasági teljesítmény gyenge, összességében 2013. év végére a 2010-es évhez képest 2,5 %-kal állítottak elő több terméket és szolgáltatást. A romló konjunkturális folyamatokat befolyásolta a folyamatosan lassuló kereslet. Az export erőteljesen reagál a keresletre, mivel a hazai kivitelben túlsúlyban vannak azok a termékek, melyek kereslete érzékeny a gazdasági ciklusokra. A fogyasztás és a felhalmozás is nagyobb mértékben esett vissza. Tovább nőtt a munkanélküliség, csökkent a foglalkoztatottság. A kamatvágási ciklus is tovább folytatódik, a banki hitelezés felfutását a bizonytalan gazdasági kilátások, a fiskális terhek okozta veszteségek egyaránt akadályozták az elmúlt időszakban.

A beruházások szintje továbbra is alacsony. A 2012-es 15 % körüli GDP-arányos beruházási ráta még az amortizációt sem fedezte, majd 2013. harmadik negyedében 17,5 %-ra ugrott. Csakhogy ez még mindig messze van a kívánatos, 20-25 %-os szinttől. 2014-ben várhatóan tovább javul a helyzet, jórészt az MNB növekedési hitelprogramjának (továbbiakban: NHP) köszönhetően. A GDP arányos beruházási ráta gyakorlatilag 2004 óta folyamatosan csökken, sőt hiába az európai uniós forrásszerzési lehetőségeknek az értéke még az elégséges szintet sem éri el.⁸

A kkv-k aktuális helyzetére vonatkozó indikátorok 2013 negyedik negyedében pozitív képet mutatnak. Az előző időszakhoz képest minden, az aktuális helyzetre vonatkozó mutató növekedett, a termelési szintet kivéve. Emellett a jövőre irányuló várakozások is pozitív kilátásokat jeleznek, a létszámváltozást kivéve az összes mutató értéke nőtt.

Ezek a hatások összességben azt eredményezik, hogy a KKV Körkép Konjunktúra Index értéke az elmúlt év harmadik negyedében történő visszaesést követően az utolsó negyedévben visszakorrigált a második negyedéves szintre.

⁸Forrás: Statisztikai Évkönyv, Központi Statisztikai Hivatal 2013.,
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/mo/mo2012.pdf> (letöltés dátuma: 2014. május 20.)

A KKV Körkép Bizonytalansági Index szintén emelkedett valamelyest 2013 októberéhez képest, vagyis a vélemények különbözősége némileg nőtt a kkv-k körében jelenlegi és várható üzleti helyzetük megítélését illetően.⁹

3.3. Hazai helyzetkép

Az EU-ban a több, mint 20 millió kkv 87 millió embert foglalkoztat, a vállalkozások 99 %-a kkv. Ez a szám is bizonyítja, hogy kulcsfontosságú szerepet játszanak a növekedés és a foglalkoztatás szempontjából.

A kép hazánkban is hasonló képet mutat, sőt a kkv száma magasabb az uniós átlagnál. Mint valamennyi uniós tagállamban ők jelentik a hozzáadott érték és a foglalkoztatás szempontjából a „gazdaság motorját”.

2. számú táblázat

Kkv-k Magyarországon uniós összehasonlításban

Megnevezés	Vállalatok száma		Foglalkoztatottak száma		Hozzáadott érték	
	Magyar-ország	EU 27	Magyar-ország	EU 27	Magyar-ország	EU 27
Mikrovállalkozás	94,6%	92,1%	35,5%	28,7%	18,7%	21,1 %
Kisvállalkozás	4,5%	6,6%	18,9%	20,4%	15,8%	18,3%
Középvállalkozás	0,8%	1,1%	16,8%	17,4%	18,7%	18,3%
Összesen	99,9%	99,8%	71,2%	66,5%	53,2%	57,7%
Nagyvállalkozás	0,1%	0,2%	28,8%	33,5%	46,8%	42,3%
Összesen	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Forrás: SBA Fact Sheet Hungary (2013), saját szerkesztésű táblázat

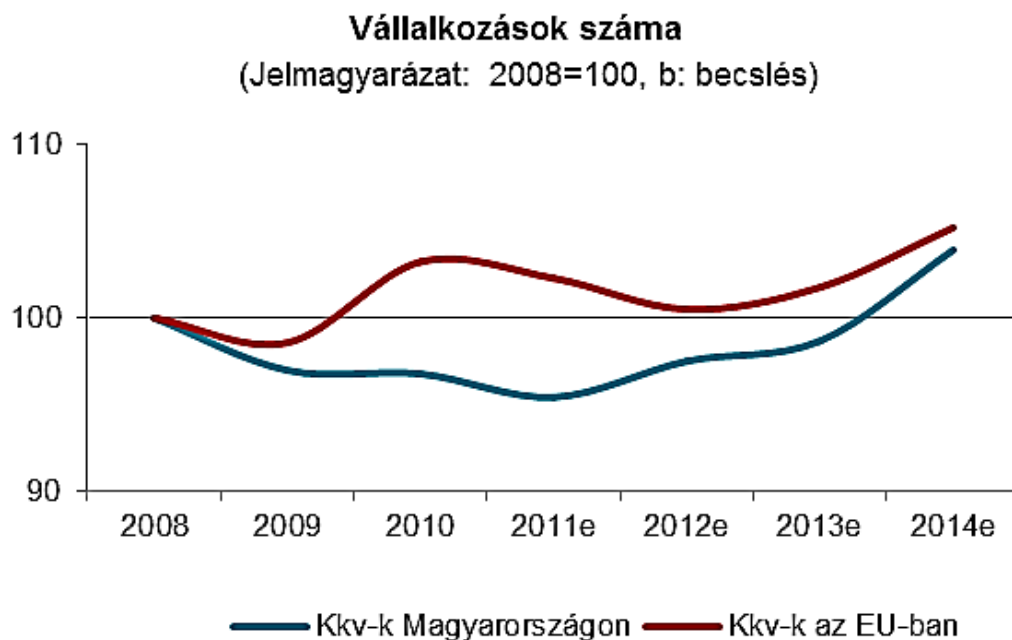
http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/hungary_hu.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 31.)

A 90-es évek elején bekövetkezett változások hatására a kkv-k száma folyamatosan növekedett. Ez a szektor adja a hazai vállalkozások 99,9 %-át. A kkv-k állítják elő a GDP 53,2 %-át, és a munkavállalók több, mint 71 %-a ebben a szektorban tevékenykedik.

A KSH 2012.évre vonatkozó jelentése alapján a kkv összetétele gazdálkodása forma szerint: 41,9 %-a korlátolt felelősségű társaság, 38,6 %-a egyéni vállalkozás, a 18 %-a pedig betéti társaság. A mikro-vállalkozások aránya a kisvállalkozások körében 96,7 %. Jelentős területi koncentráció figyelhető meg: a közép-magyarországi régió jelentősen kiemelkedik, az összes kkv 45 %-a ebben a régióban található.

⁹ Forrás: <http://www.gvi.hu/index.php/hu/papers/show.html?id=184> (letöltés napja: 2014. május 20.)

1. számú diagram

Forrás: SBA Fact Sheet Hungary (2013)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_hu.pdf

(letöltés dátuma: 2014. március 31.)

Ágazati szerkezet szerint a szolgáltató szektornak van jelentős szerepe, az árutermelő ágazatok (mezőgazdaság, ipar és építőipar) együttes súlya a szervezetméret növekedésével párhuzamosan növekszik.

Magyarországon a 2008-as válság óta felgyorsult a kkv-k és a munkavállalók számának, valamint a hozzáadott érték szintjének csökkenése. A csökkenés 2011-ben érte el a mélypontot, ezután pedig egy lassú emelkedés vette kezdetét.

Az előrejelzések szerint egy erőteljesebb fellendülésre lehet majd számítani 2014. év végéig a kkv-k számát, a foglalkoztatottságot és a hozzáadott érték szintjét tekintve. Ahhoz, hogy ez a szektor tovább fejlődjön szükség van a vállalászási környezet fejlesztésére, ehhez pedig jelentős összegű finanszírozási forrásra.

A közvetlen exportból való részesedésük elmarad az EU-tól, ami annak a következménye, hogy nagyon magas az alacsony exportképességű mikro-vállalkozások aránya a vállalkozói struktúrában.

A kis- és középvállalkozások csaknem fele hozzájárul a nagyvállalatok ipari háttérének megteremtéséhez és beszállítói kapcsolataik révén bizonyos mértékben a nagyvállalatok exporttermékeinek előállításához.¹⁰

A SWOT elemzés „Erősségek” és „Gyengeségek” pontjai a fennálló helyzet és a kis-és középvállalati szektor belső adottságait mutatják be. A „Lehetőségek” és „Veszélyek” esetében a jövőben várható és a jelenlegi trendekből adódó lehetséges kimenetek kerültek felvázolásra. Az erősségek és a gyengeségek a kkv-szektor által befolyásolható tényezők köre, addig a lehetőségek és a veszélyek külső, a vállalkozások által nehezen befolyásolható körülmények összességét jelentik.

A helyzetelemzésből és a SWOT elemzés négy eleméből leszűrhető következtetések alapján lehetőségünk van a kis-és középvállalkozás-fejlesztési politika jövőképeinek felvázolására és a stratégia céljainak kitűzésére.

3. számú táblázat

Kkv-k SWOT elemzése

<i>Erősségek</i>	<i>Gyengeségek</i>
<ul style="list-style-type: none"> • a gazdasági átmenet közel húsz éve alatt kompetitív környezetben szerzett tapasztalat • rugalmasság, gyors adaptációs képesség, specializáció • új vállalkozói generáció belépése • nagyszámú, gyorsan növekvő vállalkozás • a nagyvállalatokkal szembeni versenyhátrányt csökkentő vállalkozói hálózatok kialakulása és fokozatos terjedése, • a kkv-k hálózatszervezési kapacitásának és hajlandóságának megjelenése, növekedése • növekvő pénzügyi kultúra és pénzügyi tudatosság • a finanszírozási minimumot elérő (hosszabb gazdálkodási múlttal rendelkező, stabil jövedelemtermelő képességű, finanszírozási igénnyel fellépő) vállalkozások folyamatosan növekvő aránya 	<ul style="list-style-type: none"> • az európai színvonaltól jelentősen elmaradó jövedelemtermelő képesség és termelékenység • a nem hatékonyan irányított, kis tőkeerejű vállalkozások magas aránya • magas munkaerő-és alacsony tőkeintenzitás • alacsony tőkefelhalmozási képesség és hajlandóság • magas az alacsony teljesítményű, elmaradott technológiai színvonalú, alacsony energia-felhasználási hatékonyságú vállalati kör aránya • külső forrást igénybevevő vállalkozások aránya nemzetközi összehasonlításban alacsony • kkv-k pénzügyi tudatossága, tervezésük nem kellően fejlett

¹⁰ Forrás: Statisztikai tükrök, VII. évfolyam 108. szám, Kis-és középvállalkozások helyzete hazánkban, 2013. december 4.

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/kkv12.pdf> (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

<ul style="list-style-type: none"> • jelentős, egyes elemeiben fejlett IKT szektor • növekvő IKT használat a bankok és az ügyfelek, az adóhatóságok és az adózók közötti kapcsolatokban • Magyarország kedvező földrajzi helyzete logisztikai és kulturális szempontból 	<ul style="list-style-type: none"> • az alapvető vállalkozói ismeretekkel, IT képzettséggel, nyelvtudással és más kulcskompetenciákkal rendelkezők alacsony száma • nem elég felkészültek tevékenységük nemzetközivé tételére, egységes piacon való megjelenésére • munkaerő-piaci problémák (alacsony munkaerő-piaci aktivitás és foglalkoztatás, munka-jövedelmek eltitkolása, nem jellemző az élethosszig tartó tanulás, munkaerő mobilitása alacsony, kevésbé elterjedtek a rugalmas és atipikus foglalkoztatási formák) • alacsony K+F ráfordítás, kapacitás és innovációs tevékenység • kevés szabadalom és önálló termék • túlzottan koncentrált vállalati K+F tevékenység • több területen relatív magas tranzakciós költség
<i>Lehetőségek</i>	<i>Veszélyek</i>
<ul style="list-style-type: none"> • a világgazdaság erősödő globalizációja révén bővül az elérhető erőforrások, piacok és együttműködések köre • húzóágazati tudásközpontok+nagy növekedési potenciállal rendelkező hazai Kkv hálózatainak kialakulása, fejlődése • a hazai kkv-k integrálódása a nagy nemzetközi termelési, szolgáltatási és kereskedelmi hálózatokba • az euro-zónához csatlakozással az árfolyamkockázat csökken/megszűnik, a tranzakciós költségek csökkennek • az IKT fejlődésével és terjedésével a hálózati együttműködés intenzívebbé válik • a kutatók vállalkozás alapítását ösztönző innovációs törvény és 	<ul style="list-style-type: none"> • Kkv szektor fejlődésének lelassulása, növekvő versenyhátrány a nagyvállalatokkal szemben • saját források felhalmozását lassító, nehezítő környezeti változások, pl.: növekvő adó-és járulékkerhek, visszafogott vásárlóerő • a megnyíló munkaerőpiac elszívó hatást gyakorolhat a magasan képzett szakemberekre, kutatókra • szakemberhiány (szakmunkás és diplomás) • EU csatlakozáshoz kapcsolódó szigorodó környezetvédelmi és egyéb előírásokhoz való alkalmazkodás költségigényes • a lassú konvergencia folyamat, az euró bevezetésének

<p>adókedvezmények a K+F ösztönzésére</p> <ul style="list-style-type: none"> • környezeti-fenntarthatósági törekvésekhez való alkalmazkodás piaci és technológiafejlesztési lehetőséget jelent • az oktatási stratégia jelentőségének felismerése, és színvonalának javítása minden szinten • külső források bevonásának kínálati oldalról meglévő nagy növekedési potenciálja, a pénzügyi szolgáltatók javuló kínálata, hatékonyabb, olcsóbb kockázatkezelési eljárások terjedése • finanszírozási eszközök széles skálájának megjelenése, fejlettebb, diverzifikáltabb finanszírozási eszközök alkalmazásának lehetősége • finanszírozási minimumot elérő, aktív, szolgáltatásokat igénybevevő ügyfélkör bővülése • a pénzügyi közvetítés mélységének növelése, részben a meglévő ügyfeleknek nyújtott több szolgáltatással, részben új ügyfeleken keresztül • több vállalkozást elérő, hatékonyabb állami vállalkozásfinanszírozási politikák alkalmazása 	<p>kitolódása növeli a hazai vállalkozások árfolyam-kitettséget és tranzakciós költségeit a regionális versenytársakéhoz képest</p> <ul style="list-style-type: none"> • a makrogazdasági változásokból eredően a kkv-k hitelképességének romlása, növekvő finanszírozás kockázat és kamatszint • nehézkes, bürokratikus közigazgatás • kiszámíthatatlan, inkonzisztens szabályozási környezet • viszonylag kevés vállalkozót elérő, rossz hatékonyságú kkv fejlesztési politika és programok
---	---

Forrás: Kis-és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2007-2013, 58-59. o.
http://www.terport.hu/webfm_send/2733 (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

A több szempontú helyzetelemzés alapján három fő problémával kell ennek a szektornak szembenéznie: nem kellően támogató vállalati környezet, a finanszírozáshoz jutás nehézsége és alacsony a kkv szektor növekedési potenciálja.

A növekedéssel kapcsolatos alapvető probléma a kis-és középvállalati szektor alacsony növekedési potenciáljaként fogalmazható meg.

Az alacsony növekedési potenciál a kkv szektor szerkezetének következménye: túlnyomó többségben mikro-vállalkozások, ezen belül jelentős számban kényszervállalkozások alkotják a szektort. Ők méretüknél és helyzetüknél fogva ritkán találnak lehetőséget növekedésre, különösen a gazdasági válság körülményei között.

Azok a mikro-vállalkozások is nehéz helyzetben vannak, akik növekedési stratégiával indulnak el. Számukra a kezdeti fejlődési szakasz sikeres teljesítése és az egy szinttel magasabbra, a *vállalatként való működés szintjére* való ugrás okozza a legnagyobb nehézséget.

A közepes és nagyobb cégek számára az is gondot jelent, hogy a multinacionális szereplőkkel szemben nem versenyképesek a belföldi pályázatokon.

A növekedésre képes szűk kis-és közepes vállalkozói kör a gyenge keresleti feltételek között sokszor csak a túlélésre képes, azonban a növekedést beindító innovációs, export és/vagy beszállítói úton nem tud elindulni. Ez a kkv-k működésében fellelhető belső hiányosságoknak, és legtöbbször környezeti problémáknak is köszönhető.

Az innováció esetében a gondok jelentős része abból adódik, hogy nem kellően hatékony az intézményi struktúra és a szabályozási környezet, gyenge a tehetséggondozás, hiányzik az innováció politikai eszközrendszere. A kkv-k oldalán alacsony az innovációs tudatosság, a vállalkozó szellem és a kudartűrés.

Az export beindításával illetve fejlesztésével kapcsolatban a legfőbb probléma, hogy gyenge a kkv-k nemzetközi együttműködésbe való beágyazottsága, a nemzetközi piacok ismerete, illetve sok esetben a belépésre vonatkozó hajlandóság is. Gyakran hiányoznak az export hatékony lebonyolításához szükséges képességek és források.

A beszállítóvá válás folyamatában sok esetben probléma annak a felismerésnek a hiánya is, hogy a beszállítói szerep nem feltétlenül jelent tartós eredményességi és növekedési garanciát. A korszerű management képességek hiánya, a vállalkozói kultúra elmaradottsága a gondok egyik fő forrása ezen a területen is.

A gyenge növekedési potenciál visszavezethető a vállalkozói környezet, és ezen belül a támogató intézményrendszer gyengeségeire és hiányosságaira is. A szektor szerepe a hazai növekedés beindításában nincs feltétlenül összhangban a kialakult felelősségi és irányítási rendszerrel, intézményi struktúrával.¹¹

A vállalkozók finanszírozási forrásokhoz való hozzáférése elég nehézkes. A külső források bevonásával kapcsolatos problémák a keresleti és kínálati oldalon is felfedezhetőek. Az elmúlt évek pénzügyi és gazdasági válsága még nehezkesebbé tette a vállalkozások számára a forrásszerzést.

¹¹ Forrás: Kis-és középvállalkozások Stratégiája 2014-2020
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf
(letöltés dátuma: 2014. március 10.)

A kkv-k jelentős része nem kellően tájékozott a forráshoz jutás feltételeiről, lehetőségeiről. Ez a probléma mind a piaci, mind a támogatott források esetén is fennáll. A pénzügyi szakértelem a források hatékony felhasználásának is feltétele.

A legfontosabb részproblémák a következők: a vállalkozások nem látják át saját pénzügyi helyzetüket, nehézségeiket és lehetőségeiket, a vállalkozások nem tudnak elég hatékonyan kommunikálni a pénzügyi közvetítőkkel és nem tudják elég hatékonyan hasznosítani a megszerzett külső forrásokat üzleti céljaik elérésre.

Jelenleg jó néhány támogatott finanszírozási program érhető el a kis-és középvállalkozások számára, a támogatott források azonban szétaprózottak, nem kellően áttekinthetőek.

A kkv-k helyzetét alapvetően meghatározó probléma a nem támogató vállalati környezet. Ez a kkv-k hozzáadott értékére rakódó magas adóterheket, a magas adminisztratív terheket és az információszerzés nehézségét jelenti. Az elmúlt időszak jelentős adminisztráció-és adócsökkentő intézkedései komoly javulást eredményeztek ezen a területen.

Az elmúlt évtizedekben létrejött duális gazdaságszerkezet következtében (egy többnyire külföldi működő tőkére épülő nagyvállalati szektorral, és egy viszonylag tőkeszegény, viszont foglalkoztatás javát adó kkv szektorral) jelentős különbség alakult ki a nagyvállalatokra rakódó adóterhek és a kkv-k adóterhelése között.

A kkv-k adóterhelése az érvényben lévő jogszabályok szerint közel 40-50% -os.

A magyar kkv-k az EU-s átlagnál még mindig magasabb adminisztratív terheket viselnek. A szabályozás bonyolult, túlbürokratizált a rendszer, sok vállalkozó az adminisztratív terheket nagyobb problémának tartja, mint a magas adórátákat. Továbbá bizonytalansági faktort jelent a vállalkozási környezetben a szabályozás túl gyakori változása.

A vállalati környezet kiemelt problémája a nehézkes információszerzés. A bürokratikus rendszer működését gyakran nem jellemzi az ügyfélközpontúság, a szabályozással kapcsolatos információk sokszor nehezen áttekinthetően, strukturálatlanul, szétaprózva állnak rendelkezésre.¹²

¹² Forrás: Kis-és középvállalkozások Stratégiája 2014-2020
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf
(letöltés dátuma: 2014. március 10.)

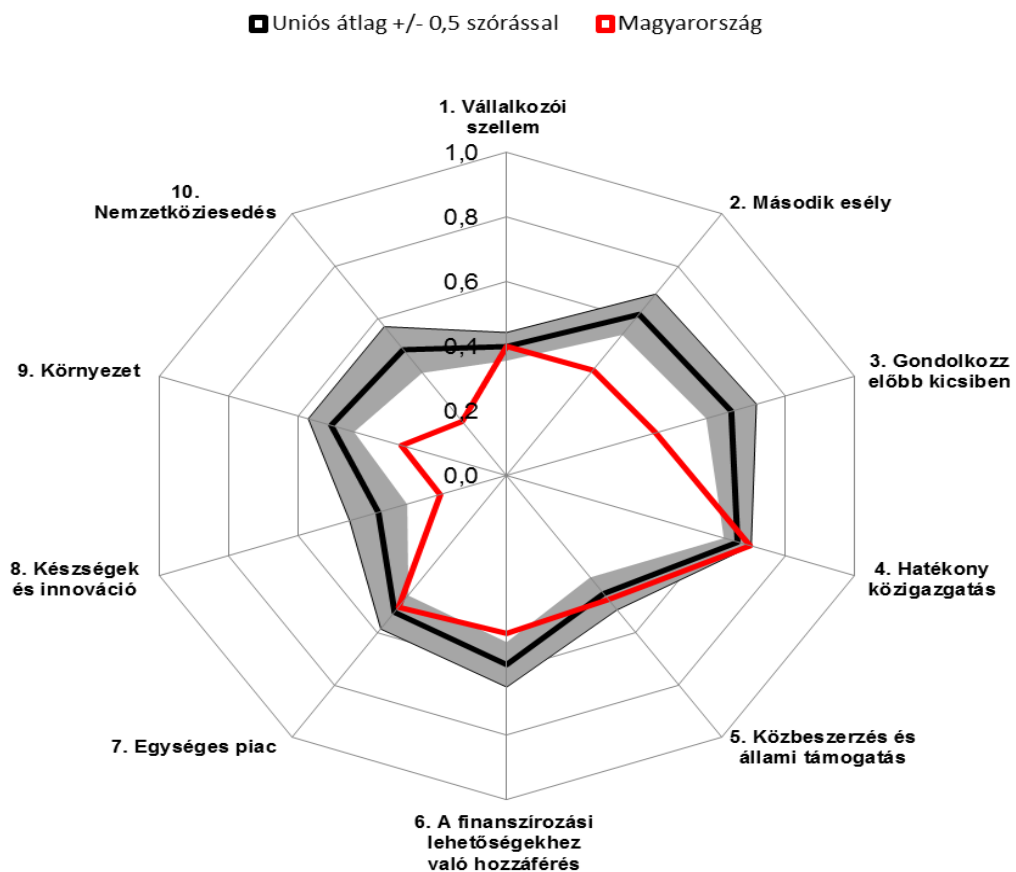
Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag, a *Small Business Act* (továbbiakban: SBA) az EU kkv-kat támogató kiemelt kezdeményezése, a kkv-kkal kapcsolatos gazdasági elemzések legfontosabb eszköze.

A csomag politikai intézkedései 10 alapelvet tartalmaz, mint pl. „*vállalkozói szellem*”, „*hatékony közigazgatás*” stb.

Évente kerül kiadásra SBA tájékoztató az aktuális tendenciák és a nemzeti politikák kkv-ra gyakorolt hatásának jobb megértését célozza meg. Célja az elért eredmények áttekintése rögzítése. Megbízottak felelnek a program végrehajtásáért.¹³

2. számú diagram

Sugárdiagram az SBA magyarországi megvalósításáról

Forrás: SBA Fact Sheet Hungary (2013)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/hungary_hu.pdf (letöltés dátuma: 2014. március31.)

¹³ Forrás: 2013. évi SBA tájékoztató, Vállalkozáspolitikai és Ipari Főigazgatóság vagy SBA Fact Sheet, 2013. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/hungary_hu.pdf (letöltés dátuma: 2014. március31.)

Az ábrából látható, hogy egyes területeken, mint pl. a vállalkozói szellem, a közbeszerzés és az hatékony közigazgatás sikerült a teljesítményt az EU átlagára növelni.

Amit kiemelnék, hogy továbbra is problémát jelent a „*finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés*”, a „*készségek és innováció*”.

Összességében úgy tűnik, hogy Magyarországnak sikerül majd felzárkóznia, ezt azonban még óvatosan kell kezelni, hiszen az előrelépés nem minden területen valósult még meg.¹⁴

Korábban már említésre került, hogy a kkv-k számára a finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás még mindig nehézkes. Növekedésüket, új beruházásaikat sokféleképpen finanszírozhatják. Magyarországon ennek a legismertebb formája a hitelintézetektől történő hitelfelvétel.

Hazánkban – számos fejlett országgal ellentétben – a *kockázati tőke*, az „*üzleti angyalok*” bevonása kevésbé elterjedt a vállalkozás fejlesztése érdekében. A tőkepiacról történő forrásbevonás is a ritkán alkalmazott lehetőségek egyike, szemben a fejlett tőkepiaccal rendelkező országokkal.

Azt, hogy mikor melyik lehetőséget célszerű alkalmaznia egy vállalkozásnak a forrásszerzéshez, jelentős mértékben befolyásolja, hogy az adott kkv a vállalati életciklus melyik szakaszában tart.

Az elmúlt több mint 20 évben a kkv-k számára a finanszírozási helyzetük javítása érdekében számos gazdaságpolitikai program (például az Új Széchenyi Hitel, Új Széchenyi Kombinált Mikrohittel, Országos Mikrohittel Program, egyéb támogatott hitel) indult.

2013 folyamán a monetáris politika irányvonalában bekövetkezett változás következtében a Magyar Nemzeti Bank 2013 áprilisában meghirdette a – későbbiekben egy második, nagyobb hitelkeretű szakasszal kibővített – Növekedési Hitelprogramot.

Összességében azt remélem, hogy hazánk vállalkozásai felzárkóznak majd a EU tagállamainak vállalkozása mellé. Ehhez azonban a kkv-nak is hozzá kell járulniuk.

¹⁴Forrás: SBA Fact Sheet, 2013.

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/hungary_hu.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 31.)

A *K & H bizalmi indexe* alapján ma még szolidan optimisták a cégek. Idén a tavalyihoz képest alig változtak a vállalkozások várakozásai, a választások előtt a közterhek csökkenését várták. Az uniós forrásokkal és a hitel kamatlábbakkal kapcsolatban sajnos sötétebben látják a jövőt. A hétéves ciklus forrásai csak ősztől lesznek elérhetőek.

A hitelkamatlábak tekintetében számomra meglepő ez a borúlátás, hogy a csökkenő kamatkörnyezetben a jövőre nézve a vállalati hitelkamatok növekedését feltételezik. Illetve a már korábban megemlített NHP is segítség lehet a számukra. ¹⁵

3.4.KKV-k szerepe az Európai Unióban

A kkv-k ösztönzésére az EU-ban az 1980-as évtized közepétől fordítanak kiemelt figyelmet. A legjelentősebb közösségi dokumentum a Kisvállalatok Európai Chartája, amely meghatározza a szektor szerepét az európai gazdaságban, továbbfejlesztésükre vonatkozóan eszközrendszert ír elő számukra.

Az EU-ban a kkv-k biztosítják a munkahelyek a 67 %-át, azonban termelékenységük alacsonyabb, mivel a hozzáadott értékből már csak 58 %-ot állítottak elő 2012.évben.

A kkv-szektor aránya az EU-tagállamok közül – a tagállamok több mint kétharmadára rendelkezésre álló adatok alapján – Cipruson a legjelentősebb: a bruttó hozzáadott érték 76%-át állítják elő, és a vállalkozásoknál dolgozók több mint nyolctizedét alkalmazzák. A két vizsgált mutató esetében a kkv-szektor aránya az Egyesült Királyságban a legalacsonyabb: a hozzáadott érték 50, valamint a foglalkoztatottak 53%-a köthető a kis- és középvállalatokhoz. ¹⁶

Összességében elmondható, hogy a kkv-k súlya az EU több tagállamában megegyezik a nagyvállalatokéval. Fejlesztésükre vonatkozó elképzelésekben 2005-től következtek be jelentősebb változások az EU-ban, megújításra került az EU kkv stratégiája.

Az Európai Bizottság az európai kkv-k támogatását szolgáló szakpolitikájának kidolgozásában a „*Gondolj először a kicsikre*” („*Think small first*”) elvet követve próbálta egyszerűbbé, átláthatóbbá tenni az üzleti környezetet.

¹⁵ Forrás: http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/szolidan-optimistak-a-cegek/
(letöltés dátuma: 2014. május 18.)

¹⁶ Forrás: (Statisztikai tükrök, VII. évfolyam, 108. szám, 2014. december 4.)
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/kkv12.pdf> (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

Olyan intézkedések segítségével, mint az adminisztratív költségek csökkentése, egyszerűsített, gyorsabb eljárások, próbálta javítani a piachoz való jutás esélyeit, és a támogatásokon keresztül javítani a versenyképesebb vállalkozások kialakítását. A kkv-k számára nagyon fontos, hogy tevékenységüket áthassa az innovatív, kockázatvállaló magatartás és gondolkodás. Csak így tölthetik be versenyélénkítő és foglalkoztatottság növelő szerepüket. A kkv hálózat fejlődése nélkül a nagyvállalatok sem tudnak hosszú távon versenyben maradni, hiszen sok esetben függőségi viszonyban állnak egymással. Az EU felismerte a kkv-k finanszírozásában megjelenő piaci zavarokat, különböző programokat dolgozott ki azokra a területekre, ahol szükségesnek látta a beavatkozást. Fontosnak tartom megemlíteni az *Egységes Belső Piac alapelveit*, amelyek a kkv-kat is jelentősen érinthetik pozitív és akár negatív értelemben.

Az *árak és szolgáltatások szabad áramlása* egyrészt kedvező hatással van a tagállamok közötti kereskedelemre és a szolgáltatásnyújtásra, másrészt azonban a különböző előírások rövidtávon hátrányosan érintheti a vállalkozásokat.

A *munkaerőpiacon* a megfelelő szakképzettségű munkaerő, a *tőkeellátottság* tekintetében pedig a finanszírozási forrásokhoz való hozzáférés jelentheti a problémát. Összességében elmondható, hogy az Európai bizottság politikájának legfontosabb célkitűzése a gazdasági növekedés, versenyképesség sikere azon múlik, hogy a kkv-k teljesítik-e a bennük rejlő potenciált. E vállalkozások létfontosságúak a vállalkozói kedv, a verseny és az innováció ösztönzése szempontjából.

3.5.Fejlemények hazánkban a kkv politikát illetően

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (továbbiakban: NFÜ)¹⁷ a 2007-2013-as időszakban rendelkezésre álló források lehívása érdekében a kifizetések gyorsítására tett intézkedéseket. A lehívások csúszásának legfőbb oka az volt, hogy a projektgazdák nem nyújtották be időben az elszámolásokat.

Az NFÜ kiemelt prioritásként kezelte az elakadt pályázatok kezelését. 2014. január 1-vel az NFÜ beolvadt a miniszterelnökségbe.¹⁸

¹⁷ Az Ügynökséget a 130/2006. (VI. 15.) Az NFÜ-ről jelzetű kormányrendelet hozta létre, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal jogutódjaként. Az indoklás szerint a hosszú- és középtávú fejlesztési és tervezési feladatok ellátására, az EU pénzügyi támogatásainak igénybe vételéhez szükséges tervek, operatív programok elkészítésére, és az így igénybe vett támogatások felhasználásához szükséges intézményrendszer kialakítása céljából.

¹⁸2014. január elsején jogutódlással megszűnt az uniós forrásokat felügyelő, 2006-ban létrehozott NFÜ. Az intézmény kettéválk, egy része a jogutód Miniszterelnökségbe olvadt, az egyes operatív programokat felügyelő ügynevezett Irányító Hatóságok pedig a szaktárcákhoz kerültek. Forrás: <http://mno.hu/gazdasag/jogutodlassal-szunik-meg-az-nfu-1193813> (letöltés időpontja:2014. március 10.)

2012 év elején módosult a Gazdaságfejlesztési Operatív Program 2011-2013 évekre szóló akcióterve. Ezen belül legnagyobb mértékben a K+F-re és az innovációra fordítható keret emelkedett, de több forrást allokáltak a vállalkozások komplex technológia fejlesztésére.

Népszerűnek bizonyult az Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel Program, amely kedvező feltételekkel nyújtott segítséget a kkv-nak. Az Magyar Export-Import Bank Zrt. (továbbiakban Eximbank) által 2011-ben kidolgozott forgóeszköz finanszírozást szolgáló konstrukciót is számos vállalkozás vette igénybe.

Jelen időpontban húszmillió dolláros együttműködési alap létrehozásáról írt alá megállapodást a Világbank csoport elnöke és az Eximbank vezérigazgatója, melynek segítségével új lehetőséghez jutnak a magyar kkv exportőrök.¹⁹

A kkv tőkehelyzetének javítását szolgálta a 2012. június elején megjelent Új Széchenyi Kockázati Tőkeprogram, amely a korai illetve a növekedési szakaszban lévő vállalkozásokat segíti. A JEREMIE Kockázati Tőkeprogram keretében is jelentős összegű keret áll rendelkezésre. (Erről egy későbbi fejezetben részletesen szövegek.)

A miniszterelnök 2012. július elején ismertette a tízpontos Munkahelyvédelmi Akciótervet:

- a 25 év alatti és 55 év feletti járuléki feleződnek, a képzettséget nem igénylő munkaköröknél szintén csökkentek a járulékok,
- a tartós munkanélküliek alkalmazásának első két évében nem kell, a harmadik évben pedig 50 százaléknál járulékkerhet kell fizetni, a szülés után gyestről, gyedről visszatérők után szintén nem kell járulékot fizetni,
- új, kedvező adónemek KATA, KIVA kerültek bevezetésre, amelyek számos adót és járulékot kiváltak (2013. évtől választható adónemek),
- az 500 ezer euró alatti árbevétellel működő vállalkozásoknak csak akkor kell befizetni az áfát, ha azt nekik kifizették,
- 2012 és 2013-ben nem kell beszámítani a kedvezőtlen árfolyammozgás miatt bekövetkező tőkevesztéseket,
- megszüntették a házipénztárra vonatkozó korlátozásokat.²⁰

¹⁹Forrás: http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/piac/20-millio-dollaros-lehetoseg-a-magyar-exportnak/ (letöltés időpontja: 2014.május 20.)

²⁰ Forrás: Kkv Évkönyv 2012, Kis-és közép vállalkozások helyzete Magyarországon, Nemzetgazdasági Minisztérium 2013. http://www.kormany.hu/download/3/30/31000/KKV_evkonyv_2012_egyes%ADtett_honlapra.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 31.)

4.A KKV szektor működését, gazdálkodását befolyásoló jogszabályi és egyéb háttér

4.1. A magyar szabályozás kialakulása

A kkv-k fogalmának meghatározása, ahogy már korábbiakban szó esett róla, több kritérium alapján történik, de a statisztikák többsége – KSH-, EU-statisztikák csak a létszám-kategóriákat veszi figyelembe. Az egyéb kritériumok a nettó árbevétel és a mérleg-főösszeg maximuma függetlenségi kritériumként jelennek meg, melynek értékei az évek során változtak, ez pedig megnehezíti az időbeli összehasonlítást.

A nemzetközi statisztikák is csak a létszámot használják csoportképző ismérvként, vagyis a térbeli összehasonlítást is csak így lehetséges elvégezni.

A kkv-k támogatásáról 1999. november 9-én fogadta el az Országgyűlés az *1999. évi XCV. törvényt*, amely meghatározta a kkv-k fogalmát és a fejlesztési forrásokat.

Ez a törvény 2004. május 1-jén hatályát veszítette, és az új törvény hatályba lépéséig egy átmeneti rendelkezés volt érvényben, mely szerint az éves nettó árbevétel maximuma kisvállalkozásoknál 7 millió, a közepeseknél 40 millió euró volt, az előző évi mérleg-főösszeg maximuma pedig 5, illetve 27 millió euró.²¹

Hazánk EU csatlakozása miatt az Országgyűlés új törvényt (a 2004. évi XXXIV. tv) fogadott el, amely módosította a kkv-k definícióját, és új fogalmakat vezetett be. Ez a törvény 2005. január 1-től hatályos.

A kormány 2007. október 10-én fogadta el a kkv-k fejlesztési koncepcióját, abból a megfontolásból, hogy bár felzárkózás figyelhető meg több területen, ugyanakkor a fejlett országokhoz képest még mindig jelentős a lemaradásunk. A stratégia fő célkitűzése a vállalkozói kör teljesítményének javítása volt.

Konkrét célok:

- a szabályozási környezet javítása,
- finanszírozáshoz jutás elősegítése,
- tudás és vállalkozói infrastruktúra fejlesztése.

A stratégia horizontális céljai a javuló termelékenység, a bővülő foglalkoztatás, az integrálódás a globális gazdaságba és hatékonyabb vállalatok közötti együttműködés megvalósítása.

²¹ Forrás: https://szie.hu/file/tti/disszertacio/Hagen_ert.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

A szabályozási környezet területét érintően a kormány 2008. szeptember 10-ei ülésén fogadta el a „Kormány középtávú munkaprogramjának végrehajtásáról szóló” előterjesztést. Ebben célul tűzte ki a nemzeti szabályozásból adódó vállalkozói adminisztratív terhek folyamatos, 2012-ig legalább 25%-os csökkentését, valamint az eljárások egyszerűsítését, gyorsítását. Ezen előterjesztés elfogadásával eleget tettünk az Európai Tanács felkérésének.

Az 1058/2008 (IX. 9.) Korm. határozat az alábbiakat határozza meg:

- rövid távú intézkedéseket jelöl ki az adatszolgáltatási kötelezettségek gyors egyszerűsítése érdekében,
- az egyes fókuszterületekkel kapcsolatos hosszabb távú (2010) intézkedési terv előkészítését a nemzeti fejlesztési és gazdasági miniszter feladatául jelöli ki.

A Korm. határozat célja a megelőző másfél-két év kormányzati kezdeményezéseinek (Deregulációs Program, Üzletre Hangolva²², az egyes tárcáknál folyó ilyen irányú tevékenységek) összefogása, megvalósításuk felgyorsítása, az állami erőforrások és intézkedések hatékonyabb összpontosítása, valamint azok alapelveinek és kereteinek egységes kijelölése volt.²³

A 2011-es év vége felé fogadta el a kormány az *Egyszerű Állam programot*, melynek segítségével összességében 500 milliárd forinttal, cégenként pedig 500 ezer forinttal kívánják csökkenteni a vállalkozások adminisztratív terheit.

A program 114 intézkedést fogalmaz meg, ebből a kormány 12-t tart zászlóshajónak. Ilyen például a társasági adóbevallás szabályainak egyszerűsítése, rendszeres adatszolgáltatás további jelentős egyszerűsítése, házipénztár szabályozás egyszerűbbé tétele stb.²⁴

²² A Gazdasági és Közlekedési Minisztérium 2006 októberében kezdeményezte a vállalkozások működését akadályozó felesleges bürokratikus és környezeti akadályok leépítését szolgáló „Üzletre hangolva” programot. A programot a Kormány 2007 áprilisában fogadta el a deregulációs programmal együtt.

²³ Forrás: Kis-és középvállalkozások helyzete Magyarországon, Budapesti Corvinus Egyetem, Kisvállalkozás-fejlesztési Központ, Kisvállalat fejlesztési politika Dr. Szabó Antal http://www.vallalkozastan.hu/data/pagecontent/0/ERENET/kkvhelyzete_szabo.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

²⁴ Forrás: http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/femilliot_sporol_az_allam_a_vallalkozasoknak/ (letöltés napja: 2014.május 20.)

4.1.1. A magyar jogi szabályozás a Gt. tükrében, az új Ptk. gazdasági társaságokat érintő rendelkezései

A társasági jog fejlődésének jelentős állomása volt 1989. január 1., amikor hatály lépett Magyarországon az első társasági törvény²⁵, amely – néhány kisebb részlettől eltekintve – követte a piacgazdasági normákat.

A törvény, amely nagyon korán megszületett a régióban, nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a kilencvenes évek elején a Közép- és Kelet-Európába érkező külföldi befektetések nagy része Magyarországra áramlott, továbbá ahhoz, hogy a vállalkozások gyors ütemben kezdtek szaporodni.

A 2006. évi IV. törvény a gazdasági társaságokról (továbbiakban Gt.) meghatározta a gazdasági társaságok alapítására, átalakítására, megszüntetésére vonatkozó szabályokat, továbbá, hogy milyen jogaik vannak a tulajdonosoknak, ezeket hogyan érvényesíthetik. Közvetve a külső források bevonását is befolyásolja azáltal, hogy szabályozza a jelenlegi és jövőbeni tulajdonosok viszonyait, a vállalkozás gazdálkodásának átláthatóságát, az adatok megbízhatóságát.

A törvény az új Ptk. hatályba lépésével megszűnt, rendelkezései bekerültek az új Ptk. harmadik könyvébe, így a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozást itt kell majd keresni. Szakértők szerint a társasági jog alapvetően polgári jog, így a Ptk-n belüli társasági jogban nagyobb lesz a vállalkozások szabadsága. Ahol a törvény nem mondja ki, hogy kötelező, ott el lehet térni tőle. A legtöbb „*eltérni nem lehet*” szabály a nyilvánosan működő részvénytársaságnál van, a legkevesebb a kkt-nál és a bt-nél.

Az új Ptk., pontos jogszabályi elnevezéssel a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 2014. március 15. napján lépett hatályba. Ahogy a fentiekben említettem az új törvény magában foglalja a gazdasági társaságokról szóló szabályozást, ezért ezzel a dátummal a Gt. hatályát veszti.

A jogalkotó alapvetően kétféle változtatást hajtott végre a gazdasági társaságokról szóló szabályokon. Egyrészt hozzáigazította a rendelkezéseket a Ptk. és a többi nemrégiben elfogadott (például a civil szervezetekről szóló) törvény által megkívánt formai-logikai keretekhez, másrészt pedig végrehajtotta a társadalmi és gazdasági fejlődés által a jogi szabályozásban indukált változtatásokat.²⁶

²⁵ 1988.évi VI. törvény a gazdasági társaságokról

²⁶ Forrás: <http://ptk2013.hu/szakcikkek/torok-gabor-a-gazdasagi-tarsasagok-kozos-szabalyai-gj-20137-8-3-9-o/2455> (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

A kkv-kat érintő legfontosabb változások:

1. Megszűnik a Gt. (A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény).

Ez azt jelenti, hogy a Gt. rendelkezési bekerülnek az Új Ptk. harmadik könyvébe, így a gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozást itt kell keresni.

2. A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozás diszpozitív lesz.

Vagyis el lehet térni a Ptk. rendelkezéseitől, kivéve ha ezt a törvény kifejezetten tiltja, illetve ha az eltérés a cég hitelezőinek, munkavállalóinak vagy a tagok kisebbségének a jogait sérti, vagy ha akadályozza a cég törvényes működése feletti felügyeleti jog érvényesülését

3. A Kft-k törzstőkjét fel kell emelni 3 millió Ft-ra.

Új Kft-t már csak 3 millió Ft törzstökével alapítható, a már működő Kft-k törzstőkjét pedig legkésőbb 2016. március 15-ig fel kell emelni.

4. Növekszik az ügyvezetői felelősség.

Az ügyvezetők (vezető tisztségviselők) felelőssége kétféle lehet: egyrészt fennáll a társaság irányában, másrészt pedig harmadik (külső) személyek irányában. Az ügyvezetők felelősségének jogi szabályozása csak ez utóbbi esetben változik igazán jelentősen az új Ptk-ban.

Az új Ptk. ugyanis megteremti annak lehetőségét, hogy a társasággal szerződésben nem álló károsult kárigényét ne csak a társasággal, hanem a vezető tisztségviselővel szemben is közvetlenül érvényesítse.

Ez azt jelenti, hogy a bíróság által megítélt kár akár a társaság, akár a vezető tisztségviselő teljes magán vagyonából is behajtható lesz.

5. Változnak a felmentvény szabályai.

Az új Ptk. alapján már akkor is lehet felmentvényt adni, ha a társasági szerződés nem tartalmazza ezt a lehetőséget, sőt minderről akár az éves beszámolók közötti időszakban is dönteni lehet. Ez utóbbi az év közben távozó ügyvezetők számára lehet jelentős. Fontos ugyanakkor hangsúlyozni, hogy a felmentvény kizárólag a tulajdonosok kártérítési követeléseit ellen védi, a harmadik személyek igényeivel szemben nem.

Ügyvezetői felmentvény fogalma:

Az ügyvezetői felmentvény jogintézménye a német „*Entlastung*” mintája alapján került az új Gt. rendelkezései közé, és az a gyakorlatban hamar elterjedt.

A felmentvény a gazdasági társaság legfőbb szervének határozata a vezető tisztségviselő előző üzleti évben végzett munkájának értékeléséről. A határozatban a tagok arról döntenek, hogy a vezető tisztségviselő előző évi munkáját a törvényi és alapszabályi elvárásokhoz képest megfelelőnek tartják-e, illetve, hogy az ügyvezető a gazdasági társaság érdekeinek elsődlegességét szem előtt tartva végezte-e tevékenységét. Jelentősége abban áll, hogy felmentvény garanciát jelent a vezető tisztségviselő számára arra, hogy a legfőbb szerv igazolása esetén főszabályként nem lehet felelősségre vonni tevékenységéért.

Ha utólag kiderül, hogy a döntés alapjául szolgáló információk nem feleltek meg a valóságnak, vagy a vezető tisztségviselő rosszhiszeműen megtévesztette a társaságot, a felmentvényhez nem fűződhetnek joghatások. Ebben az esetben a törvény úgy rendelkezik, hogy a felmentvény hatálytalanná válik, ha utólag a bíróság jogerősen megállapítja, hogy a felmentvény megadásához alapul szolgáló információk valótlanok vagy hiányosak voltak.

Mindebből az következik, hogy a felmentvényt maga a társaság nem vonhatja vissza, hanem azt csak jogerős bírósági ítélet hatálytalaníthatja.

Ha a felmentvény a bíróság jogerős ítélete folytán hatálytalanná vált, akkor a társaság számára megnyílik a vezető tisztségviselő elleni kártérítési per megindításának a lehetősége.²⁷

6. Hangsúlyos lesz a szerződéskötést megelőző tájékoztatás.

Az új Ptk. előírja, hogy a felek már a szerződést megelőző tárgyalások során kötelesek együttműködni és tájékoztatni egymást a szerződést érintő lényeges körülményekről. Az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség elmulasztása esetén a másik fél érvényesítheti az ebből eredő kárát.

²⁷ Forrás: <http://www.szecsenyi.com/ujdonsagok/felmentveny-a-magyar-jogban>, (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

(http://www.hvgorac.hu/sites/portal/default.aspx?page=journal&article=ceghirnok_2010_11_3-4.htm) (letöltés dátuma: 2015. május 5.)

7. Változik az elévülés megszakadásával kapcsolatos eljárási mód.

Az elévülés megszakadásához az új Ptk. alapján már nem lesz elég az írásos felszólítás, hanem jellemzően bírósági eljárást kell indítani.

8. Változik a szerződésszegés szabályozása.

Az új Ptk. egyik legjelentősebb változása a szerződésszegés esetén alkalmazandó szabályokra vonatkozik. A jövőben ugyanis csak jelentősen szűkebb körben lehet mentesülni a felelősség alól, vagyis, ha a szerződést megszegő fél bizonyítja, hogy a szerződésszegést ellenőrzési körén kívül eső, és a szerződéskötés időpontjában előre nem látható körülmény okozta, és nem volt elvárható, hogy a körülményt elkerülje, vagy a kárt elhárítsa.²⁸

Az EU tagjaként a közösségi célok elérését biztosítandó a közösségi jog elsődlegessége érvényesül a nemzeti jogrendszerekkel szemben. 2004. május 1-jétől a magyar gazdasági élet minden szereplőjére alkalmazni kell az összes uniós joganyagot.

Az EU csatlakozással összefüggésben hazánkban tovább növekedett a hatályos jogszabályok száma.

²⁸Forrás: (<http://business112.hu/hello-uj-polgari-torvenykonyv/>) (letöltés dátuma: 2014. április 30.)

A Kkv-kat érintő legfontosabb jogszabályi változások összefoglalóan

Megszűnik a Gt. (A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény).

A gazdasági társaságokra vonatkozó szabályozás diszpozitív lesz.

A Kft-k törzstőkéjét fel kell emelni 3 Mft-ra.

Növekszik az ügyvezetői felelősség.

Változnak a felmentvény szabályai.

Hangsúlyos lesz a szerződéskötést megelőző tájékoztatás.

Változik az elévülés megszakadásával kapcsolatos eljárás mód.

Változik a szerződészegés szabályozása.

További főbb jogszabályi változások, amelyek a kkv-k mindennapi működését érintik:

- Vállalkozások alapítása, engedélyezése: 2012. március 1-től új cég alapítása esetén az adóhatóság megvizsgálja, hogy van-e valami akadálya az adószám kiadásának.²⁹
- Az adóbevételek növekedése is elsősorban a jogszabályi változásoknak, nem pedig a konjunkturális helyzet alakulásának köszönhető.
- A személyi jövedelemadó tekintetében a korábbi évek áthozott veszteségét legfeljebb az elhatárolt veszteség nélkül számított vállalkozói adóalap 50 %-ig érvényesítheti az egyéni vállalkozó.
- A társasági adó esetén szintén 2012. évtől a vállalkozások az elhatárolt veszteséget olyan mértékben vehetik figyelembe adóalap csökkentésként, amely a veszteségelhatárolás nélküli adóalap 50 %-át meg nem haladó mértékben csökkenti.
- Az egyszerűsített vállalkozói adókulcs 2012-től 37 %, a korábbi 30 % helyett, a bevételi értékhatár 25 millió forintról 31 millió forintra nőtt.
- Az általános forgalmi adó kulcs 2012. január 1-től 27 %-ra emelkedett. 2012. július 1-től bizonyos szektorokban (pl. mezőgazdaság) bevezetésre került a fordított adózás a csalások visszaszorítása érdekében.
- 2013. január 1-től a Kkv törvény hatálya alá tartozó áfa-alanyok választhatják a pénzforgalmi elszámolást.
- Az alanyi adómentesség értékhatára 2013. január 1-től 5 millió forintról 6 millió forintra emelkedett.
- A parlament 2011. július 19-én fogadta el a népegészségügyi termékadóról szóló törvényt.
- 2012.évtől bővült az innovációs járulékfizetésre kötelezettek köre, mivel a kapcsolódó vállalkozásokat is figyelembe kell venni.
- A számviteli törvény módosítása szerint a kötelező éves beszámoló helyett egyszerűsített éves beszámolót készíthetnek 2012-től a konszolidációba bevont vállalkozások. Itt jelentős a társult vállalkozásokon belül a kkv-k száma.

²⁹ Új cégben nem lehet ügyvezető, vagy többségi befolyással rendelkező tag olyan személy, aki 5 évet megelőzően olyan cégben volt többségi tag vagy ügyvezető, amelynek 10 millió forintot meghaladó 180 napon túl fennálló adótartozása volt, vagy adószámát törölték. (Kkv Évkönyv, 2012, 22. o.)

- A foglalkoztatói 27%-os tb. járulékot felváltotta a szociális hozzájárulási adó. A jogszabály által elvárt béremelést teljesítő munkáltatók adókedvezményt kapnak a szociális hozzájárulási adóból. A kifizetőknek a kedvezményesen adózó béren kívüli juttatások után 10% egészségügyi hozzájárulás kell fizetnie az adóalapként meghatározott összeg után.
- Foglalkoztatás területén a Munka Törvénykönyvében következtek be jelentősebb változások 2012. július 1-től. Összességében a módosítások nagyobb mozgásteret engednek a munkaadók és a munkavállalók közötti alkufolyamatnak, új atipikus munkaviszonyok kerültek bevezetésre, amelyek eddig nálunk ismeretlenek voltak.
- A közbeszerzés területén a kkv-k nyerési esélye javult. A Közbeszerzési Hatóság beszámolója szerint az összes eljárás 80,5 %-ban hirdettek kkv-kat nyertesnek 2012. évben.
- A vállalkozások megszüntetése, jogérvényesítése tekintetében a 2012. március 1-től hatályba lépett a csődeljárásról és a felszámolás eljárásáról szóló 1991. évi XLIX. törvény módosítása, melyek értelmében csődeljárást kizárólag az adós vezetője kezdeményezhet, és a csődeljárásban illetve a felszámolási eljárásokban kötelezővé válik a jogi képviselő.³⁰

4.1.2. A vállalkozások fejlesztéspolitikájának jogszabályi háttere

Az aktív vállalkozásfejlesztési tevékenység a rendszerváltást követő időszakban kezdődött meg, amelynek következtében számos jogszabály született. (4. számú táblázat)

A vállalkozásfejlesztési politika a kkv-k gazdasági szerepének, versenyképességének javítására irányul. Ez egyrészt a vállalkozás környezetének (gazdasági, jogi), másrészt magának konkrétan a vállalkozásnak (különböző programok) a fejlesztésén keresztül valósul meg. A kormány hosszú távú, ciklusokon átívelő stratégiát dolgoz ki, függetlenül az adott kormányzati időszak esetleges politikai befolyásoltságától. Tökéletes kkv. fejlesztési politika nem valósítható meg, azonban a különböző programoknak a leghatékonyabban kell szolgálnia ennek a szektornak a fejlődését.

³⁰ Forrás: Kkv Évkönyv 2012, Nemzetgazdasági Minisztérium 2013.
http://www.kormany.hu/download/3/30/31000/KKV_evkonyv_2012_egyes%C3%ADtett_honlapra.pdf
 (letöltés dátuma: 2014. március 31.)

Ha figyelembe vesszük az európai uniós viszonyokat, láthatjuk, hogy egységes vállalkozásfejlesztési politikáról nem beszélhetünk, hiszen eltérő az egyes országok gazdasági fejlettsége, illetve időszakonként más-más prioritások kerülhetnek előtérbe. Így országonként eltérő vállalkozásfejlesztési politikákkal találkozhatunk. Az adott időszak programjainak kialakításánál célszerű figyelembe venni az előző időszak vállalkozásfejlesztési tapasztalatait, valamint érvényesíteni bizonyos elemeket (adóteher csökkentés, adminisztrációs teher csökkentése stb.) Az EU részéről ajánlás formájában fogalmazódnak meg a vállalkozáspolitikára vonatkozó elvek.

A vállalkozások pénzügyi támogatása többféle programon keresztül valósul meg:

- finanszírozási konstrukciók (a teljesség igénye nélkül: Mikrohitel Program, Mikrohitel Plusz Program, Széchenyi Kártya, Növekedési Hitelprogram)
- tőkeprogramok (Corvinus Rt., Corvinus Első Innovációs Kockázati Tőkealap, Kisvállalkozás-fejlesztő Pénzügyi Rt., Beszállítói Befektetői Rt., Informatikai Kockázati Tőkealap-kezelő Rt., MFB. Rt. tőkejuttatásai)
- pályázatok, uniós társfinanszírozással meghirdetett a kkv-k prioritásainak keretében megvalósuló támogatások ³¹

³¹ Forrás: Kovácsné Antal A.: Kkv fejlesztési politika 2007-2013.között
http://elib.kkf.hu/ewp_06/0604_04.pdf (letöltés dátuma: 2014. február 25.)

Kkv-k állami ösztönzésének jogszabályi kerete Magyarországon

4. számú táblázat

	Jogszabály formája	Megjegyzés
Év	<i>Kormányrendeletek</i>	
1990	78/1990. (XI.1.) Országos Kisvállalkozás Fejlesztési Iroda hatásköréről, szervezetéről és működéséről	Hatályon kívül helyezte: 13/1995. (II.10.) korm. rendelet 1. §., hatálytalan 1995. II. 10-től
1992	67/1992. (IV.14.) kormányrendelet az ipari és kereskedelmi miniszter feladatairól és hatásköréről	Hatályon kívül helyezte: 149/1994. (X.17.) korm. rendelet 9. §. (2), hatálytalan 1994. XI. 25-től
	<i>Kormányhatározatok</i>	
1994	2040/1994. (V.3.) A kormány középtávú kis-és középvállalkozás-fejlesztési koncepciójáról	Hatályon kívül helyezte: 1067/2004. (VII.8.)
1996	2146/1996. (VI.13.) A kis-és középvállalkozások fejlesztésének koncepciójáról	kormányhatározat, hatálytalan 2004. VII. 08-tól
1997	1045/1997. (IV.29.) A kis-és középvállalkozások fejlesztése érdekében szükséges egyes kormányzati teendőkről	Hatályon kívül helyezte: 1062/2001. (VI.26.) kormányhatározat, hatálytalan 2001. VII. 07-től
1998	1161/1998. (XII. 17.) A mikro, kis-és középvállalkozások fejlesztésének középtávú stratégiájáról	Hatályon kívül helyezte: 1067/2004. (VII.8.) kormányhatározat, hatálytalan 2004. VII. 08-tól
2002	1141/2002. (VIII.16.) A Széchenyi Terv pályázati rendszerének működtetésével kapcsolatos időszaki teendőkről	
	1213/2002. (XII. 23.) A Széchenyi Vállalkozásfejlesztési Programról	Hatályos
	<i>Törvények</i>	
1998	XXXIV. A kockázati tőkebefektetésekről, a kockázati tőketársaságokról, valamint a kockázati tőkealapokról	Hatályon kívül helyezte: 2005. CLXXXVI. törvény, 181. §.b.) kormányhatározat, hatálytalan 2001. I. 01-től
1999	XCV. A kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról	Hatályon kívül helyezte: 2004. XXXIV. tv. 20. §. (2) Hatálytalan a Magyar Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló nemzetközi szerződést kihirdető törvény hatályba lépésének napjától
2004	XXXIV. A kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról	Hatályos
2005	CLXXXVI. a tőkepiacról szóló 2001.évi CXX. törvény módosításáról	Hatályos, a jelenlegi tőkebefektetések szabályozását a tőkepiaci törvény szabályozza

Forrás: Kovácsné Antal A.: Kkv fejlesztési politika 2007-2013.között, 33. oldal
http://elib.kkf.hu/ewp_06/0604_04.pdf (letöltés dátuma: 2014. február 25.)

Egyéb főbb, jogszabálynak nem minősülő, a 2014-től meghatározó, a vállalkozásfejlesztéshez kapcsolódó dokumentumok:

- A kis-és középvállalkozások fejlesztésének stratégiája 2014-2020.
 - Európa 2020 Stratégia
 - Nemzeti Reformprogram 2020
 - Kisvállalkozói Intézkedéscsomag (SBA)
 - Nemzeti Reformprogram 2020
 - Vállalkozás 2020 Cselekvési Terv
 - Partnerségi megállapodás
- (Ezekről a programokról részletesen egy későbbi fejezetben szólok.)

4.1.3. A mikrohitelzés főbb jellemzői, hazai és nemzetközi szabályozása

A mikrohitel program a Phare program keretében 1992-ben indult.

„A mikrohitelzés elsődleges célja olyan hitelezési rendszer megvalósítása, amely lehetővé teszi konvencionális/kereskedelmi bankok által nem finanszírozható, nem bankképes szegények részére induló tőke biztosítását, szakmai és pénzügyi segítségnyújtást.”³²

Azt is mondhatjuk, hogy a mikro-hitelezésnek magas szociális küldetése van. A kezdetekben csak 6 megyét támogatott (Borsod, Szabolcs, Tolna, Somogy, Fejér, Szolnok), majd az évek során kiterjedt az egész országra.

Az EU 1997-es határozata az első, amely foglalkozik a mikro-vállalkozások szerepének fontosságával, és megfogalmazta a mikro-hitelezést lebonyolító intézmények létjogosultságát. Azok a szervezetek jogosultak a hitelre, akik nyereségorientált szervezetek, tehát az egyéni vállalkozások, gazdasági társaság és szövetkezetek.

A hitel felhasználható gépek, berendezések, járművek, egyéb tárgyi eszközök vásárlására, valamint egyéb beruházások (kiemelt finanszírozási célnak minősül a vállalkozás telephelyének biztosítása, környezet-és munkavédelmi, valamint munkahelyteremtő beruházások finanszírozása), továbbá forgóeszköz finanszírozásra.

³² Forrás: Dr. Szabó Antal: Mikrohitelvilágban 2006., 4. oldal
http://www.mvfportal.hu/data/regio/0/pagecontent/mikrohitel_a_vilagban_2006.pdf
(letöltés dátuma: 2014. április 5.)

A hitelösszeg 50 %-nak erejéig fordítható forgóeszköz finanszírozásra, csak forgóeszköz finanszírozására felvett hitelek esetében a maximális összeg 6 millió Ft. Saját erő elvárás a hitelösszeg 25 %-a, biztosíték ingatlan illetve készfizető kezesség. Európai Mikrofinanszírozási Hálózat 2003-ban indult Európai Bizottság támogatásával. A hálózat célja, hogy a mikrofinanszírozást hirdesse a társadalmi és gazdasági fejlesztésben.

Az Európai Unió mikrohitel programjai:

- JEREMIE³³: lehetővé teszi az uniós országok számára azt, hogy az uniós strukturális alapokat a kkv-k támogatásra használják fel. Egyes tagországokban a mikrohitel szolgáltatók tőkét, garanciát, hiteleket kapnak.
- JASMINE³⁴: javítja a mikrohitel szolgáltatók kapacitását, segíti őket abban, hogy piacképes hitelszolgáltatókká váljanak. A program tovább pontosítja a célokat, és kiegészíti a JEREMIE programot.
- PROGRESS: fő célkitűzése a foglalkoztatási és szociális politika törekvéseinek megvalósítása. Azok számára nyújt kölcsönt, akik elvesztették munkájukat, saját vállalkozást kívánnak indítani, akik fejleszteni szeretnék már meglévő vállalkozásukat, ám a hagyományos banki szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá. A 2014-2020 közötti időszakra a program pénzügyi kerete 958,19 millió euró.³⁵

Magyarországon a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítványt (továbbiakban: MVA) 1990-ben nonprofit szervezetként hozták létre, azzal a céllal, hogy támogassa a kkv-k létrejöttét, biztosítsa fejlődésüket.

A Helyi Vállalkozói Központokat (HVK) helyi önkormányzatok és intézmények hozták létre a 1990-es években, EU-s támogatásból a Phare előcsatlakozási programon keresztül. A hálózat célja, hogy hozzájáruljon a munkahelyteremtéshez és a fenntartható gazdasági fejlődéshez. A hazai kkv-k számára különböző pénzügyi és nem-pénzügyi programokat kínál.

³³ JEREMIE - Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises, az Európai Bizottság, az Európai Befektetési Bank (EIB) és az Európai Befektetési Alap (EIF) közös kezdeményezése a KKV-k finanszírozási forrásokhoz való hozzájutásának elősegítésére

³⁴ (Joint Action to Support Micro-Finance Institutions in Europe) jelentése: Közös Cselekvés a Európai Mikrofinanszírozás Szervezetek számára.

³⁵ Forrás: http://ec.europa.eu/contracts_grants/microfinance_hu.htm (letöltés dátuma: 2014. április 5.)

- MVA–országos programkoordinátor és forrásközvetítő, feladatai: kapcsolattartás a donorokkal, forrás allokáció, szakmai segítségnyújtás a HVK-nak, forrás közvetítése a HVK-nak,
- HVK–hitelkérelmek befogadása, hitelbírálat, döntés, hitelek beszedése, ellenőrzése, kockázatkezelés
- kereskedelmi bankok–HVK számláinak vezetése, kölcsönszerződés megkötése az ügyfelekkel a HVK döntése alapján, kölcsön folyósítása, befizetések beszedése, hitelszámlák vezetése, adatszolgáltatás

Ez a rendszer decentralizáltan működött, minden egyes megyei vállalkozásfejlesztési alapítvány saját alapjával gazdálkodott.

A siker mellett azonban problémák (a rendszer nem volt önfenntartó, a kereskedelmi bankok szerepe indokolatlan volt) is adódtak, emiatt centralizálták a rendszert.³⁶

Ennek értelmében az Országos Mikrohitel Alapot az MVA kezeli, a HVK-k csak közvetítőként jutalék ellenében vesznek részt a folyamatban.

Új Széchenyi Terv kombinált mikrohitel program:

A kombinált mikrohitel program egy visszatérítendő támogatás részből és egy vissza nem térítendő részből áll. A vissza nem térítendő rész minden esetben utófinanszírozású.

A felvehető hitel összeg 1 millió és 10 millió Ft között van. A pályázati projekt értéke a hitel összegéből, a vissza nem térítendő támogatásból, illetve a hitelfelvevő 10 %-os önrészből áll. A visszatérítendő támogatás mértéke maximum a pályázati projektérték 60%-a lehet; a vissza nem térítendő támogatás mértéke maximum a pályázati projektérték 45%-a lehet, de az nem haladhatja meg a hitel összegét.

KOMBINÁLT MIKROHITEL PROGRAM

³⁶ Forrás: Mikrohitelzés hazai és nemzetközi szabályozása, Handa Lászlóné http://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/08_%20HandaLaszlone.pdf (letöltés dátuma:2014. március 10.)

Területi megkötés van a programban, e szerint azok a projektek támogathatóak, ahol az ingatlan, vagy a beszerzett eszköz nem vidékies területen kerül aktiválásra. Csak beruházási célra vehető fel.

Hitelcél (csak beruházási célra vehető fel a hitel):

- infrastrukturális és ingatlan beruházás és vásárlás;
- új, egyenként minimum nettó 200.000 Ft értékű, technológiai korszerűsítést eredményező tárgyi eszköz beszerzése;
- információs technológia, fejlesztéshez kapcsolódó, egyenként minimum nettó 30.000 Ft értékű hardver beszerzése;
- információs technológia fejlesztéshez kapcsolódó szoftver beszerzése.³⁷

4.2.A KKV-kat érintő aktuális európai uniós jogszabályok

Könnyebb lesz a kkv-k élete, ha a 10 legterheesebb uniós jogszabály módosul. Az Európai Bizottság által kezdeményezett széles körű konzultáció során mintegy ezer kkv és üzleti szervezet jelölte meg, hogy mely 10 uniós jogszabály jelenti számára a legnagyobb terhet.

http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/konnyebb-lesz-a-kkv-k-elete-ha-ez-a-10-unios-jogszabaly-modosul/ (letöltés dátuma: 2014. április 10.)

Célravezető és hatásos szabályozás

A bizottság – amellett, hogy az említett területek szabályozását továbbra is szükségesnek tartja –2012 decemberében indított egy új programot.

³⁷ Forrás: <http://www.kavgar.hu/index.php/kombinalt-mikrohitel> (letöltés dátuma: 2014.március 10.)

A célravezető és hatásos szabályozás programja (REFIT) ³⁸ keretében feltétlenül kezelni fogja a kkv-k által jelzett aggályokat. A REFIT program célja az uniós jogszabályok, illetve a jogszabályi hiányosságok és következetlenségek okozta terhek megállapítása, valamint a jogszabályok ilyen szempontú értékelése, és annak alapján azok szükség szerinti átalakítása. A másik program az adminisztratív tehercsökkentési programot (ABRPlus) követő program, amely a szükségtelen szabályozási költségek lefaragását célozza meg uniós és tagállami szinten.

Figyelembe véve a folyamatban lévő jogalkotási eljárások eredményét is, a Bizottság 2013 júniusáig bejelentette, hogy milyen intézkedéseket javasol a helyzet orvoslására.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság a kkv-k és mikrovállalkozások szükségleteihez is hozzáigazította az uniós jogszabályokat, megvizsgálva a joganyagot a rájuk háruló terhek feltárása és enyhítése érdekében.

A legterhesebb 10 uniós jogszabály:

- REACH (a vegyi anyagok regisztrálása, értékelése, engedélyezése és korlátozása)
- hozzáadottérték-adó
- általános termékbiztonsági és piacfelügyelet
- szakmai képesítések elismerése
- hulladékszállítás – hulladékokkal kapcsolatos keretjogszabályok – hulladékok és veszélyes hulladékok jegyzéke
- munkaerőpiac
- adatvédelem
- munkaidő
- a közúti közlekedésben alkalmazott menetíró készülék (a vezetési és pihenőidő mérésére)
- közbeszerzési eljárások (építési beruházásra, árubeszerzésre és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződések)
- korszerűsített vámkódex³⁹

³⁸ Forrás: (IP/12/1349) (letöltés dátuma: 2014. április 10.)

³⁹ Forrás: http://www.piacésprofit.hu/kkv_cegblog/konnyebb-lesz-a-kkv-k-elete-ha-ez-a-10-unios-jogszabaly-modosul/ (letöltés dátuma: 2014. április 10.)

„A Bizottságnak biztosítania kell, hogy az uniós jogszabályok a célnak megfelelőek legyenek, és elősegítsék az európai vállalkozások növekedését és a munkahelyteremtést. Az intelligens szabályozásnak ezért központi szerepet kell játszania a politikai döntéshozatalban. Feltett szándékunk, hogy megkönnyítsük az európai gazdaság legfontosabb hajtóerejét jelentő kis- és középvállalkozások életét. Minden résztvevőnek szeretném megköszönni, hogy segített kiválasztani a legnagyobb terhet jelentő jogszabályokat. Ígérem, mindent megteszünk azért, hogy várakozásaiknak megfeleljünk.” José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke⁴⁰

A kereskedelmi ügyletekhez kapcsolódó késedelmes fizetések elleni fellépésről szóló 2011/7/EU irányelv a késedelmes fizetések elleni küzdelem uniós eszköze.

A kkv-k az egyik legsikeresebb jogszabályi lépésnek tartják a 2013. március 16-án hatályba lépő késedelmes fizetésekről szóló irányelv által bevezetett rövidebb fizetési határidőket⁴¹ és az egyszerűsített számviteli/könyvvizsgálati rendszer alkalmazásának a kkv-k szélesebb körére történő kiterjesztését.

JOGI AKTUS

A Bizottság ajánlása⁴² **2003/361/EC** a mikro-, kis- és középvállalkozások meghatározásáról. A kkv-k egyenként kicsit, együttesen komoly potenciált testesítenek meg.

A kkv-k megkülönböztetésének eredeti célja – amelyet korábban már hangsúlyoztam - az volt az EU-ban, hogy kedvezőbb helyzetbe hozzák ezt a szektort, illetőleg ellensúlyozzák a nagyobb cégekkel szembeni hátrányukat. Az EU-ban a kkv politika egyrészt elismeri e szektor értékeit (munkahelyteremtés, dinamizmus, krízishelyzetben ellenálló képesség), másrészt ösztönzi őket arra, hogy a folyamatos kihívásokra (technológiai újítások, szellemi ismeretek bővítése és mélyülése) reagáljon. Harmadrészt támogatja őket abban, hogy gyenge pontjai (hitelfelvevő képessége, külső piacokon való szereplése, beruházási hajlandósága) javuljon.⁴³

Előnyben részesítésének okai háttérben gazdasági érvek állnak. Ezek a vállalkozások kevés dolgozót foglalkoztatnak, a vállalkozások nagy száma miatt összességében mégis jelentős réteget foglalkoztatnak. A kkv-kat érintő intézkedések mindig a növekedés és foglalkoztatás átfogó célkitűzéséből indulnak ki.

⁴⁰ Forrás: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1349_hu.htm (letöltés dátuma: 2014. április 10.)

⁴¹ Forrás: [\(IP/12/1071\)](#)(letöltés dátuma: 2014. április 10.)

⁴² Forrás: [2003/361/EC](#) (2003. május 6.) (letöltés dátuma: 2014. április 10.)

⁴³ Forrás: Miskolczi Bodnár Péter, Európai Társasági Jog, 2004, 309. o

Az előzőekben felsorolt indokok szolgálták alapul arra vonatkozóan, hogy a jogi szabályozás is figyelembe vegye ezen vállalkozások eltérő helyzetét.

Az egyes területek különböző intézkedésekkel igyekeznek támogatni ezt a szektor. Az adójog kedvezőbb adófeltételekkel, a közigazgatási jog egyszerűsített nyilvántartás vezetésével, gyorsított engedélyezési rendszerek megteremtésével. A versenyjog mentesíti a kkv-kat a csekély jelentőségű kartellek létrehozásának tilalma alól, hiszen ezek aligha lehetnek gazdasági erőfölényben.

A polgári jog a késedelmes fizetés jogkövetkezményeinek egységesítésével segíti őket, hiszen többi ilyen kisvállalkozás megszűnése arra vezethető vissza, hogy nem kapják meg az őket megillető ellenértéket.⁴⁴

Eltérő társasági jogi szabályozás az Európai Unióban:

Az európai társasági jogban a kisvállalkozásokra vonatkozó szabályozás nem önállóan jelenik meg, hanem mint a nagyvállalatokra irányadó szabályok alóli kivételként.

Ebben az esetben is gazdasági okok magyarázzák a normáktól eltérő szabályozást. A társasági jogi irányelvekben az évről-évre az évzárlat publicitása és a könyvvizsgálat kapcsán vannak könnyítő normák.

A publicitás esetében, mivel a nagyvállalatok a tőkebefektetések célpontjai, ezért a befektetők részletes informálása a kkv-k esetében kevésbé fontos. A részletes információk összegyűjtése és nyilvánosságra hozatala is terheesebb a kisvállalkozások számára. A jogalkotás számára az is nehézséget jelent, hogy ezek a kisvállalkozások döntő többségében családi vállalkozások és erőteljesen jövedelemorientáltak.

A kkv-k helyzetének javításban ma már gyakorlatilag minden jogág szerepet kap. A Római Szerződés 157. (130.) cikkében az szerepel, hogy a Közösség intézkedéseinek egyik célja, a vállalkozások fejlesztése, valamint a vállalkozói kezdeményezések számára kedvező környezet megteremtése a Közösség területén, különös tekintettel a kis-és közép méretű vállalkozásokra.

⁴⁴ Forrás: Miskolczi Bodnár Péter, Európai Társasági Jog, 2004, 310. o.

A Római Szerződés egy sajátos eljárási rendet is felállított a célok elérése érdekében. A 157. (130.) cikk (2) bekezdésében meghatározták, hogy a tagországoknak egyeztetniük kell a Bizottságon keresztül, és ha szükséges össze kell hangolni intézkedéseiket, a Bizottság pedig hasznos kezdeményezéseket tehet, hogy elősegítse az ilyen koordinációt.⁴⁵

4.3. European IPR Helpdesk

Az *Európai IPR (Intellectual Property Rights) Helpdesk* („szellemi tulajdon-védelmi segélyszolgálat“) az Európai Bizottság szakmai kezdeményezése, amely díjmentesen kínál szakmai tanácsadást, tájékoztatást, továbbképzést a szellemi tulajdont érintő kérdésekhez. A szolgáltatás rendelkezésére áll mindazon kutatók valamint európai kis- és középvállalkozások részére, akik/amelyek az EU által támogatott kutatási projekteken vesznek részt. Továbbá mindazok a kkv-k vehetik a Helpdesk széles körű szolgáltatását igénybe, amelyek nemzetközi technológia transzfer folyamataival foglalkoznak.

Az *IPR Helpdesk* naprakész információkkal látja el a partnereit a szellemi tulajdonjogra, a kutatásra + fejlesztésre vonatkozó legújabb eredményekről és ismeretekről.⁴⁶

Az *IPR Helpdesk* már rendelkezik magyarországi kontaktponttal is, amely a Nemzeti Külgazdasági Hivatalnál található.

A következő részben szereplő Lauterbach nevű, németországi technológiai cég, amely piacvezető a mobiltelefonok hibakereső eszközeinek piacán, sikeresen védte meg szellemi tulajdonát Kínában az EU által finanszírozott Kína IPR SME Helpdesk révén. Az eredmény: jelentős bevétel növekedés.

Három évvel azt követően, hogy először megjelentek Kínában, a kkv-nál rájöttek arra, hogy terméküket, honlapjukat, de még a névjegykártyáikat is lemásolták és eladták valaki másnak a kínai piacon.

Sikerült a másolatok 95%-ától megszabadulniuk azáltal, hogy bejegyeztették a társaság logóját, nevét a termékre vonatkozó szerzői jogot. Kb. 2700 eurónak megfelelő összeget fordítottak erre a célra, megtérülése úgy 20-25%-os volt.

⁴⁵ Forrás: Miskolczi Bodnár Péter, *Európai Társasági Jog*, 2004, 317. o.

⁴⁶ Forrás: <https://www.iprhelpdesk.eu/services/hu> (letöltés dátuma: 2014. május 20.)

Deutsches Technologieunternehmen steigert Umsatz in China dank IPR-Helpdesk

Mai 2014

Lauterbach, der weltweit führende Hersteller von Debugging-Werkzeugen für Mobiltelefone, konnte durch die Beratung des EU-finanzierten KMU-Helpdesk für IPR in China sein geistiges Eigentum in China erfolgreich schützen. Das Ergebnis: Umsatzgewinne.

Drei Jahre nach seinem Markteintritt in China hatte das KMU festgestellt, dass sein Produkt, seine Website und sogar die Visitenkarte von einem anderen Teilnehmer im chinesischen Markt kopiert und für den Vertrieb genutzt worden waren.

Tom Meyer, der Geschäftsführer des Unternehmens in China, nahm daraufhin an einer Schulung des KMU-Helpdesk für IPR in China teil.

Durch die Eintragung des Logos, des Namens und des Urheberrechts für sein Produkt gelang es dem Unternehmen, 95 % der Kopien vom Markt zu entfernen. Nach Meyers Schätzung habe das Unternehmen dafür Investitionen von umgerechnet 2.700 EUR getätigt, die sich durch eine Umsatzsteigerung von 20 bis 25 % ausgezahlt hätten.

Der von der Europäischen Kommission eingerichtete KMU-Helpdesk für IPR in China (China IPR SME Helpdesk) berät kleine europäische Unternehmen mit Geschäftstätigkeit in China auf dem Gebiet der geistigen Eigentumsrechte. Alle Angebote sind kostenlos und stehen in sechs europäischen Sprachen sowie in Chinesisch zur Verfügung. Der Helpdesk unterstützt hunderte KMU durch direkte Beratung und informiert jedes Jahr tausende weitere.⁴⁷

⁴⁷ Forrás: http://ec.europa.eu/small-business/success-stories/2014/may/index_de.htm
(letöltés dátuma: 2014. május 20.)

4.4.A 2007-2013-as költségvetési időszak fejlesztési tapasztalatai

Az EU-ban 2007-től újabb 7 éves költségvetési időszak vette kezdetét. Így a tagállamoknak újabb fejlesztési terveket kellett kidolgozniuk, amelyekben meghatározták az egyes uniós alapok kereteit, valamint segítséget nyújtanak az egyes tagállamoknak jutó támogatási összegek megállapításához és odaítéléséhez. Az EU ezen időszakra vonatkozó többéves pénzügyi kerete 1025 mrd euró.

A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (NSRK) tagállami szintű végrehajtásának szabályozása a közösségi szintű szabályozásokon túl nemzeti hatáskörbe tartozik, vagyis a hazai jogszabályoknak ki kell egészítenie a közösségi jogban nem szabályozott részleteket. Magyarország a 2004-2006 közötti időszakra (Nemzeti Fejlesztési Terv,- továbbiakban NFT - megkezdése előtti időszak) megalkotta a hazai szabályozókat. Ilyenek például a támogatások kezelésére, felhasználására, a pályázati eljárásokra vonatkozó szabályok (elbírálás, szerződéskötés, nyomon-követés, pénzügyi elszámolás, fenntartás stb.). Emellett nagyon fontos volt kijelölni a pályázatkezelési eljárások lefolytatását végző intézményeket, meghatározni azok feladatait.

A Kohéziós Alapból és a Strukturális Alapból származó támogatások felhasználásáért felelős intézményekről szóló 1/2004. (I.5.) rendelet határozza meg ezen intézmények konkrét feladatait, azok felelős végrehajtását.

A strukturális alapok és a Kohéziós Alap felhasználásának általános eljárási szabályairól szóló 14/2004. (VIII. 13.) TNM-GKM-FMM-FVM-PM együttes rendelet, mely strukturális alapok és Kohéziós Alap felhasználásának közös szabályait határozza meg, így kiterjed az összeférhetetlenség, az adat- és titokvédelem, tájékoztatás és nyilvánosság szabályozására, illetve az EMIR (Egységes Monitoring Információs Rendszer) használatára.

Az NFT operatív programjai támogatásainak fogadásához kapcsolódó pénzügyi lebonyolítási, számviteli és ellenőrzési rendszerek kialakításáról a 360/2004. (XII. 26.) Korm. rendelet rendelkezik.

Mindezek mellett két jogszabálynak volt jelentős szerepe a hazai megfelelés miatt: az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. tv. és az államháztartás működési rendjéről szóló 217/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet.

A 2007-2013-as időszakban az alapokból származó támogatások felhasználását, alapvető szabályait és intézményeit a 255/2006. (XII.) Korm. rendelet szabályozza, a pénzügyi lebonyolítási és ellenőrzési rendszerek kialakításáról pedig a 281/2006. (XII.23.) Korm. rendelet rendelkezik. Ez a legnagyobb vívmánya ezen időszak szabályozásának. A támogatási szerződések megkötésének, a közbeszerzési dokumentációs kötelezettség teljesítésének feltételeit a 16/2006. (XII. 28.) MeHVM-PM együttes rendelet határozza meg.

Ebben az időszakban megalkotásra került a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendelet, mely egy jogszabályban rögzítette az addig széttagolt szabályozást. Ez tartalmaz a kedvezményezetteket előnyösen érintő változásokat, például az átfutási határidők csökkentésére vonatkozóan.⁴⁸

Magyarország 2007-2013 időszak közötti stratégiáját, amely az Új Magyarország Fejlesztési Terv nevet kapta (továbbiakban ÚMFT), 2007. október 10-én fogadta el a kormány. Hazánk ebben az időszakban a fejlesztési alapokon keresztül **22,6 milliárd euró uniós** támogatásban részesült. A stratégiában megfogalmazott beavatkozásokat Magyarország több programban – 7 regionális, 8 operatív program - fogalmazta meg.

A források elosztása során az volt a legfontosabb elv, hogy a hiányzó vagy a nem megfelelően működő piacok kialakításához, illetve fejlődéséhez járuljanak hozzá, továbbá, hogy növekedjen az elérhető vállalkozások száma, valamint a támogatási programok hatékonysága. Az operatív programokon belül két évre szóló akciótervek rögzítik az egyes ágazatok konkrét feladatait, fejlesztéseit.

2011. január 15-én indult az Új Széchenyi terv (továbbiakban ÚSZT), kiemelt célkitűzése a kkv-k támogatása. A 2011-2013 közötti időszakban rendelkezésre álló 2000 milliárd forintnak megfelelő európai uniós források hatékony és eredményes felhasználását megalapozó akcióterv, amely a magyar gazdaság megerősödését és a hazai foglalkoztatás növekedését hét kitörési ponton keresztül kívánja elérni:

⁴⁸ Forrás: The 2007-2013 and 2014-2020 Multiannual Programming measures' changes, 2013. http://phd.lib.unimiskolc.hu/JaDoX_Portlets/documents/document_14045_section_6268.pdf (letöltés dátuma: 2014. április 30.)

- a. egészségipar,
- b. zöldségipar-fejlesztés,
- c. otthonteremtés,
- d. vállalkozásfejlesztés,
- e. közlekedésfejlesztés,
- f. tudomány-innováció,
- g. és foglalkoztatás.⁴⁹

Ebben az időszakban az elérhető pályázatok közül kiemelendő a vissza nem térítendő támogatást és a támogatott hitelkonstrukciót kombináló pályázati kiírás. *„Mikrovállalkozások fejlesztése” (GOP-2.1.1-11/M és KMOP-1.2.1-11/M) című pályázati kiírás. Ebben az újszerű konstrukcióban egyablakos ügyintézés keretében igényelhető egyszerre a támogatás és a hitel, amelyről maximum 30 nap alatt döntés születik. A konstrukció szinte teljes mértékben forrást biztosít a legkisebb mikrovállalkozások fejlesztéséhez, mivel 10 %-os önerő mellett akár 45%-os támogatási arány érhető el. A hitelből finanszírozandó rész a piacinál jóval kedvezőbb kamatozású, államilag támogatott mikrohitellel biztosítható a „Kombinált Mikrohitel Program” keretében.⁵⁰*

A kkv-k támogatása a Gazdaságfejlesztési Operatív Program (továbbiakban GOP) keretében valósult meg. A program a klasszikus beruházási célú fejlesztésekhez, az IKT fejlesztésekhez és a környezeti szemléletű technológiaváltáshoz adható támogatásokat tartalmazza. A keretösszeg eredetileg 247 milliárd forint volt, amely az átcsoportosítások eredményeként 109 milliárd forintra emelkedett.

2009 végéig a GOP-ban 57 pályázati konstrukció jelent meg, összesen 371 milliárd forint keretösszeggel. Ez a teljes – időközben megemelt - forráskeret 54 százaléka, és nem tartalmazza a pénzügyi eszközök prioritás forrásait. A regisztrált projektek száma 2009 végén 11 074 darab volt, ezek támogatási igénye elérte a 387 milliárd forintot.

⁴⁹ Forrás: <http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/nemzeti-strategiak/uj-szechenyi-terv-uszt-120821-1> (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

⁵⁰ Forrás: <http://palyazat.gov.hu/> (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

Pozitív támogatói döntéssel 2009 év végére 7 482 db projekt rendelkezett pozitív támogatói döntéssel, a számukra megítélt támogatás összege 250 milliárd forintot tett ki, ami az eredeti teljes keret 43, illetve a forrásátcsoportosítás utáni, megemelt keret 36 százaléka. A támogatott pályázók közül 6.406 esetben már aláírták a támogatási szerződést, 201 milliárd forint összértékben. A GOP kifizetéseinek köszönhetően, a pénzügyi eszközökkel együtt mintegy 88 milliárd többletforrás jutott el a gazdaságba.⁵¹ A támogatott körből a nyertesek 80 százaléka mikro-, kis- és középvállalkozás volt. Fontos kihangsúlyozni, hogy a forráslekötésben az ország keleti régióinak dominanciája jellemző, s a megítélt támogatások egyötöde a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségben található.

Említésre méltó, hogy a rendelkezésre álló források jelentős növekedése mellett a pályázatok elbírálási és kifizetési ideje jelentősen felgyorsult a 2004–2006-os időszakhoz képest, elsősorban az automatikus eljárásrend és az egyablakos ügyintézési forma bevezetésének köszönhetően.

Jelentős előrelépés, hogy az NFT-hez képest a nyertes pályázatok révén megmozgatott magánforrás összege is emelkedett. A legnagyobb magánforrás bevonás a kkv-k esetében fordult elő, itt a multiplikátor hatás 1,9, vagyis minden 1 forint támogatás 1,9 forint magánforrást mozgatott meg.

A Közép-magyarországi Operatív Program (továbbiakban KMOP) keretében is lehetőség volt gazdaságfejlesztési források igénybevételére. A regisztrált projektek száma 2009 végén 3 070 darab volt, ezek támogatási igénye meghaladta a 78 milliárd forintot. 2009 decemberére 2 103 projekt rendelkezett pozitív támogatói döntéssel, a számukra megítélt támogatás összege 44 milliárd forint volt.⁵²

A regionális programokban is megjelennek a kis-és középvállalkozások, 20 %-os részesedésükkel a megítélt forrásokból. A kkv-szektorban a válság hatására felerősödött likviditási gondjait a pénzügyi eszközök enyhítik, amelyek szintén a GOP és KMOP keretében érhetőek el.

⁵¹Forrás: Áttekintés az Európai Unió Strukturális Alapjainak eddigi magyarországi eredményeiről a 2007-2013-as programozási időszakban 23-26.o., 2009. NFÜ
<https://www.google.hu/#q=struktur%C3%A1lis+alapok+felhaszn%C3%A1ll%C3%A1sa+2007-2013>
(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

⁵² Forrás: Áttekintés az Európai Unió Strukturális Alapjainak eddigi magyarországi eredményeiről a 2007-2013-as programozási időszakban, 23-26.o., 2009. NFÜ
<https://www.google.hu/#q=struktur%C3%A1lis+alapok+felhaszn%C3%A1ll%C3%A1sa+2007-2013>
(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

A kisösszegű pályázatoknál bevezetett automatikus eljárásrend egyre népszerűbb volt a pályázók körében, így ebben az időszakban a kutatás-fejlesztési prioritásnál is megjelentek a automatikus eljárásrendű pályázatok.

A 2009-es évben a válság hatásainak enyhítésére új célként jelent meg a vállalatok helyzetének stabilizálása és a munkahelyek megőrzése. A kkv-k esetében így egységesen 50 százalékra emelkedett az igényelhető támogatások mértéke, a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségben pedig a támogatási térkép által adható maximális mértékek is elérhetővé váltak.

A 2009-ben megjelent automatikus, kisösszegű pályázati konstrukció a korábbiakhoz képest jelentős enyhítéseket hozott a feltételrendszerben: a középvállalkozásokkal bővült a pályázói kör, az igényelhető támogatás összege 50 millió forintra emelkedett, az elérhető maximális támogatási intenzitás a konvergencia régiókban 50 százalékra – a 33 leghátrányosabb helyzetű kistérségben pedig 70 százalékra – nőtt, és bővült a támogatható tevékenységek köre.

A kedvező változások hatására, olyan fokú volt az érdeklődés a gazdaságfejlesztési források iránt – a 18 milliárd forintos keretre 61 milliárd forint támogatási igény érkezett –, hogy fel is kellett függeszteni a pályázatot. A pályázat később, 2009 októberében, módosított feltételekkel újra megnyílt a pályázók előtt.⁵³

A kkv-k komplex technológiafejlesztését célzó beavatkozások értékelése:

A GOP tervezésekor azt tartották szem előtt, hogy a szektor számára nehézkes a finanszírozási forrásokhoz való hozzájutás, alacsony a kkv-k együttműködési képessége, és kevésbé alkalmaznak korszerű vezetési technikákat. A komplex technológiafejlesztési támogatások már a 2004-2006 között az NFT időszakában népszerűek voltak, de azt ezt követő 7 éves ciklusban még nagyobb forrásbevonás történt ebbe a szegmensbe.

A fejlesztések a GOP 2.1.1 és a Közép-Magyarország 1.2.1 konstrukciója keretében valósultak meg. A primer kutatás tapasztalatai, eredményei részben az esettanulmány segítségével e konstrukció keretében megvalósult fejlesztést fogok majd bemutatni.

⁵³ Forrás: Áttekintés az Európai Unió Strukturális Alapjainak eddigi magyarországi eredményeiről a 2007-2013-as időszakban, 23-26.o., NFÜ
<https://www.google.hu/#q=struktur%C3%A1lis+alapak+felhaszn%C3%A1l%C3%A1sa+2007-2013>
(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

Az időszak legfontosabb megállapításai:

- elsősorban a kohéziós források előrehaladása volt jellemző,
- mivel a megítélt támogatások 15 %-a visszautalásra került, így a teljes forrásabszorpció eléréséhez a jövőben a feltételek szigorítása szükséges,
- a növekedést célzó támogatásoknál nem célszerű alkalmazni a létszámra vonatkozó előírásokat, mivel a létszámnövekedés elvárása hatékonyságromlást eredményez,
- a projektkiválasztásban a kockázatelemzés bevezetése javasolt

A program a növekedési potenciállal rendelkező vállalkozásokra koncentrált, a kockázatcsökkentés miatt az első kiírások pályázati feltételei elég szigorúnak bizonyultak (árbevétel, létszám). Azonban a 2008-as gazdasági válság miatt a gazdaságfejlesztési operatív programokat alapvetően válságkezelő szándékkal módosították. Ennek megfelelően az Irányító Hatóság enyhítette a feltételeket, és újabb változást jelentett, hogy 2011-ben bővült a kkv-k támogatási köre. Újabb visszatérítendő és vissza nem térítendő támogatásokat kombináló termékeket vezettek be.

Összességében az mondható, hogy gazdaságpolitikailag a kkv-k magyar gazdaságon belül súlya növekedett: a szektor részesedése 3,5 százalékponttal volt magasabb 2012-ben, mint négy évvel azelőtt, a foglalkoztatás tekintetében pedig 1,7 százalékponttal nőtt a részarány.

Nemzetközi összehasonlításban hazánkban magas a vissza nem térítendő támogatások aránya. Ezek a támogatások viszont olyan problémát vetnek fel, hogy a vállalkozások a támogatás elnyerése után visszafogják beruházási aktivitásukat.

A vizsgált programok népszerűsége kiemelkedő volt: az összes pályázat közel kétötöde (33.000 regisztrált projekt) a kkv-k technológiafejlesztési támogatását célzó kiírásokra érkezett. A támogatott projekteknek még ennél is nagyobb arányát, több mint felét teszik ki a kkv projektek (19.000 projekt). Ezzel párhuzamosan a kifizetések aránya is magas: a kötelezettségvállaláshoz képest a GOP-2.1.1 konstrukció esetén 64%, a KMOP-1.2.1 konstrukció esetén 53%, ami a kohéziós források körében kiemelkedő arányokat jelent.

A kkv-kat célzó komplex technológia fejlesztési projektek esetében is vannak visszafizetett, fel nem használt források. A vizsgált konstrukciókban nyertes vállalkozások iparági besorolásai az alábbiak szerint alakultak:

Feldolgozóipar (45% GOP 2.1.1; 40% KMOP 1.2.1)

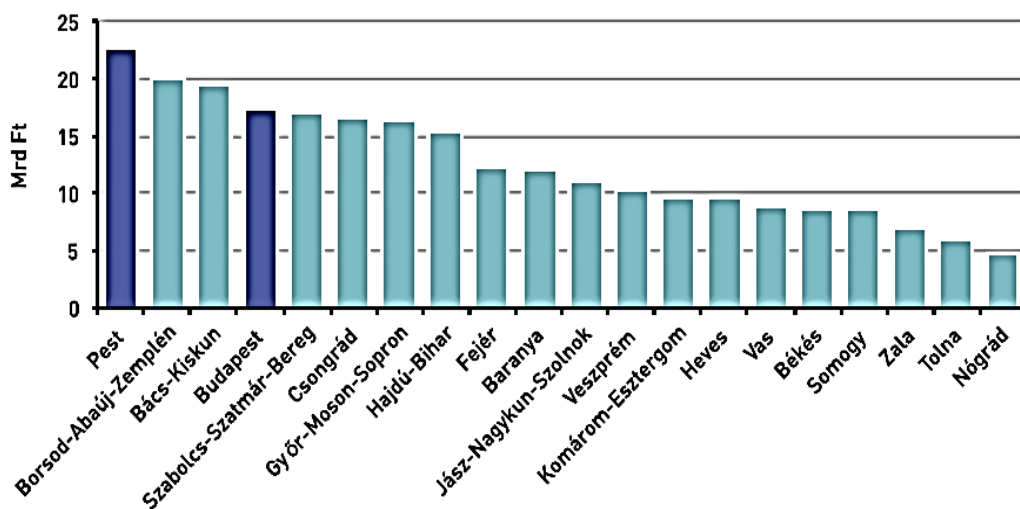
Kereskedelem (17% GOP 2.1.1; 18% KMOP 1.2.1)

Építőipar (10% GOP 2.1.1; 5% KMOP 1.2.1)

Pénzügyi, gazdasági szolgáltatás (13% GOP 2.1.1; 19% KMOP 1.2.1)

3. számú diagram

Területi megoszlás

A KKV-k komplex technológiafejlesztést támogató projektek megyei megoszlása (mrd Ft)

Forrás: Értékelési Évkönyv 2013., 39. o.,

<https://www.google.hu/#q=%C3%89rt%C3%A9kel%C3%A9si+%C3%A9vk%C3%B6nyv+2013>

(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

Regionálisan megvizsgálva az elnyert támogatásokat kiemelendő, hogy a Dél-Alföld vállalkozásainak sikerült elnyeri a legtöbb támogatást, a dunántúli régiók valamivel kisebb összeghez jutottak. Az egyes megyék között a források megoszlása nagyobb eltérést mutat, ez egyenes arányban van a lakosság számával.⁵⁴

⁵⁴ Forrás: Értékelési Évkönyv 2013., 25-44. o.

<https://www.google.hu/#q=%C3%89rt%C3%A9kel%C3%A9si+%C3%A9vk%C3%B6nyv+2013>

(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

A végrehajtási intézményrendszer vizsgálata során megállapítható volt, hogy a támogatások folyósításának valós átfutási ideje számos esetben hossza volt. Ezen kívül problémát jelentettek még az adminisztratív terhek is a vállalkozások számára.

Az Értékelési Évkönyv 2013. hatásvizsgálatot végzett a kkv-k komplex technológia fejlesztését célzó támogatások hatásainak mérésére. A vizsgálat a pályázati adatokat tartalmazó EMIR és a vállalkozások gazdálkodási adatait tartalmazó NAV adatbázis összekapcsolása nyomán létrejött adatok elemzésével készült. Az elemzés összevetette a támogatott és nem támogatott kkv-k jellemzőit, feltárta a támogatott vállalkozások pályázati szokásait, megvizsgálta, hogy milyen vállalati mutatók jellemzőek a támogatott vállalkozásokra, és mindezek alapján elvégezte a hatásvizsgálatot.

A vizsgálat legfontosabb megállapításai a következők voltak:

- az alacsonyabb összegű pályázatok nagyobb arányban jutottak el a leghátrányosabb térségeik vállalkozásaihoz, mint a nagyobb összegűek, így a program kismértékben hozzájárult a területi egyenlőtlenségek csökkentéséhez,
- a támogatások elsősorban kereskedelmi és feldolgozóipari cégeket finanszíroztak,
- a jobb pénzügyi helyzettel rendelkező cégek kisebb mértékben nyertek el támogatást,
- többféle becslési eljárást alkalmazva a vizsgálat eredménye szerint a támogatások hatására nőtt a támogatott cégek foglalkoztatotti létszáma és tőkéje, azonban ez nem eredményezte az értékesítés és termelés javulását.

Az értékelés a GOP-2.1.1 és KMOP-1.2.1 vállalati technológiafejlesztést célzó támogatási konstrukciót vizsgálta. A vizsgálatba 108 000 cég alap-és mérlegadatait vonták be. Ezeknél a cégeknél a foglalkoztatotti létszám legfeljebb 100 fő volt, illetve a támogatások utolsó részletének kifizetése 2009 év végéig megtörtént. Területi megoszlást tekintve a vizsgált vállalkozások döntően a Közép-magyarországi régióban volt, a fennmaradó rész pedig a konvergencia régiókban. Mind a kettő támogatási konstrukcióban a nyertesek többsége a kereskedelmi és feldolgozóiparban tevékenykedett.

Az értékelés azt vizsgálta, hogy az egyes vállalati jellemzők milyen befolyással vannak arra, hogy az adott cég milyen támogatást igényel és, hogy azt el is nyeri-e.

A tőkeintenzitás és a vállalkozás likviditása csekélyebb mértékben volt befolyással, a teljesítményváltozók esetében pedig eltérő eredményeket kaptak.

A hatásvizsgálat eredményeként, amely során különböző becslési eljárásokat alkalmaztak, megállapítható volt, hogy a beavatkozás hatására nőtt a foglalkoztatottak létszáma, a tárgyi eszközök állománya, a tőkeintenzitás.

Azonban az is kiderült, hogy ennek hatására érdemben nem tudták növelni árbevételüket, sem üzleti eredményüket. Összességében az elemzés arra mutatott rá, hogy a foglalkoztatottak létszámának szignifikáns növekedése mellett a tőkeállomány kismértékben, az árbevétel és az üzleti eredmény egyáltalán nem javult a nyertes vállalkozásoknál.

Az értékelés kiemelte, hogy az adatok alapján nem volt mérhető a kiszorítási hatás, vagyis, hogy a támogatott vállalkozások más vállalkozások kárára vettek-e fel munkaerőt, hajtottak végre beruházást, kiszorítva ezzel más vállalkozásokat.⁵⁵

⁵⁵ Forrás: Értékelési Évkönyv 2013., 25-44. o.

<https://www.google.hu/#q=%C3%89rt%C3%A9kel%C3%A9si+%C3%A9vk%C3%B6nyv+2013>
(letöltés dátuma: 2014. május 5.)

4.5.A várható 2014-2020-as költségvetési időszak fejlesztési stratégiája a kkv-ra vonatkozóan

Az EU működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 174. cikke arról rendelkezik, hogy az Unió törekedjen a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítése érdekében a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók vagy szigetek lemaradásának csökkentésére, és mindemellett különös figyelmet kell fordítani a vidéki térségekre, az ipari átalakulás által érintett térségekre és a súlyos és tartós természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókra.

Forrás: Lambertné K. Mónika: EU pénzügyi folyamatai [elektronikus dok.]. 2013. Előadás prezentáció, PPT fájl.

Az Európa 2020 a következő időszakra szóló európai uniós növekedési stratégia. Főbb változásként említhető meg a Lisszaboni Stratégiához képest, hogy felülről vezéreltebb - top-down – a tervezés, kevesebb, fókuszáltabb célkitűzés, határozottabb számonkérés, integráltabb megközelítés jellemzi. Továbbá kevesebb számú operatív program van, régiók helyett nagyobb hangsúlyt kapnak a megyék és városok, és erőteljesebb a gazdaságfejlesztési fókusz.

5. számú táblázat

A 2007–2013-as és a 2014–2020-as többéves pénzügyi keret összehasonlítása

(2011-es árakon számítva)

2011-es árakon számítva		2007-2013	2013	2013 * 7	2014-2020
Kötelezettségvállalási előirányzatok	milliárd EUR	993,6	146,4	1 024,8	1 025,0
	a GNI százalékában kifejezve	1,12%	1,12%		1,05%
Kifizetési előirányzatok	milliárd EUR	942,8	137,8	964,4	972,2
	a GNI százalékában kifejezve	1,06%	1,05%		1,00%

Forrás: Lambertné K. Mónika: EU pénzügyi folyamatai [elektronikus dok.]. 2013. Előadás prezentáció, PPT fájl.

Horizont 2020 keretprogram a kontinens globális versenyképességének növelését célzó Európa 2020 stratégia „*Innovatív Unió*” elnevezésű kiemelt kezdeményezésének egyik alappillére.

Horizont 2020 keretprogram legfontosabb újításai: drasztikusan leegyszerűsödik a költség-visszatérítési rendszer, egységes hozzáférési pont kerül kialakításra a résztvevők számára, kevesebb lesz a papírmunka a pályázatok készítése során, és megszűnnek a szükségtelen ellenőrzések és auditok. Az egyik legfontosabb célkitűzés a pályázat benyújtása és a támogatás kézhezvétele között eltelt idő átlagosan száz nappal történő csökkentése, így valamennyi projektet gyorsabban el lehet majd indítani.

Horizont 2020 keretprogram első ízben foglalja egységes keretbe valamennyi európai uniós kutatás- és innováció finanszírozási eszközt. A keretprogram három alapvető fontosságú célkitűzésre összpontosít a támogatások odaítélésekor.

A keretprogram 17,9 milliárd eurós költségvetéssel járul hozzá, hogy az EU – ipari vezető szerepét megőrizve – továbbra is élen járjon az innovációban, amit a kulcsfontosságú technológiák 13,7 milliárd eurós támogatásával, a tőkéhez való szélesebb körű hozzáférés biztosításával, valamint a kis- és középvállalkozások segítségével tervez elérni.⁵⁶

⁵⁶ Forrás: <http://www.nih.gov.hu/nemzetkozi-tevekenyseg/horizon2020>(letöltés dátuma:2014. május 5.)

Magyarország számára jelentős források állnak rendelkezésre a 2014-2020-as költségvetési időszakban, számszerűen **20,5 mrd euró**, ennek közel 60 %-át növekedésre, gazdaságfejlesztésre fordítja az ország.⁵⁷

Magyarországon kormányhatározat rendelkezik a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezésével és intézményrendszerének kialakításával összefüggő aktuális feladatokról.

Az 1600/2012. (XII. 17.) Kormányhatározat meghatározza azokat a célokat és alapelveket, amelyeket a 2014-2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervezése, illetve a kapcsolódó intézményrendszer kialakítása során érvényesíteni kell. Külön figyelmet kell fordítani a források felhasználásával kapcsolatban az n+2, n+3 szabályokra, mivel az így megvalósuló konstrukciók kötelezettségvállalással a jelenlegi abszorpciót szolgálják.

2. számú ábra

Számszerű nemzeti vállalások

Forrás: Lambertné K. Mónika, EU pénzügyi folyamatai [elektronikus dok.]. 2013. Elektronikus dok. PPT

⁵⁷ Forrás: <http://www.boon.hu/csefalvay-az-eu-s-penzek-60-szazalekat-gazdasagfejlesztésre-forditjuk-2014-tol/2183130> (letöltés dátuma: 2014. május 15.)

A jogszabály meghatározza a források felhasználására irányuló operatív programok körét is.

1. Gazdaságfejlesztési és Innovációs OP (GINOP)
2. Intelligens Közlekedésfejlesztési OP (IKOP)
3. Környezeti és Energetikai Hatékonysági OP (KEHOP)
4. Emberi Erőforrás Fejlesztési OP (EFOP)
5. Versenyképes Közép-Magyarország OP (VEKOP)
6. Terület- és Településfejlesztési OP (TOP)
7. Vidékfejlesztési OP (VP)
8. Magyar Halgazdálkodási OP (MAHOP)

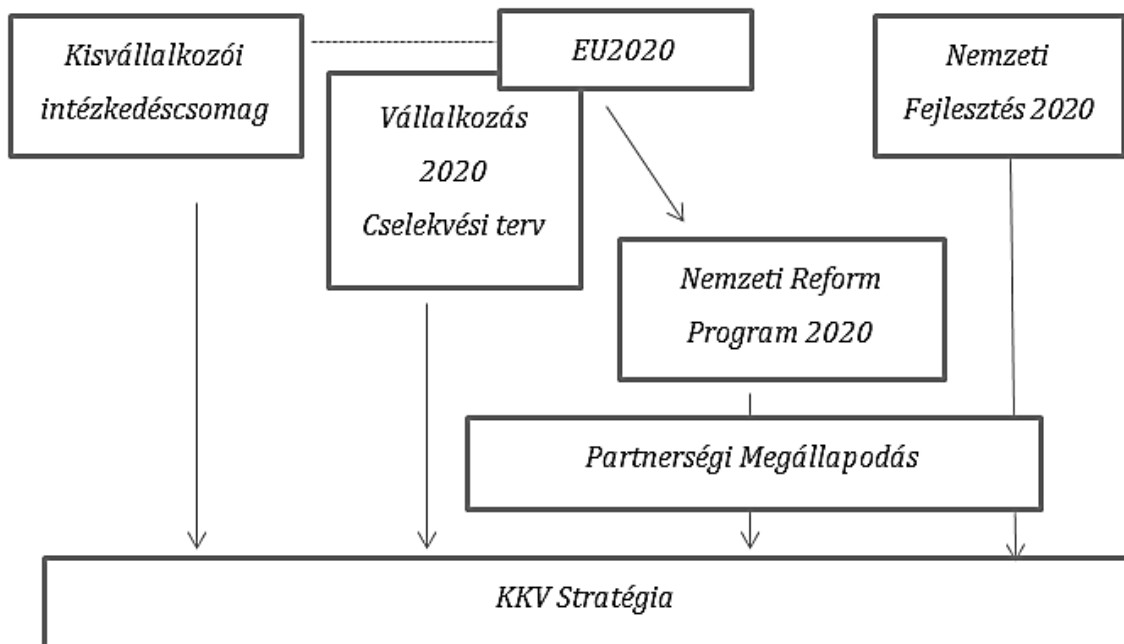
1121/2013. (III. 11.) Korm. határozat a 2014–2020 közötti európai uniós fejlesztési források felhasználásának előfeltételeiként meghatározott ex-ante kondicionalitások teljesítésével összefüggő feladatokról felhívta a nemzetgazdasági minisztert, hogy *„készítse el és terjessze a Kormány elé a kis- és középvállalkozásokkal kapcsolatos politika fő célkitűzéseit, és intézkedéseit meghatározó stratégiát, figyelemmel az Európai Bizottság „Gondolkozz előbb kicsiben!” – Európai kisvállalkozói intézkedéscsomag: „Small Business Act” című COM(2008)394 közleményében foglalt szempontok teljes körű érvényesítésére.”*⁵⁸

Ezen időszak stratégiai referenciakeretének meghatározásához az alábbi dokumentumok szolgáltak iránymutatásként:

- Európa 2020 Stratégia
 - Nemzeti Reformprogram 2020
 - Vállalkozás 2020 Cselekvési Terv
 - Kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA)
 - Nemzeti Fejlesztés 2020
 - Partnerségi Megállapodás
- (Kis-és középvállalkozások fejlesztési stratégiája 2014-2020)

⁵⁸ Forrás: Kkv fejlesztési stratégia 2014-2020, tervezet, 4. o.
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

3.számú ábra **A Kkv stratégiát meghatározó stratégiai dokumentumok rendszere**

Forrás: Kis-és középvállalkozások fejlesztési stratégiája 2014-2020, 43. o.
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf
(letöltés dátuma: 2014. március 10.)

Az **Európa 2020 Stratégiáról** már korábban szoltam. Még annyit fontos kiemelni, hogy a dokumentum három fő pillérét a következő ún. zászlóshajó kezdeményezések jelentik: az intelligens (innováció, tudásalapú gazdaság) a fenntartható (erőforrás-hatékony és környezetbarát iparpolitika) és a befogadó növekedés (magas foglalkoztatás, szegénység elleni küzdelem). A dokumentum fő célként határozza meg a kkv-k, a mezőgazdasági, a halászati és az akvakultúra-ágazat versenyképességének javítását.

Tagállami szintű végrehajtását jelenti a **Nemzeti Reformprogram**. Ebben a programban mutatják be az egyes tagállamok a stratégia célkitűzések megvalósításához hozzájáruló kormányzati intézkedéseket. A programot az Éves növekedési Jelentés (brüsszeli dokumentum) prioritásaira építve fogalmazzák meg.

A célok teljesítése érdekében a Nemzeti Reform Program az alábbi területeken fogalmaz meg intézkedéseket a versenyképesség javítása érdekében: elektronikus ügyintézés a vállalkozások számára; kkv stratégia elkészítése; képesítési követelmények „életszerűen” szükséges szintjének meghatározása; rendszerszintű intézkedések az adminisztrációs terhek csökkentése érdekében; szélessávú körzethálózatok fejlesztése; hulladékgazdálkodás fejlesztése.

„Ahhoz, hogy az európai gazdaság újra bővüljön és a foglalkoztatottság nőjön, Európának még több vállalkozásra van szüksége” – fogalmazza meg a legfontosabb célkitűzést az **Entrepreneurship 2020 Action Plan**. Mivel a kkv-k teremtik meg az új munkahelyek jelentős részét, teszik versenyképesebbé egy ország gazdaságát a **cselekvési terv** három területen fogalmaz meg sürgős beavatkozást:

- vállalkozói ismeretek oktatása
- vállalkozói kultúra fejlesztése
- megerősíteni a vállalkozói keretrendszereket, támogatni a vállalkozások előrehaladását a különböző életszakaszokban.

Az EU kis-és középvállalkozói politikáját meghatározó dokumentum a **Kisvállalkozói Intézkedéscsomag (Small Business Act)**, amely 10 olyan elvet fogalmaz meg, amit javasol követni a tagállamok kkv politikájában. (Ezen elvek bemutatásra kerültek egy ábra segítségével a dolgozat 3. fejezetében.)

A **Nemzeti Fejlesztés 2020 koncepció** a Kormány 1254/2012. (VII. 19.). Korm. határozata (a területfejlesztési politika megújításáról, az új Országos Területfejlesztési és az új Országos Fejlesztési Koncepció kidolgozásáról) alapján készült. A dokumentum egyrészt hosszú távú (2030-ig) célokat és középtávú (2014-2020) üzeneteket fogalmaz meg. A koncepció a specifikus tematikus célok között jelöli ki a gazdasági növekedést, versenyképes, export-orientált, innovatív gazdaság kiépítését.

Végül a kkv stratégiának illeszkedni kell a **Partnerségi Megállapodáshoz**, amely az uniós források elosztásának alapidokumentuma.

Ez négy fő célt emel ki: a kutatás, technológia fejlesztése, innováció erősítése; kkv-k versenyképességének javítása; alacsony szén-dioxid kibocsátású gazdaság; foglalkoztatás és munkavállalói mobilitás ösztönzése.⁵⁹

⁵⁹ Forrás: Kis-és középvállalkozások fejlesztési stratégiája 2014-2020
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf
(letöltés dátuma: 2014. március 10.)

A Kkv fejlesztési stratégia kiemeli, hogy a növekedés és a versenyképesség javításához javítani kell a kkv-k piaci sikereikkel kapcsolatos lehetőségeit, és fejleszteni kell a támogatási eszközrendszerét. Fontos, hogy a vállalkozások világszínvonalú infokommunikációs infrastruktúrával rendelkezzenek, mert egyébként versenyhátrányba kerülnek a globális szereplőkkel szemben.

Mindemellett nagyon fontos, hogy egyszerűen és gyorsan jussanak külső finanszírozási forrásokhoz. Korábban is több állami és egyéb intézmény próbálta segíteni a szektor növekedését, azonban ez nem bizonyult elég hatékonynak.

Specifikus célkitűzések:

A növekedéshez elsősorban további piacszerzésre van szükség. Jelentős növekedést az exportpiacon való megjelenést jelent. Ezen fejlesztés fontos eszköze a hálózatosodás és a vállalkozások differenciált ösztönzése. A növekedéshez egyrészt képesség, másrészt lehetőség szükséges. A lehetőséget a piac jelenti, a képességet pedig a vállalkozások oldaláról kell megvalósítani.

A kormányzati kkv stratégia a piacfejlesztés aktív támogatásával tudja megvalósítani a növekedési potenciált. Ahhoz, hogy ezen szektor teljesítménye tovább fokozódjon fontos, hogy a multinacionális cégek fűződő beszállítói kapcsolatait fejlesszék, a nemzetközi termelőláncokba bekapcsolódjanak. Fontos elem lehet még a helyi szinten történő gazdaságfejlesztés.

A stratégia időszakában felhasználandó támogatások csak abban az esetben fognak növekedéshez vezetni, ha célzottabbak ezek a támogatások, és egyszerűbben elérhetőek. Az egyes életszakaszok is fontosak a vállalkozások életében. Ennek fontosságát az SBA is kihangsúlyozza. A támogatások célja az elkövetkezendő időszakban az egyes életszakaszok nehézségein való átjutás.

A stratégia átfogó célként emeli ki a pénzügyi forrásokhoz való hozzájutás javítását, emellett pedig a vállalkozások pénzügyi tudatosságának növelését is. A külső forráshoz jutás természetesen további célok elérésében is segíti a vállalkozásokat. A dokumentum kiemeli, hogy a kkv-k nem kellően tájékozottak a forrásokhoz való hozzájutás feltételeit illetően, és szűk keresztmetszetet jelent az is, hogy tévesen mérik fel, hogy pontosan milyen forrásra is van szükségük a fejlődéshez. Gyakran előfordul, hogy nem értik a pályázatok, hitelkérelmek feltételeit, előírásait. A pénzügyi szakértelmük sem megfelelő, ezért ezen mindenképpen javítani a jövőben.

Fontos, hogy jól tudjanak kommunikálni a bankokkal, mivel a jobb pénzügyi tudatossággal rendelkező ügyfelek esetén magasabb a bankok kockázatvállalási hajlandósága.

A hétéves programozási periódus gazdaságfejlesztési finanszírozási forrásait arra is fel kell majd használni, hogy a hazai és az uniós programok közötti koordinációt javítani kell. Mindemellett pedig a speciális finanszírozási igényeket is ki kell tudni majd elégíteni.

Cél az elkövetkezendő időszakban a vállalalkozási környezet javítása, ideértve az infrastruktúra, a vállalalkozói készségek fejlesztését, adózási terhek csökkentését stb.

Fontos a szabályozó szervekkel való párbeszéd, és ezen túlmenően könnyen elérhető oktatói, tanácsadói szolgáltatásokat kell számukra biztosítani. Az információhoz jutás szükséges egy vállalalkozás számára, továbbá az is, hogy tájékozottak legyenek a pályázatokkal kapcsolatban. Mindezek segíthetik azt, hogy egy vállalalkozás sikeresen működjön a kezdeti kritikus 5 év után is.

A hazai szektornak hátránya a külföldi cégekkel szemben, hogy Magyarországon nagyobbak az adminisztrációs terhek. Egy 2005-ben elvégzett kutatás szerint a vállalalkozások adminisztratív költségei a GDP 6,8 %-át teszik ki, míg az európai uniós átlag mindössze 3,8 %.

Összességében egy vállalalkozóbarát, növekedésösztönző adórendszert kell kialakítani, átlátható adminisztrációval, mivel a szürkegazdaságból kilépő vállalalkozások növelik az adózók körét.

Finanszírozás:

Az ÚMFT keretében – 2010-es adatok szerint - a kkv-k 54 százalékban részesedtek a támogatott projektekből, míg összességében a megítélt támogatások 18,7 százalékára váltak jogosulttá. A 2014-2020-as időszakban az európai uniós források minimum 60 %-át gazdaságfejlesztésre fordítják majd, a Strukturális Alapokból kkv fejlesztésre felhasználható összeg ennek 11 %-a.

A 2014-2020 között európai uniós forrásokból származó fejlesztési forrásokat kiegészítik a 2007-2013-as időszak pénzügyi programjaiból visszaforgó, 100 milliárd forintot meghaladó nagyságrendű források, amelyeket a 2014-2020-as időszakban szintén pénzügyi programok céljaira kell fordítanak.

Továbbra is fennmaradnak a hazai programok: az MFB fejlesztési célú refinanszírozási hitelei, az MFB leányvállalataiként működő finanszírozási intézmények kedvezményes hitelezési és tőkebefektetési tevékenysége, a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. és az Agrárvállalkozási Hitelgarancia Alapítvány állami viszontgarancia mellett működtetett garanciavállalási tevékenysége, a Start Garancia Alap fedezete mellett működő Strat Garancia Zrt. garanciavállalási tevékenysége, a Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítvány által koordinált, Országos Mikrohitel Alapból működtetett Országos Mikrohitel Program. Ezek a programok 2013-tól kiegészülnek az Eximbank megemelt forrású exportfinanszírozásával és a jegybank KKV finanszírozást ösztönző programjaival.

Hatékonyabb lesz az uniós fejlesztésekkel és pályázatokkal kapcsolatos feladatok ellátása, illetve cél, hogy megvalósuljon az „egyablakos rendszer” pályázatkezelési rendszer és a gördülékenyebb feladatellátás.

A 2007-2013 közötti európai uniós programok lebonyolítását támogató intézményrendszer szervezeti kereteiről szóló 1152/2014. (III. 20.) Kormányhatározat, valamint a 2007-2013 programozási időszakban az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 4/2011. (I. 28.) Kormányrendelet 3. melléklete értelmében egyes operatív programok tekintetében a közreműködő szervezeti feladatok ellátása 2014. április 15-étől megváltozott.⁶⁰ A rendszer kialakítása tekintetében a Bizottság 1828/2006. EK. rendeletének megfelelően kell eljárnia az adott tagállamnak.

A változások a KIKSZ⁶¹ Közlekedésfejlesztési Zártkörűen Működő Részvénytársaság, a MAG⁶² - Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt., az ESZA⁶³ Társadalmi Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság és NKEK⁶⁴ Nemzeti Környezetvédelmi és Energia Központ Nonprofit Kft. által ellátott feladatokat érintették.

⁶⁰ Forrás: http://palyazat.gov.hu/intezmenyrendszeri_valtozasok_a_palyazatkezeles_tekinteteben (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

⁶¹ KIKSZ Közlekedésfejlesztési Zrt. az Európai Unió társfinanszírozásával megvalósuló beruházásokat koordináló és ellenőrző közreműködő szervezet, mely a magyarországi közlekedésfejlesztési projektek EU konform előkészítéséért és megvalósításáért felelős.

⁶² Az ország legnagyobb közreműködő szervezete volt, amely az ÚSZT keretében látta el a közreműködő szervezeti feladatokat a GOP és KMOP pályázatok esetében. Ide tartozott még az ÁROP, EKOP, ROP is.

⁶³ Elsősorban az Európai Szociális Alap által támogatott foglalkoztatási, oktatási és nevelési programok végrehajtási miatt alapították.

⁶⁴ KEOP közreműködő szervezet

A kormány március 25-én elfogadott rendelete alapján a MAG Zrt. tevékenységét április 15-étől három költségvetési szerv vette át. Az Államreform Operatív Program és az Elektronikus Közigazgatás Operatív Program keretében ellátott feladatokat a Miniszterelnökség, a nem európai uniós fejlesztési források felhasználásához kapcsolódó tevékenységet pedig a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium.

A nemzetgazdasági tárcához a Gazdasági Versenyképesség Operatív Program, a Gazdaságfejlesztés Operatív Program, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap fejlesztései és a kereskedelemfejlesztési beruházások kerültek.

A kormány bízik abban, hogy a fejlesztéspolitikai intézményrendszer átalakítása elősegíti a gyorsabb döntéshozatalt a 2014-2020 közötti tervezési időszak uniós programjai végrehajtásának minden szintjén.

Az átalakított intézményrendszer feladata a következő hét évben a Magyarország rendelkezésére álló 7480 milliárd forintnyi uniós támogatás minél hatékonyabb felhasználása lesz.

4.5.1. Fiatal vállalkozóvá válás támogatása a konvergencia régiókban

Kiemelném az ÚSZT keretében megvalósuló *Fiatal vállalkozóvá válás támogatása a konvergencia régiókban elnevezésű pályázatot (kódszám: TÁMOP-2.3.6.B-12/1)*, amelyre kimondottan mikro vállalkozások pályázhatnak.

Mivel ezen időszak középpontjában a foglalkoztatás bővítése áll, így az állam ezzel a beavatkozással kíván hozzájárulni a munkahelyteremtéshez. A munkaerő-piaci aktivitás javításához fontos a fiatal és pályakezdők részvételének növelése. A konstrukció alapvető célja a mikro vállalkozás indítását tervező fiatalok segítése.

A kedvezményezetttek köre a 35 év alatti, más vállalkozásban többségi tulajdonnal nem rendelkező új egyéni vállalkozást, vagy mikro vállalkozást indítani kívánó természetes személyek.

Mindezeket figyelembe véve a beavatkozás összhangban van az ÚSZT-ben megfogalmazott elvvel, amely szerint a mikro,- kis- és középvállalkozások képesek egyedül arra, hogy jelentősen és tartósan emeljék a foglalkoztatást Magyarországon.

A pályázat meghirdetésekor az elszámolható közkiadásokra¹ rendelkezésre álló keretösszeg a konvergencia régiókban 4 940 000 000 Ft.

A konstrukció keretében az ESZA és ERFA alapok közötti átjárhatóság alapján az ERFA típusú tevékenységek fedezetére az elszámolható költségek összegének maximum 45%-a, azaz 2 223 000 000 Ft fordítható.

A vállalkozásonként igényelt támogatás a megadott keretek kimerüléséig ítélt meg.

Társas-vállalkozások esetében 3 és 6 millió forint közötti támogatás igényelhető.

A pályázati útmutató megjelöli azokat a vállalkozási formákat (Kft., Ügyvédi Iroda, Közkereseti Társaság, Betéti Társaság, Egyéni vállalkozó, Egyéb önálló vállalkozó), amelyek pályázhatnak. Illetve kiköti, hogy kizárólag olyan mikro vállalkozások pályázhatnak, akik az Európai Bizottság 800/2008/EK rendelete alapján mikro vállalkozásnak minősülnek, vagyis 10 főnél kevesebbet foglalkoztatnak, és éves nettó árbevétele/vagy éves mérlegfőösszegének értéke nem haladja meg a 2 millió eurót.

A vállalkozások székhelye valamely konvergencia régióban kell, hogy legyen. A további részletes feltételeket, előírásokat a pályázati útmutató tartalmazza.

(Pályázati útmutató a Társadalmi Megújulás Operatív Program, Fiatal vállalkozóvá válásának támogatása a konvergencia régiókban)

Unió szinten célkitűzés, hogy a 20-64 évesek legalább 75 %-nak munkahellyel kell rendelkeznie, ennek következtében Magyarország is vállalta ennek a mutatónak a teljesítését. A fentiekben leírt beavatkozás jelentős mértékben hozzájárulhat az Európa 2020 Stratégia zászlóshajó kezdeményezésének „befogadó növekedés” prioritás megvalósításához.⁶⁵

⁶⁵ Forrás: Pályázati útmutató, Fiatal vállalkozóvá válás támogatása a konvergencia régiókban, TÁMOP-2.3.6. B-12/1. sz. felhívás <http://palyazat.gov.hu/doc/3581> (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

5.A fejlesztési források hasznosulásának gyakorlati tapasztalatai (primer kutatás eredményei)

A vállalkozásoknak a beruházási döntések során több kérdése is felmerülhet. Ilyenek például, hogy érdemes-e megvalósítani a beruházást, milyen legyen annak időbeli ütemezése, illetve a használatban lévő eszközöket most vagy később cseréljék-e le?

Ami a fentiekén kívül még egy nagyon fontos kérdés, hogy ha egy vállalkozás új beruházást kíván megvalósítani, akkor döntést kell hoznia, hogy milyen pénzügyi forrásból fogja azt finanszírozni. A szükséges pénzügyi források nagysága a legtöbb esetben előre meghatározható.

A finanszírozási döntések komoly pénzügyi döntések meghozatalát jelentik, ezen kívül arra is keresik a választ, hogy milyen forrásösszetétel kedvező a vállalkozás számára.

A szekunder irodalom elemzése (jogszabályok, 2007-2013-as időszak hatásvizsgálata, kkv-k komplex technológia-fejlesztése) összességében arra mutatott rá, hogy a foglalkoztatottak létszámának szignifikáns növekedése mellett a tőkeállomány kismértékben, az árbevétel és az üzleti eredmény egyáltalán nem javult a nyertes vállalkozásoknál.

Szaktervezésben a szekunder kutatás mellett feltétlenül szükségesnek tartottam a primer kutatási módszerrel való felmérést a reális kép ismertetéséhez. Ezzel kívánom alátámasztani vagy éppen megcáfolni a szekunder információkat, feltevéseket, elemzéseket.

Ebben a fejezetben egy esettanulmány segítségével mutatom be egy adott fejlesztési forrás (európai uniós forrás) hasznosulását, eredményre gyakorolt hatását. Ebben a részben kerülnek bemutatásra a kérdőíves felmérés tapasztalatai is.

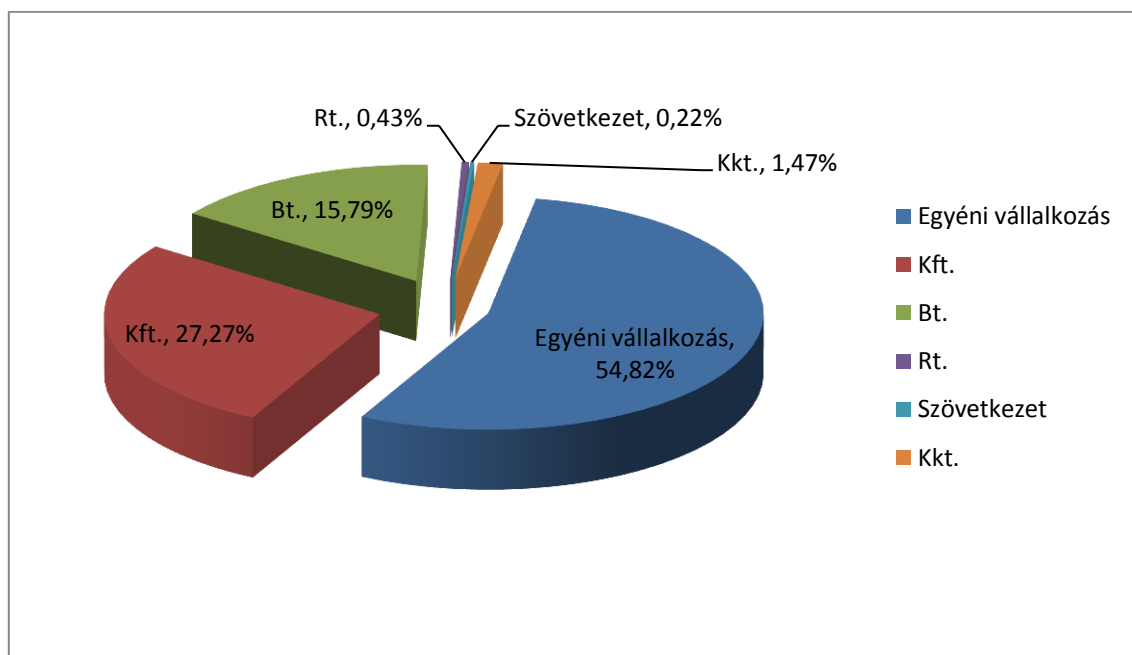
5.1.Esettanulmány

A vállalkozás Zala Megyében, Zalaegerszegen található.

A KSH 2011. évi adatai szerint Zala Megyében a működő vállalkozások száma 19 243 db volt. A következő ábra a vállalkozások gazdálkodási forma szerinti megoszlását mutatja Zala Megyében. Az ábrából kitűnik, hogy mely vállalkozások számára felel meg az adott térség, illetve az induló vállalkozásoknak milyen és mennyi versenytárral kell számolniuk. A működő vállalkozások több, mint felét az egyéni vállalkozások alkotják.

Működő vállalkozások összetétele gazdálkodási forma szerint Zala Megyében

4. számú diagram

Forrás: http://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qvd005b.html, (letöltve: 2014. május 1.), saját szerkesztés

5.1.1. A cég bemutatása

Forrás: <http://www.csejtei.hu/> (letöltés ideje: 2014. április 15.)

A vállalkozás befektetési és finanszírozási döntéseit elsősorban stratégiai kérdésnek tekinti, amely meghatározza a vállalkozás hosszú távú működőképességét.

A **Csejtei Fém-Vill Ipari és Szolgáltató Kft.** (Csejtei Fém-Vill Kft.) 2000. szeptember 1-jén, a növekvő vevői igények korszerű kiszolgálásának céljából alakult meg egy egyéni vállalkozás jogutódként, mely 1984 óta sikeresen és töretlenül működött.

A vállalkozás jelenleg 1700 m²-n, két gyártócsarnokban, összesen 50 főt foglalkoztat, átlagosan 2+2,5 műszakos munkarenddel.

A cég termékei lemez és zártszelvény alkatrészek, réz és alumíniumsínek, komplett hegesztett és szerelt villamos elosztószekrények, villamos primer és szekunder szerelések, huzalozások.

A cég székhelye: 8900 Zalaegerszeg, Hock János u. 72.

A vállalkozás elsősorban belföldi megrendelésre dolgozik, 4 db nagy vevője van.

4. számú ábra

Partnerek

Forrás: <http://www.csejtej.hu/> (letöltés ideje: 2014. április 15.)

A beszállítói kört tekintve 30-40 beszállítóval rendelkezik a cég. Technológiájukat folyamatosan a gyártási profiljukhoz és a vevői igényekhez igazítják. Bizonyos technológiákat, amelyek korlátozott mértékben szükségesek (festés, horganyzás) a vevői igények kielégítéséhez, alvállalkozókkal látják el. A technológiát folyamatosan ellenőrzik, részben saját szakembereik, részben pedig szakértő cégek bevonásával.

Fontos a vállalkozás számára a minőségi megfelelés, amely a fizikai alkatrész anyag-, méret és külalak helyességén túl magában foglalja a csomagolás, a jelölések és a szükséges dokumentumok helyességét, éppúgy, mint a termékek pontos megfelelő áron történő szállítását. A vállalat rendelkezik az ISO 9001:2001 tanúsítvánnyal. Ennek köszönhetően partnereik elégedettek, így a cég számára a jövőbeli megrendelések biztosítottak látszanak.

A cég legfőbb megőrzendő értékének tartja, hogy egyszerű szervezet és folyamatok fenntartásával, a munkatársak személyes felelősségtudatának hangsúlyozásán keresztül, hatékony, minőség-és költségorientált, a vevői igényekhez gyorsan és rugalmasan alkalmazkodó gyártást valósítson meg.

Kiemelt céljuk, hogy a vevők számára termékeik minőségének és szállításának legfőbb garanciája maga a cég és a munkatársainak személyes jelenléte legyen. A folyamatos fejlődés a partnerek egyre bővülő száma a vállalkozás pénzügyi eredményein is meglátszik.⁶⁶

⁶⁶ Forrás: <http://www.csejtej.hu/> (letöltés dátuma: 2014. április 5.)

5.1.2. A cég pénzügyi helyzete

A beszámoló elkészítésével, a számviteli feladatok ellátásával kapcsolatos feladatokat külső szolgáltató látja el a vállalkozásnál. Könyveit magyar nyelven, a kettős könyvvitel szabályai szerint vezeti. Egyszerűsített éves beszámolót készít. Az eredmény kimutatás összköltség eljárással készül. A vállalkozás mind a mérleget, mind az eredmény-kimutatást „A” változatban állítja össze, pénzneme forint. A Csejtei Fém-Vill Kft. mérleg-és eredmény-kimutatásában szereplő adatok – a jogszabályi változások miatti átrendezéseken túl – összehasonlíthatóak az előző üzleti év megfelelő adatával.

Néhány fontosabb, a cég eredményességére vonatkozó mutatószám (a teljesség igénye nélkül):

A vállalkozás működését jellemző fontosabb pénzügyi adatok

6. számú táblázat

Megnevezés	2010.év	2011.év	2012.év	2013.év
Tőkeerősség (%)	52,64	46,39	58,5	64,09
ROE (%)	32,30	31,31	36,10	26,58
Kötelezettségek részaránya (%)	43,33	53,17	33,89	28,67
Befektetett eszközök fedezete (%)	83,69	68,46	97,35	117,12
Likviditási mutató I.	1,17	0,93	1,85	2,24
Működési profithányad (%)	13,4	14,16	17,3	18,6
Nettó profithányad (%)	11,49	12,70	17,09	17,15
Árbevétel arányos összköltség	0,8668	0,8488	0,8118	0,8151
Nyereségarányos összköltség	6,5	5,99	4,69	4,37

Forrás: Csejtei Fém-Vill Kft. beszámoló, <http://e-beszamolo.kim.gov.hu/> (letöltés: 2014. április 10.), saját szerkesztésű táblázat

Az egyes mutatók értékének alakulása alapján elmondható, hogy a cég egy jó piaci helyzetet tudhat magáénak.

A tőkeerősség kedvezően alakult az egyes éveket tekintve. Értéke a kritikus érték (35 %) felett van. Amikor áttekintettem a cég beszámolóit, a benne szereplő adatokból egyértelműen megállapítottam, hogy a saját tőke arányának növekedése az eredménytermelő képességből adódik. Ez kimondottan pozitívumnak mondható.

A kötelezettségek részarányának alakulása viszonylag állandónak mondható. A 2011-es évben volt növekedés, ennek oka a vállalkozás által megvalósított fejlesztések miatti hitelfelvétel. De ez korántsem aggasztó, hiszen mindemellett megfelelő volt a vállalkozás jövedelmezősége, sőt ezt követő évben már elkezdődött hitel visszafizetése. A befektetett eszközök fedezete mutató értéke az egyes években ugyan 100 % alatti, de 2013-ban már kedvezően alakult az értéke. A beszámoló adatokból egyértelműen látható volt, hogy a saját tőke értéke növekszik, az eredményesség növekedésével arányosan. A rövid távú likviditást nézve a cég likviditása megfelelő (hiszen a mutató értéke 1 feletti).

A jövedelmezőség alakulását jellemző ROE mutató értéke is kedvezően alakul, növekedése a 2012-ben figyelhető meg, bár 2013-ban romlott a mutató értéke de még mindig az elfogadható tartományban maradt. A növekedés a megnövekedett saját tőkére vezethető vissza.

Az adózás előtti és utáni profithányadok alapján elmondható, hogy a fejlesztés évét követő években elindult a növekedés, a gazdálkodás hatékonynak mondható. A vállalkozás egyáltalán nem fizetett osztalékot és a jövőben sem tervez fizetni, az eredmény teljes egészében visszaforgatásra kerül. A társaság költséghatékonysága is kedvezően alakult, főleg a fejlesztés megvalósítását követő években.

A mutatókból az is látható, hogy egy állandó növekedési ütemet próbál tartani, hogy megszerzett piaci pozícióit megtarthassa, sőt a jövőben még tovább növelhesse azt.

Az Európai Unió pályázatok prioritásai, valamint a vállalkozás növekedésének, terjeszkedésének során előtérbe kerültek a finanszírozási lehetőségek, mint stratégiai kérdések. Az erőforrás alapú növekedést felváltotta a beruházás alapú növekedés.

5.1.3. A Csejtei Fém-Vill Kft. fejlesztési célkitűzése

A fejlesztés cél-és időszerűségét indokolta a Csejtei Fém-Vill Kft-nél, hogy a gazdasági válságból való kilábalás, illetve a megnövekedett rendelésállomány miatt megvalósítsa a technológiai fejlesztést. A vállalkozás abban a szerencsés helyzetben van, hogy konkurenciával nem kell számolnia a városban, a megyében is tudomásom szerint egy hasonló jellegű tevékenységgel foglalkozó cég működik.

<http://palyazat.gov.hu/content/10814> (letöltés dátuma: 2014. május 10.)

„A CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft. 60 089 306 forint összegű vissza nem térítendő uniós támogatást nyert el a Komplex vállalati technológia-fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára című pályázati kiíráson az Új Széchenyi Terv keretében. A 171 683 730 forintos összköltségvetésű beruházás következtében a Kft. fémfeldolgozó, fémmegmunkáló technológiája korszerűbb lett, valamint ennek következtében új munkahelyek jöttek létre.”⁶⁷

A vállalkozás a fejlesztés során fémmegmunkáló gép berendezéseket (a 6.sz. mellékletben csatolt támogatási szerződés 2. sz. melléklete részletesen tartalmazza az eszközök pontos paramétereit) vásárolt, a megvalósítás helyszíne a vállalkozás székhelye.

A projekt le nem vonható áfával számított összköltsége 171 683 730 Ft, ehhez a támogatási intenzitás mértéke 35 % (vagyis 60 089 306 Ft). A támogatás utolsó kifizetésének időpontja 2012. 05.07.

A vállalkozások több kategóriába sorolhatóak annak alapján, hogy miből valósítanak meg ilyen volumenű beruházásokat. Csak röviden szólnék ezekről a kategóriákról.

⁶⁷ Forrás: http://old.magzrt.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=2328:unios-tamogatashol-technologiai-fejlesztes-toertent-femmegmunkalo-gepi-berendezesek-beszerzesevel-zalaegerszeg-varosban&catid=24:sajtokozlemenyei&Itemid=104 (letöltés dátuma: 2014. április 30.)

A vállalkozások bizonyos köre támogatás és hitel nélkül valósítja meg fejlesztéseiket, ők a magasabb vagyoni háttérrel rendelkezők. A második kategória akik az utólagos támogatás folyósításához megfelelő likviditási háttérrel rendelkeznek, a harmadik akik a támogatás előfinanszírozását tulajdonosi forrás bevonásával biztosítják. Az utolsó kategóriába pedig azok a vállalkozások tartozhatnak, akik megfelelő vállalkozói múlttal rendelkeznek, azonban a tulajdonosi tőke rendelkezésre állása korlátozott.

Így a siker kulcsa ezen vállalkozások számára - ahogy az esettanulmányban szereplő cég számára is -, hogy a saját forrást hitel felvétel és/vagy lízingfinanszírozás segítségével pótolják.

A Csejtei Fém-Vill Kft. projektjének megvalósításához szükséges források részletezését az alábbi táblázat mutatja.

7. számú táblázat

A projekt pénzügyi forrásainak részletezése

Forrás megnevezése	Összeg (Ft)
I.Saját forrás	111 594 424
I/2. támogatást igénylő hozzájárulása	26 594 424
I/3. bankhitel	85 000 000
II. Elnyert támogatás	60 089 306
II/1. ERFA 85 %	51 075 910
II/2. Magyar Köztársaság költségvetése	9 013 396
Összesen	171 683 730

Forrás: Csejtei Fém-Vill Kft. pályázati dokumentációs anyaga, Támogatási szerződés 3. sz. melléklet, saját szerkesztésű táblázat

5.1.4. A vállalkozás ügyvezető igazgatójával készített mélyinterjú tapasztalatai

A kutatás során, a kvantitatív felmérésen kívül, a minél összetettebb vizsgálat érdekében, kvalitatív kutatást is végeztem. Interjúalanyom a cég ügyvezető igazgatója volt, aki hasznos információkkal szolgált számomra a cég jelenlegi helyzetével és a megvalósított fejlesztéssel kapcsolatban.

A cég vezetője elmondta számomra, hogy jelenlegi helyzetük stabil, a jövőben tovább kívánják bővíteni tevékenységüket. Helyzetük a városban elég kedvezőnek mondható, hiszen konkurensük nem nagyon akad, legközelebb Nagykanizsán működik hasonló vállalkozás.

Elmondta, hogy a 2008-as gazdasági válság náluk is érezte hatását, melynek következtében 5 fős létszámleépítésre került sor, illetve a fennmaradó létszámot átmeneti jelleggel – fél év - 6 órás munkakörben foglalkoztatták tovább.

A válság ellenére azonban megvalósítottak kisebb volumenű beruházásokat, és nagy erővel láttak neki újabb vevők felkutatásának. Összességében így tudtak túljutni a nehéz időszakon, amely teljes mértékben sikerült.

Az ügyvezető igazgató a beruházással kapcsolatban elmondta, hogy a fejlesztés megvalósítását a megnövekedett rendelésállomány tette szükségessé, a meglévő kapacitásokkal ezt már nem is tudták volna kielégíteni.

Az elnyert támogatási lehetőségről pályázati író cégen keresztül (egyébként ő végzik számunkra a könyvelési szolgáltatást is) értesültek, akivel rendszeresen figyelik a pályázati lehetőségeket, hiszen a jövőben is terveznek egy nagyobb beruházást. (3640 m² alapterületű csarnok építését tervezik megvalósítani Zalaegerszegen a mostani beruházás révén szerzett új vevővel, NCR Magyarország Kft-vel.) Ehhez még hiányzik a megfelelő nagyságú tőke, amelynek egy részét szintén támogatásból kívánják majd biztosítani.

Elmondta, hogy a megvalósított fejlesztés teljes mértékben igazodik a hosszú távú stratégiai elképzeléseikhez. A cég konkrét elképzeléssel, tervvel rendelkezett arra vonatkozóan, hogy milyen beruházást szeretne megvalósítani, és ehhez keresett pénzügyi forrást. A fejlesztéssel 4 új munkahely jött létre a vállalkozásnál.

Ami számomra meglepő volt az interjú során, a vezető elmondta, hogy összességében pozitív tapasztalatai vannak a támogatási rendszerrel kapcsolatban. Azt mondta, hogy minden támogatást időben megkaptak, nem érezte túlzottnak az adminisztrációs terheket, csak egy-két hiánypótlási felhívásuk volt.

A beruházás részletes ismertetéséhez pedig rendelkezésemre bocsátotta annak írásbeli dokumentációját. (Ezt mellékletben is csatolom.)

5.1.5. A projekt megvalósításának számszerűsíthető eredményei

„CSEJTEI FÉM-VILL Kft. a „Technológiai fejlesztés fémmegmunkáló gépi berendezések beszerzésével” megnevezésű projektjét 2011. július hó 29.-én kezdte meg, és a projekt befejezésére 2011. december hó 13. napján került sor. A projekt keretében az alábbi gépi berendezések kerültek beszerzésre: - TruPunch 5000 nagy táblamérethez típusú CNC koordinátalyukasztó(1 db) - TruBend 5130 típusú CNC élhajlító (1 db) - PremSerter Series 4 pneumatikus sajtológép (1 db) - KEMPER Filter Master XL- 1 szívókarral elszívó (4 db) - REHM SYNERGIC.PRO 230-4 QUATTRO MIG ívhegesztő (2 db) A gépi berendezések átvétele és üzembe helyezése folyamatosan történt, augusztus 16.-a és november 10.-e közötti időszakban. A gépi berendezések termelésbe állítása következtében négy fő új munkavállaló felvételére került sor.”⁶⁸

Kötelező jellegű vállalások:

- létszámtartás: a kedvezményezett vállalta, hogy a projekt befejezési évét követő 2 üzleti évben az átlagos statisztikai állományi létszám átlagos értéke nem csökkenhet a bázislétszám alá, bázislétszámnak minősül a pályázat beadását megelőző év (2010) éves átlagos statisztikai állományi létszáma,
- a projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak növekednie kell a támogatási összeg 5 %-val a báziséves (a beadást megelőző év) képest,
- vagy a projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak növekednie kell 5 %-kal a báziséhez (2010) képest

⁶⁸ Forrás: <http://palyazat.gov.hu/content/10814> (letöltés dátuma: 2014. május 5.)

A számítás menete:

1. $Sz_b + (T * 0,05) \leq (Sz_1 + Sz_2)/2$ vagy

2. $Sz_b * 1,05 \leq (Sz_1 + Sz_2)/2$

Sz_b: összes személyi jellegű ráfordítás a pályázat beadását megelőző lezárt üzleti év

Sz₁: összes személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 1. lezárt üzleti év

Sz₂: összes személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 2. lezárt üzleti év

A kötelező vállalások teljesülését az alábbi táblázat szemlélteti:

8. számú táblázat

Kötelező vállalások teljesülése

Megnevezés	Sz _b .		(Sz ₁ +Sz ₂)/2
Létszám (fő)	30	≤	38
Személyi jellegű ráfordítások 1. (e Ft)	109 224	≤	152 517
Személyi jellegű ráfordítások 2. (e Ft)	111 531	≤	152 517

Forrás: Csejtei Fém-Vill Kft. beszámolók adatai, 2010, 2012, 2013. évek, saját szerkesztésű táblázat

A fenti adatokból látszik, hogy a vállalkozás a szerződésben vállalt kötelezettségeinek eleget tett. Ez év során egyébként ellenőrzésre kerül a vállalat teljesítése. A cég ügyvezető igazgatójától a mélyinterjú során megtudtam, hogy 2014.évben már 50 fő alkalmazottal dolgoznak.

A cég pénzügyi helyzetének bemutatásánál kiszámolt mutatószámok alakulásából látszik, hogy a fejlesztés már a beruházás megvalósítását követő első üzleti évben hozzájárul a vállalkozás eredményességének javulásához.

A következő táblázatban a fontosabb eredmény-és mérlegtételek alakulását kívánom szemléltetni a beruházást megelőző és az azt követő időszakokra:

Gazdálkodást jellemző főbb mutatók alakulása (adatok e Ft-ban)

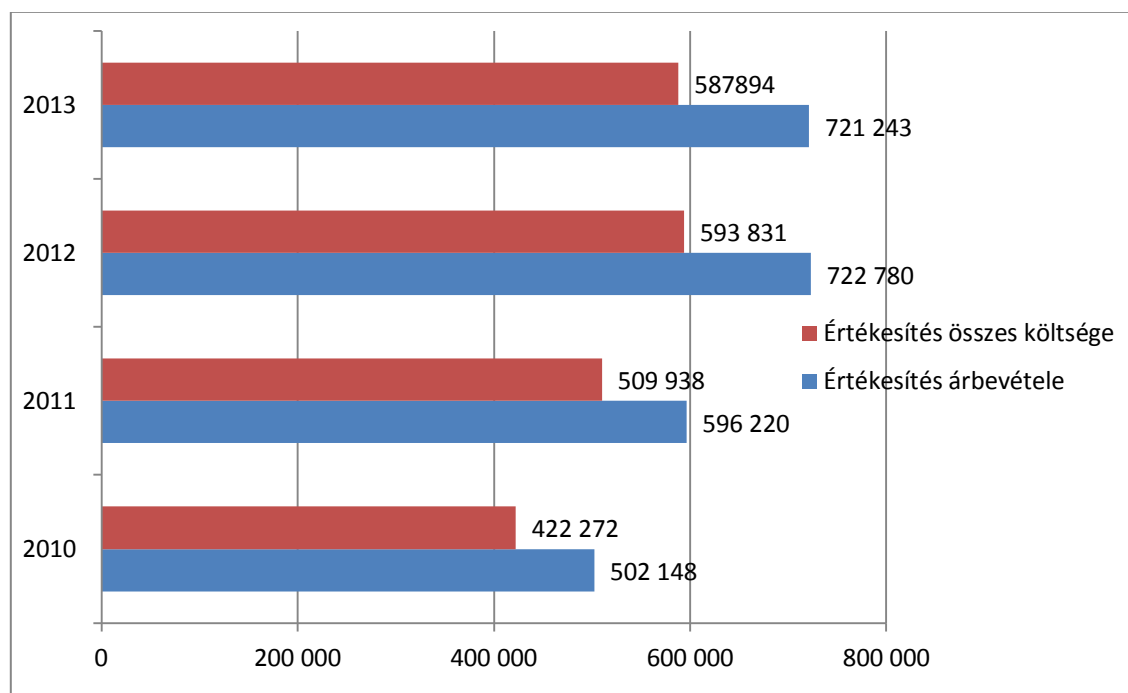
9. számú táblázat

Megnevezés	2010. év	2011. év	2012. év	Index 2012/2011	2013. év
Értékesítés nettó árbevétele	502 148	596 220	722 780	121,23	721 243
Anyagjellegű ráfordítások	309 815	361 723	394 486	109,06	396 626
Értékesítés összes költsége	422 272	509 938	593 831	116,45	587 894
Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	67 290	84 420	125 191	148,30	134 442
Mérleg szerinti eredmény	57 689	75 663	123 536	163,27	123 735
Befektetett eszközök állománya	243 099	408 796	415 662	101,68	449 209
Saját tőke	203 467	279 842	404 652	144,60	526 180
Jegyzett tőke	3 000	3 000	3 000	100,00	3 000
Hosszú lejáratú kötelezettség	46 664	112 642	85 016	75,47	69 577

Forrás: Csejtei Fém-Vill Kft. beszámoló adatai, 2010-2013, saját szerkesztésű táblázat

Árbevétel és költségek alakulása 2010-2013 években (adatok e Ft-ban)

5. számú diagram

Forrás: Csejtei Fém-Vill Kft. beszámoló adatai, 2010-2013, saját szerkesztés

Megfigyelhető, hogy az árbevétel és a költségek már a projekt megvalósítását követő első üzleti év során (2012. év) azonos mértékben növekedtek. Ezt a szintet tartja a vállalkozás a 2013-as évben is. A projekt következtében, ahogy arról már korábban is szóltam, új vevővel szerződött a vállalkozás.

A megvalósított fejlesztés eredményességet mutatja a saját tőke értékének 44,6 %-os növekedése a 2012-es évtől. Ennek oka, hogy a vállalkozás a megtermelt nyereséget nem fizeti ki osztalékként, hanem elhelyezi az eredménytartalékba. A saját tőke értékének emelkedése 2013.évben is megfigyelhető.

A beszámoló adataink elemzése alapján az mondható, bár csak két év telt el a megvalósítás óta, hogy a beruházás fenntarthatósága biztosított. A vállalkozás sikeresen működik, amely a régmúltra visszanyúló nagy tapasztalatnak, gyakorlatnak köszönhető. A vállalkozás vagyoni-pénzügyi helyzete stabil, a beruházással megvalósított új technológia egyszerre szolgálja a működés korszerűségét, a további fejlődést, és a gazdaságosság, hatékonyság javítását.

A jogszabályi változások vonatkozásában a vállalkozást a törzstőke követelmény nem érinti, hiszen teljesíti a szükséges minimumot. A tevékenység jellegéből adódóan a Kft. nem termel és nem tárol veszélyes hulladékot, a tevékenység során keletkező, környezetre káros anyagok elenyészőek. Környezetvédelemmel kapcsolatos kötelezettségei nem állnak fenn.

Mindezek mellett fontos még megjegyezni, hogy a cég konzervatív üzletpolitikát folytat, nagy figyelmet fordít a megtermelt nyereség felhasználására vonatkozóan. Ez alapot adhat a jövőben megvalósítható újabb beruházások, vagy a jelen fejlesztéshez felvett hitel törlesztéséhez, vagy a jövőbeli válságos időszakok átvészeléséhez. Összességében azt mondhatjuk, hogy a vállalkozás a jövőben is fenn tudja tartani tevékenységét, nem várható annak beszüntetése.

A megvalósított fejlesztési projekt kielégíti a három legfontosabb kritériumot:

1. **releváns:** valós piaci szükségletet elégít ki. Ezt bizonyítja az is, hogy a több éve működő tevékenységét, árbevételét növelő vállalkozás megfelelő szakmai háttérrel rendelkezik, illetve a jól felméri a piaci szükségleteket.
2. **megvalósítható volt a beruházás,** hiszen finansziális oldalról és eszkozoldalról is egyértelmű volt a fejlesztés.
3. **fenntartható:** a projekt keretében megvalósított beruházás megnövekedett kapacitásával új és újabb igényeket tud kielégíteni növelve árbevételét.

5.2.Kérdőíves felmérés tapasztalatai

A kvantitatív kutatás segítségével a fejlesztési források pozitív hatását kívántam feltárni a vállalkozók szemszögéből. A megkérdezés kérdőíves módszerét választottam, a kérdőívet az interneten tettem közzé. Alapsokaságként a ZMVA, a Széchenyi Programiroda és az ismeretségi körben lévő vállalkozókat jelöltem meg. Mintavételi eljárásnak az egyszerű, véletlen kiválasztást választottam. Az adatfelvétel időpontja 2014. április 1. és május 31. között történt.

A kérdőív kérdéseit a lehető legérthetőbb sorrendben próbáltam felsorolni, a potenciális kitöltők gondolatmenetét követve. Elsőként az elnyert fejlesztési források típusaira, felvételének időpontjára, céljára, majd az éves beszámolóban lévő adatokra kérdeztem rá. A kérdőív végén az elnyert támogatási formával kapcsolatos nehézségeket, pl. időben megkapták-e a támogatást? vizsgáltam. A kérdőívben többnyire zárt kérdések voltak, de megtalálhatóak a többszörös választási lehetőséget biztosító skálák, és nyitott kérdések.

A kérdőívre összesen 12 db válasz érkezett, ami sajnos elég kevésnek mondható. Ez alapján nem lehet érdemi következtetéseket levonni a támogatások hasznosulására vonatkozóan.

10. számú táblázat **Az elnyert fejlesztési forrás típusa**

Fejlesztési hitel	1	7%
Európai Uniós forrás	7	50%
Mikrohitel	3	21%
Kombinált mikrohitel	2	14%
Egyéb állami forrás (pl.: járulékkedvezmény, munkanélküliek foglalkoztatásával kapcsolatos kedvezmény)	1	7%
Kockázati tőke	0	0%
Üzleti angyal	0	0%

Forrás: Google kérdőív szerkesztő szolgáltatás, válaszok összegzése, saját szerkesztésű táblázat

Az elnyert támogatáshoz szükséges önerőt milyen forrásból biztosította?

11. számú táblázat

saját forrás	7	54%
idegen forrás	6	46%

Forrás: Google kérdőív szerkesztő szolgáltatás, válaszok összegzése, saját szerkesztésű táblázat

Az elnyert támogatások célja elsődlegesen ingatlan vásárlás, fejlesztés, valamint gépek, berendezések beszerzése. A fejlesztés új termék vagy szolgáltatás előállítását tette lehetővé.

A mérleg-és eredményadatokra vonatkozó kérdések nagyrészt kitöltetlenek maradtak, így ez alapján nem tudtam megállapítani, hogy a fejlesztés hatására milyen mértékben változtak az egyes költségek, az árbevétel, és bizonyos eredménykategóriák.

Az alkalmazott létszám általában minden esetben nőtt, köszönhető ez a kötelezően előírt vállalások teljesítésének.

Az elnyert támogatási formákra vonatkozó többi kérdés alapján látható, hogy a vállalkozók úgy ítélték meg az elnyert forrás nagymértékben hozzájárult a vállalkozás fejlődéséhez, és e nélkül nem jöhetett volna létre a fejlesztés.

A válaszadók 64 %-a válaszolta, hogy a támogatói okiratban megjelölt időpontig megérkezett a támogatás, 36 %-uk pedig, hogy nem.

A válaszadó vállalkozások fele-fele arányban mondták, hogy fizetési nehézségük lépett fel a fejlesztés során, és 3-4-es nehézségi fokozatúnak jelölték meg a forráshoz való hozzájutás menetét. Ami pozitívum, hogy a jövőben is igénybe vennék az elnyert forrást.

M e g á l l a p í t á s

Egyetlen pozitív példa és a sikertelen kérdőíves felmérés alapján nem jelenthető ki általános érvénnyel, hogy a vissza nem térítendő beruházási támogatások hatásos eszközei lennének a kkv-k fejlődése elősegítésének.

6. Lehetséges jövőkép

A mikro-,kis-és középvállalkozások jelentik a „*gazdaság motorját*” az EU-ban és hazánkban egyaránt. Elsődleges cél a versenyképességük javítása, ehhez azonban olyan vállalkozói környezetet kell kialakítani számukra, amely motiválja őket a növekedésre, új vállalkozások létrehozására. A növekedés emeli a foglalkoztatottsági szintet is.

A növekedéshez növelni kell a kkv szektor piaci sikerekkel kapcsolatos lehetőségeit, illetve a támogatási eszközrendszerét.

A piaci sikerek eléréséhez megfelelő infokommunikációs infrastruktúrával kell, hogy rendelkezzen egy vállalkozás. Ez elengedhetetlen, mert versenyhátrányba kerülhetnek a globális piaci szereplőkkel szemben.

A versenyképesség másik feltétele, hogy a vállalkozások minél egyszerűbben hozzáférjenek a külső finanszírozási forrásokhoz. Ezt számos program segíti, de ezek hatékonysága nem mindig megfelelő. Nem csak új programok kellenek, hanem a meglévők hatékonyságát is növelni szükséges. A különböző támogatási formák csak akkor lehetnek hatékonyak, ha az testre szabottan segíti a vállalkozási tevékenységet. Fontos, hogy ezek a programok ne legyenek szétaprózottak és igazodjanak a vállalkozások egyes életszakaszaihoz.

Ezen kívül a tudásalapú, innovatív vállalkozások finanszírozását is kell segíteni kell. Végül de nem utolsósorban az adminisztrációs terheket is csökkenteni szükséges.

Véleményem szerint a vállalkozások részéről is szemléletváltásra van szükség a finanszírozási források igénybevétele során. Fontos, hogy a növekedéshez egy átgondolt, logikai íven keresztül vonjanak be külső forrást. Ezt azt jelenti, hogy először fogalmazzák meg a fejlődés útját, és ehhez keressenek megfelelő megoldási alternatívát. Cél, hogy megfelelő stratégiával rendelkezzenek a jövőre nézve. Ehhez kapcsolódóan fejleszteni kell a vállalkozói kultúrát, vállalkozói tudást.

Különösen szűk keresztmetszetet jelent a pénzügyi ismeretek hiánya, gyakran tévesen mérik fel, hogy milyen forrásra lenne szükségük, nem értik a bankok különböző pontozási rendszereit, a pályázatok menetével nincsenek tisztában stb. A megfelelő pénzügyi ismeret a támogatási formák hatékony felhasználásnak egyik alappillére. Ezt képzéssel, megfelelő információnyújtással lehet segíteni.

Kiemelten fontos a kkv pénzügyi menedzsmentjének a fejlesztése is.

Bár tudjuk, hogy ez nem lehet olyan mind egy nagyvállalaté, de fejleszteni mégis szükséges, hogy a vállalkozók folyamatosan tisztában legyenek saját pénzügyi helyzetükkel. Hatékonyabban kell kommunikálniuk a pénzügyi közvetítőkkal, és a versenyképesség növeléséhez elengedhetetlen, hogy megszerzett forrást hatékonyan használják fel. A kkv szektor finanszírozásának javításához a bankok finanszírozási hajlandóságának, és kockázatvállalásának is javulnia kell. Itt szintén előtérbe kerül a pénzügyi tudatosság, hiszen a pénzügyi szempontból magát jobban menedzselő vállalkozások jobb ügyfelei is lesznek a bankoknak.

Szükséges a különböző vállalkozói központok hatékonyságának a növelése, esetleges tanácsadói szolgáltatások nyújtása. Fontos lenne a fiatalok körében a vállalkozói gondolkodásmód elterjesztése, így növekedne ennek a létnek a szerepe.

Komoly növekedési potenciált jelenthet a kkv-nak a multinacionális cégek beszállítói tevékenységébe való bekapcsolódás, hiszen Magyarországon is képviselik magukat ezek a nagyvállalkozások.

Az állam részéről egy egységes kkv koordinációra lenne szükség. Vállalkozóbarát, növekedésösztönző adórendszert kell kialakítani áttekinthető adminisztrációval, így a szürkegazdaságból kilépők növelhetik az adózók számát is.

Jövőkép számszerűsíthető eredményei a külső finanszírozási forrásokhoz jutás tekintetében

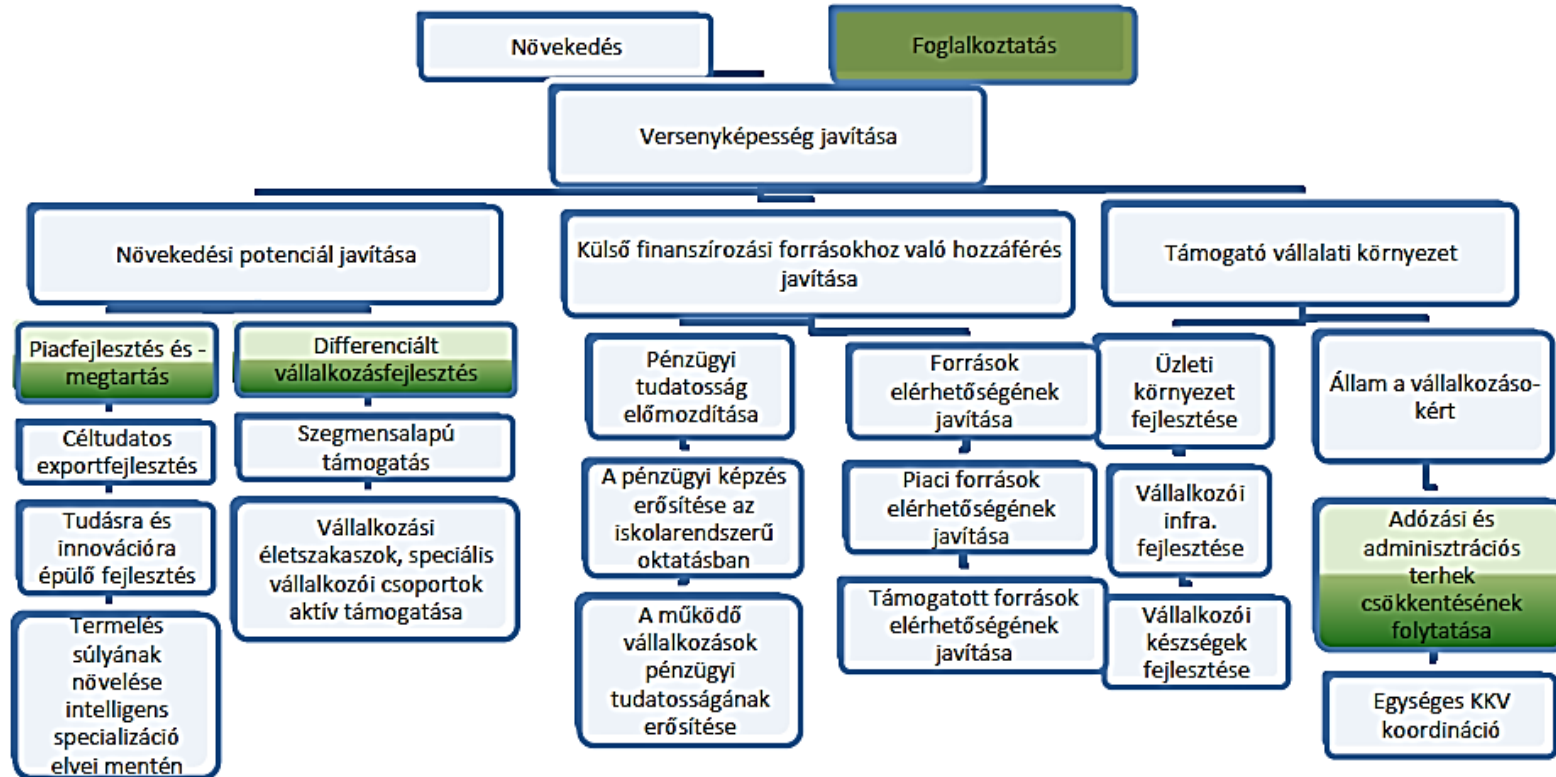
12. számú táblázat

A kkv szektor által előállított bruttó hazai termék 20 %-kal növekedjen		
Indikátor megnevezése	Bázisérték	Célérték (2020)
Külső finanszírozási forráshoz való hozzájárulás		
Sikertelen hitelkérelmek és nem elfogadható hitelajánlatok aránya	26 % (2011.)	15 %
Állami pénzügyi támogatásokhoz való hozzáférés romlása	29 % (2011.)	20 %
Támogató vállalati környezet		
Önálló elhatározáson alapuló vállalkozásindítás	43 %	55 %
Kormányzati szabályozás kevésbé akadályozó terhe (7 jelenti a nem akadályozót)	2,3(2011.)	4
Adminisztratív terhek a GDP %-ban	3,1% (2011.)	2 %

Forrás: Kkv stratégia társadalmi egyeztetésre, saját szerkesztésű táblázat

http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

3.2.5 Összefoglaló célfa felírása

5. számú ábra, Forrás: Kkv stratégia társadalmi egyeztetésre, http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

Összefoglalás

Dolgozatom témájának aktualitását adja, hogy az EU hétéves költségvetésében kiemelt szerepet kapnak a kkv-k, és hazánk is jelentős összeget fordít ebben a hétéves ciklusban gazdaságfejlesztésre.

A kkv-k fontos szerepet töltenek be az EU-ban és a magyar gazdaságban egyaránt. Egyenként kicsik, azonban nagy számuk miatt összességében ők adják a hozzáadott érték több, mint felét.

Összességében elmondható, hogy a kkv-k súlya az EU több tagállamában megegyezik a nagyvállalatokéval. Fejlesztésükre vonatkozó elképzelésekben 2005-től következtek be jelentősebb változások az EU-ban, megújításra került az Európai Unió kkv stratégiája.

Az Európai Bizottság az európai kkv-k támogatását szolgáló szakpolitikájának kidolgozásában a „*Gondolj először a kicsikre*” („*Think small first*”) elvet követve próbálta egyszerűbbé, átláthatóbbá tenni az üzleti környezetet. Olyan intézkedések segítségével, mint az adminisztratív költségek csökkentése, egyszerűsített, gyorsabb eljárások, próbálta javítani a piachoz való jutás esélyeit, és a támogatásokon keresztül javítani a versenyképesebb vállalkozások kialakítását.

Az EU-ban az árak és a termelékenység változása tette szükségessé új kkv meghatározást. Az új küszöbértékek meghatározása figyelembe veszi a fejlődést, az új fogalom segíti a vállalkozásokat a tőkéhez jutás esetében. Az új meghatározás egyik fő célkitűzése volt az is, hogy csak azon vállalkozások kapják meg a támogatásokat akiknek valóban szükségük van arra. Ez az oka annak, hogy olyan módszereket vezettek be ezeknek a küszöböknek a kiszámításához, amelyekkel realisabb képet kapunk a vállalkozás gazdasági helyzetéről.

Magyarország EU csatlakozás miatt 2005. január 1-jén lépett hatályba az új törvényt, a 2004. évi XXXIV. törvényt a kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról.

A törvény a kkv szektor definícióját úgy módosította, hogy a létszámmra vonatkozó korlátok változatlanok maradtak, de az árbevétel vagy a mérlegfőösszeg módosult.

A dolgozatom egyrészt szekunder kutatómunkára, szekunder jellegű adatgyűjtésre, valamint a témával kapcsolatos szakirodalom feldolgozására épül, másrészt a primer kutatás eredményeit dolgozza fel.

A szekunder kutatás keretében elsőként összefoglaltam a kkv szektor helyzetét az EU-ban, majd a magyar gazdaságban. A több szempontú helyzetelemzés alapján három fő problémával kell ennek a szektornak szembenéznie: nem kellően támogató vállalati környezet, a finanszírozási forráshoz jutás nehézsége és alacsony a kkv szektor növekedési potenciálja.

Az európai kisvállalkozói intézkedéscsomag, a *Small Business Act* (továbbiakban: SBA) az EU kkv-kat támogató kiemelt kezdeményezése, a kkv-kkal kapcsolatos gazdasági elemzések legfontosabb eszköze. A csomag politikai intézkedései 10 alapvetőt tartalmaz, mint pl. „*vállalkozói szellem*”, „*hatékony közigazgatás*” stb. Évente kerül kiadásra SBA tájékoztató az aktuális tendenciák és a nemzeti politikák kkv-ra gyakorolt hatásának jobb megértését célozza meg. Célja az elért eredmények áttekintése rögzítése. Amit kiemelnék, hogy továbbra is problémát jelent a „*finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférés*”, a „*készségek és innováció*”.

Az új Ptk., pontos jogszabályi elnevezéssel a 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről 2014. március 15. napján lépett hatályba. Ez több ponton érinti a kkv-kat. Mindemellett számos más szabályozás, pl. társasági adó, áfa, személyi jövedelemadó szabályainak változása érinti a kisvállalkozásokat, amelyekel mindennapi működésük során szembe kell nézniük. Mindemellett még a 10 legterhesebb uniós szabály előírásait is be kell tartaniuk.

A mikro-, kis-és közép vállalkozások helyzetének, a jogszabályi környezetnek, és egyes külső forrásbevonási lehetőségeknek az elméleti és gyakorlati vizsgálatokor megállapítottam, hogy ezen vállalkozói kör esetén különösen felértékelődnek a pénzügyi kérdések, mivel ezek vállalkozások méretgazdaságossági és jövedelmezőségi szempontból más megítélés alá esnek, mint a nagyvállalkozások.

A kkv-k fejlesztése területén hazánkban számos program, intézkedés történt, fejlesztésük a Gazdaságfejlesztési Operatív Program keretében valósul meg. 2012 év elején módosult a Gazdaságfejlesztési Operatív Program 2011-2013 évekre szóló akcióterve. Ezen belül legnagyobb mértékben a K+F-re és az innovációra fordítható keret emelkedett, de több forrást allokáltak a vállalkozások komplex technológia fejlesztésére.

Népszerűnek bizonyult az Új Széchenyi Kombinált Mikrohitel Program, amely kedvező feltételekkel nyújt segítséget a kkv-nak. Az Eximbank által 2011-ben kidolgozott forgóeszköz finanszírozást szolgáló konstrukciót is számos vállalkozás vette igénybe. A kkv tőkehelyzetének javítását szolgálta a 2012. június elején megjelent Új Széchenyi Kockázati Tőkeprogram, amely a korai illetve a növekedési szakaszban lévő vállalkozásokat segíti. A JEREMIE Kockázati Tőkeprogram keretében is jelentős összegű keret áll rendelkezésre. A miniszterelnök 2012. július elején ismertette a tízpontos Munkahelyvédelmi Akciótervet.

A dolgozatban bemutatásra kerül – külföldi szakirodalom és esetpélda segítségével – az *Európai IPR Helpdesk* („szellemi tulajdon-védelmi segélyszolgálat”) tevékenysége.

A működtetés, bővítés, fejlesztés tekintetében a pozitívként értékelhető, hogy 2014-es évtől, az új hétéves periódustól kezdődően jelentős összeg áll majd rendelkezésükre a különböző fejlesztésekre. A dolgozatban ismertettem a fiatal vállalkozóvá válás programját, amelynek célja, vagyis a vállalkozói lét megismertetése a fiatalokkal, a fő célkitűzések között is szerepel a kkv. fejlesztési stratégiában.

Ezen időszak stratégiai referenciakeretének meghatározásához az alábbi dokumentumok szolgálták iránymutatásként:

- Európa 2020 Stratégia
- Nemzeti Reformprogram 2020
- Vállalkozás 2020 Cselekvési Terv
- Kisvállalkozói intézkedéscsomag (SBA)
- Nemzeti Fejlesztés 2020
- Partnerségi Megállapodás

(Kis-és középvállalkozások fejlesztési stratégiája 2014-2020)

Véleményem szerint a MNB által 2013. áprilisában meghirdetett Növekedési Hitelprogram is az egyik ilyen jó konstrukció lehet a számukra, melynek segítségével igen alacsony, 2,5 %-os kamattal juthatnak hozzá új forráshoz. Ezt a korábban felvett hitelek kiváltására, beruházások, valamint forgóeszköz finanszírozásra használhatják fel.

De hiába a sokféle támogatási lehetőség, ennek a szektornak még mindig nagy problémája a vállalkozói és pénzügyi ismeretek hiánya, amit sajnos a primer kutatás során számos vállalkozás esetben tapasztaltam.

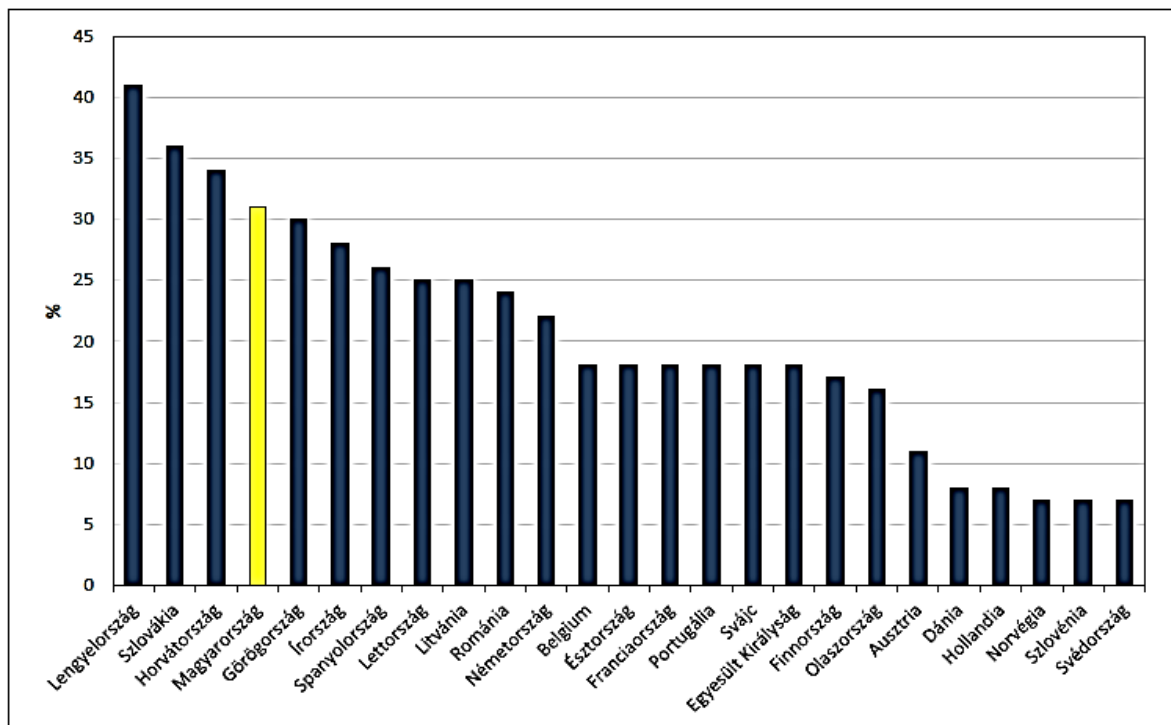
Ez nagymértékben akadályozhatja őket a különböző támogatási lehetőségek megszerzésében, így ezen a területen mindenképpen szükségesnek tartom az előrelépést.

A jogszabályi változások tekintetében a Pkt. változásait emelném ki. Nem csupán a Gt. egyszerű beillesztéséről van szó ebben az esetben, ha érdemi változások is történtek számos helyen. Összességében megállapítható, hogy a jogalkotó sikeresen teljesítette célkitűzését, mely szerint minden szabályt, amely minden jogi személyre vagy gazdasági társaságokra vonatkoznak egy helyen rendezze.

Amennyire sikerült a főbb változásokat áttekintenem azt mondhatom, hogy finomodott a szabályozás, bár kétségtelenül vannak olyan vitatható momentumai is, mint például a jogi személyiség kiterjesztése a korlátlan felelősség mellett. A kft-ket érintő változások közül véleményem szerint a törzstőke követelményre, és az ügyvezető felelősségére vonatkozó szabályozás tűnik szigorúbbnak. Azonban remélem, hogy ez a működésükben nem okoz olyan zavart, amely negatív hatással lenne arra, és semmiképpen nem lehet cél a vállalkozásukat kényszerből indítók arányának növelése.

6. számú diagram

11. VÁLLALKOZÁSUKAT „KÉNYSZERBŐL” INDÍTÓK ARÁNYA

Forrás: Kis-és középvállalkozások fejlesztési stratégiája 2014-2020, 24. o.
http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf
 f (letöltés dátuma: 2014. március 10.)

A primer kutatás keretében egy zalaegerszegi kft. európai uniós forrásból megvalósuló beruházásának eredményességét vizsgáltam. Kérdőíves felmérést is végeztem, amely azonban a kevés számú válaszadás miatt sikertelen volt.

Összességében megállapítottam, hogy az egy pozitív példa és a kérdőíves felmérés eredménye alapján nem jelenthető ki általános érvénnyel, hogy a vissza nem térítendő támogatások hozzájárulnak a kkv-k fejlődéséhez.

Elsődleges cél kkv szektor versenyképességének javítása, ehhez azonban olyan vállalkozói környezetet kell kialakítani számukra, amely motiválja őket a növekedésre, új vállalkozások létrehozására. A növekedés emeli a foglalkoztatottsági szintet is.

Irodalomjegyzék

- Magyar Közlöny 168. sz., p. 13070
- ANTAL-POMÁZI Krisztina: A finanszírozási források szerepe a kis-és középvállalkozások működésében In: Közgazdasági Szemle. 2011. márc., 58. évf. 3. sz. p. 275-295.
- SZABÓ Antal: Kis-és középvállalkozások helyzete Magyarországon, Budapesti Corvinus Egyetem, Kisvállalkozás-fejlesztési Központ, Kisvállalat fejlesztési politika
- TÖRZSÖK Éva: Üzleti környezet Európában. Budapest: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, 2002. ISBN 963 9008 53 2

Külföldi szakirodalom:

- FAIRBOURNE, Jason S. – GIBSON, Stephen W. – DYER, W. Gibb Jr.: Microfranchising: Creating wealth at the bottom of the pyramid.
- Hanson, Richard O.: The small business controller. New York: Business Expert Press, 2009.

Hazai szakirodalom:

- MAJOROS Pál: Tanácsok, tippek, trükkök nem csak szakdolgozatíróknak avagy A kutatómódszertan alapjai. Budapest: Perfekt, 2011. ISBN 978-963-394-803-3
- BÍRÓ Tibor – KRESALEK Péter –PUCSEK József –SZTANÓ Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, 2012. ISBN 978-963-394-812-5
- COPELAND, Tom– KOLLER, Tim– MURRIN, Jack: Vállalatértékelés : értékmérés és értékmaximáló vállalatvezetés. Budapest: PANEM, 1999. ISBN 963545192X
- BABBIE, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Budapest: Balassi Kiadó, 2008. ISBN 978-963-506-764-0
- GHAURI, Pervez– GRONHAUG. Kjell: Kutatómódszertan az üzleti tanulmányokban. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2011. ISBN 978-963-05-8978-9

- MISKOLCZI BODNÁR Péter: Európai Társasági Jog. Budapest: KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft., 2004. ISBN 963224763 9
- BÉZA Dániel – CSAPÓ Krisztián – FILEP Judit – FARKAS Szilveszter – SZERB László: Kisvállalkozások finanszírozása. Budapest: Perfekt Kiadó, 2013. ISBN 978-963-394-825-5
- GYULAI László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása. Budapest: Saldo Kiadó, 2011. ISBN 978-963-638-380-0
- KÁLLAY László – IMREH Szabolcs: A kis- és középvállalkozás-fejlesztés gazdaságtana. Budapest: Aula Kiadó, 2004. ISBN 963947889X
- MAKRA Zsolt (szerk.): A technológia-orientált kisvállalkozások jellegzetességei és fejlesztése Magyarországon. Szeged: Universitas Szeged Kiadó, 2007.
- BŐHM Gergely - HAVAS Katalin: Pályázatírás az Európai Unióban. Budapest: Új Mandátum Kiadó, 2005. ISBN 9639494976
- VÖRÖS Mihály László: Versenyképes projektek és pályázatok. Tatabánya: Tri-Mester, 2004. ISBN 9639561029
- HORVÁTH Gyula: Regionális támogatások az Európai Unióban. Budapest: Osiris Kiadó, 2001. ISBN 9633799589
- LOSONCZ Miklós: A magyar EU-tagság gazdaságpolitikai kihívásai. Tatabánya: Tri-Mester Kiadó, 2007. ISBN 9789639561151
- HERICH György: Nemzetközi adózás. Pécs: Penta Unió, 2006.
- ILLÉS Ivánné: Társaságok pénzügyei. Budapest: SALDO, 2002. ISBN 9636380252
- BREALEY, Richard A. - MYERS, Stewart C.: Modern vállalati pénzügyek. Budapest: PANEM, 2011. ISBN 978-963-545-528-7
- TÉTÉNYI Zoltán – GYULAI László: Vállalkozásfinanszírozás. Budapest: SALDO, 2001. ISBN 963621977X
- ILLÉS Ivánné: Vállalkozások pénzügyi alapjai. Budapest: Saldo 2009. ISBN 978-963-638-326-8
- SZTANÓ Imréné: Adók, illetékek járulékok és vámok 2006., Budapest: Saldo 2006. ISBN 9636381666
- BÉLYÁ CZ Iván: Befektetési döntések megalapozása. Budapest: AULA Kiadó, 2009. ISBN 978-963-9698-63-5

- SIKLÓSI Ágnes – VERESS Attila – SZTANÓ Imre: Könyvvezetés és beszámoló készítés. Budapest: Saldo, 2012. ISBN 978-963-638-368-8
- BOSNYÁK János – GYENGE Magdolna – PAVLIK Livia – SZÉKÁCS Péterné: Vezetői számvitel. Budapest: Saldo, 2010. ISBN 978-963-638-339-8
- Vállalkozás beszámoló, 2010, 2011, 2012, 2013 évek
- LAMBERTNÉ KATONA Mónika: EU pénzügyi folyamatai [elektronikus dok.]. 2013. Előadás prezentáció, PPT fájl.

Internetes források

- Kkv-k növekedése empirikus megközelítésben [online]. Letöltés időpontja: 2014.02.25. Megjegyzések: Budapesti Corvinus Egyetem, 2009. Hozzáférés (URL):
<http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/legfrissebb-kiadvanyaink/kkv-novekedese>
- Helyzetkép a kkv-kat érintő aktuális európai uniós kezdeményezésekről [online]. Letöltés időpontja: 2014.04.2. Hozzáférés (URL):
<http://www.mkik.hu/hu/magyar-kereskedelmi-es-iparkamara/2010-16-szam-helyzetkep-a-kkv-kat-erinto-aktualis-europai-unios-kezdemenyezesekrol-2455>
- HANDA Lászlóné: Mikrohitelzés szerepe Magyarországon [online]. Budapest, 2009. Letöltés időpontja: 2014.03.10. Hozzáférés (URL):
http://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/08_%20Handa_Laszlone.pdf
- KOVÁCSNÉ ANTAL Anita: Kkv fejlesztési politika 2007-2013.között [online]. Letöltés időpontja: 2014.02.25. Hozzáférés (URL):
http://elib.kkf.hu/ewp_06/0604_04.pdf
- SZABÓ Antal: A mikrohitel világában [online]. Budapest, 2006. Letöltés időpontja: 2014.04.05. Hozzáférés (URL):
http://www.mvfportal.hu/data/regio/0/pagecontent/mikrohitel_a_vilagban_2006.pdf (letöltés napja: 2014. április 5.)
<http://www.nfu.hu/> (letöltés időpontja: 2014. február 25.)
<http://ujszachenyiterv.gov.hu/> (letöltés időpontja: 2014. február 25.)
http://europa.eu/about-eu/funding-grants/index_hu.htm (letöltés időpontja: 2014. február 25.)

<http://www.uzletresz.hu/penzugy/20130925-jelentos-eu-s-forrasok-a-kkv-knak-2014-2020-kozott.html> (letöltés időpontja: 2014. február 25.)

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-600_hu.htm (letöltés időpontja: 2014. február 25.)

<http://www.vosz.hu/modules/foldertree/versions/1/view.php?type=7&nid=1704&PHPS ESSID=6llfrqvsk43gam879jm476csv3> (letöltés időpontja: 2014. február 25.)

http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_regiok&id=146 (letöltés időpontja: 2014. február 25.)

http://kgk.uni-obuda.hu/sites/default/files/08_%20Handa_Laszlone.pdf
(letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://www.vallalkozastan.hu/data/pagecontent/0/ERENET/kkvhelyzete_szabo.pdf
(letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://cubesat.bme.hu/data/tamogatas/innovacio/Torveny_Kiakisvallalkozas.pdf
(letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://jogszabalykereso.mhk.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=83068.597758
(letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://umvp.kormany.hu/download/c/9f/20000/T_2004_034_XXXIV_%28V_1%29_torveny_%28KKV%29.pdf (letöltés időpontja: 2014. március 10.)

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/MKPDF/hiteles/mk11033.pdf>
(letöltés időpontja: 2014. március 31.)

<http://www.kozlonyok.hu/nkonline/index.php?menuindex=200&pageindex=kozltart&ev=2004&szam=168> (letöltés időpontja: 2014. március 31.)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/hungary_hu.pdf (letöltés időpontja: 2014. március 31.)

http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_hu.pdf
(letöltés időpontja: 2014. március 31.)

http://www.terport.hu/webfm_send/2733 (letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://www.kormany.hu/download/1/c2/e0000/KKV_strat_t%C3%A1rsadalmi_egyeztet%C3%A9sre.pdf (letöltés időpontja: 2014. március 10.)

<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/kkv12.pdf> (letöltés időpontja: 2014. március 10.)

http://www.kormany.hu/download/3/30/31000/KKV_evkonyv_2012_egyes% C3% ADte tt_honlapra.pdf (letöltés időpontja: 2014. március 31.)

http://www.mvfportal.hu/data/regio/0/pagecontent/mikrohitel_a_vilagban_2006.pdf (letöltés időpontja: 2014. április 5.)

http://ec.europa.eu/contracts_grants/microfinance_hu.htm (letöltés időpontja: 2014. április 5.)

http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/konnyebb-lesz-a-kkv-k-elete-ha-ez-a-10-unios-jogszabaly-modosul (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1349_hu.htm (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

http://www.piacprofit.hu/kkv_cegblog/konnyebb-lesz-a-kkv-k-elete-ha-ez-a-10-unios-jogszabaly-modosul (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-1349_hu.htm (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/ALL/?uri=CELEX:32003H0361> (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

<http://ptk2013.hu/szakcikkek/torok-gabor-a-gazdasagi-tarsasagok-kozos-szabalyai-gj-20137-8-3-9-o/2455> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://www.szecsenyi.com/ujdonsagok/felmentveny-a-magyar-jogban>, (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

http://www.hvgorac.hu/sites/portal/default.aspx?page=journal&article=ceghirnok_2010_11_3-4.htm (letöltés időpontja: 2015. május 5.)

<http://business112.hu/hello-uj-polgari-torvenykonyv/> (letöltés időpontja: 2014. április 30.)

http://phd.lib.unimiskolc.hu/JaDoX_Portlets/documents/document_14045_section_6268.pdf (letöltés időpontja: 2014. április 30.)

<http://www.nih.gov.hu/strategiaalkotas/nemzeti-strategiak/uj-szechenyi-terv-uszt-120821-1> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://palyazat.gov.hu> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<https://www.google.hu/#q=struktur% C3% A1lis+alapok+felhaszn% C3% A1l% C3% A1s+a+2007-2013> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<https://www.google.hu/#q=%C3%89rt%C3%A9kel%C3%A9si+%C3%A9vk%C3%B6nyv+2013> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://www.nih.gov.hu/nemzetkozi-tevekenyseg/horizon2020> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://www.boon.hu/csefalvay-az-eu-s-penzek-60-szazalekat-gazdasagfejlesztesre-forditjuk-2014-tol/2183130> (letöltés időpontja: 2014. május 15.)

http://palyazat.gov.hu/intezmenyrendszeri_valtozasok_a_palyazatkezeles_tekinteteben (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://palyazat.gov.hu/doc/3581> (letöltés időpontja: 2014. május 5.)

<http://www.csejtei.hu/> (letöltés időpontja: 2014. április 15.)

<http://e-beszamolo.kim.gov.hu/> (letöltés időpontja: 2014. április 10.)

<http://palyazat.gov.hu/content/10814> (letöltés időpontja: 2014. május 10.)

http://old.magzrt.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=2328:unios-tamogatasbol-technologiai-fejlesztes-toertent-femmegmunkalo-gepi-berendezesek-beszerezesevel-zalaegerszeg-varosban&catid=24:sajtokoezlemleny&Itemid=104 (letöltés időpontja: 2014. április 30.)

Hivatkozott jogszabályok listája

- 2004. évi XXXIV. törvény a kis-és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról
- 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről
- 2000. évi C. törvény a számvitelről
- 1995. évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról
- 1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról és az osztalékadóról
- 2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

Diagramjegyzék

1. számú diagram: Vállalkozások száma.....	11
2. számú diagram: Sugárdiagram az SBA magyarországi megvalósításáról.....	17
3. számú diagram: Területi megoszlás, A Kkv-k komplex technológia fejlesztést támogató projektek megyei megoszlása.....	48
4. számú diagram: Működő vállalkozások összetétele gazdálkodási forma szerint Zala Megyében.....	63
5. számú diagram: Árbevétel és költségek alakulása.....	72
6. számú diagram: Vállalkozásukat kényszerből indítók aránya.....	83

Ábrajegyzék

1. számú ábra: A Kkv-kat érintő legfontosabb változások összefoglalóan.....	28
2. számú ábra: Számszerű nemzeti vállalások.....	53
3. számú ábra: Kkv stratégiát meghatározó stratégiai dokumentumok rendszere.....	55
4. számú ábra: Partnerek Csejtei Fém-Vill Kft.....	64
5. számú ábra: Összefoglaló célfa felírása.....	79

Táblázatjegyzék

1. számú táblázat: Új Kkv meghatározás, küszöbértékek.....	7
2. számú táblázat: Kkv-k Magyarországon Uniós összehasonlításban.....	10
3. számú táblázat: Kkv-k Swot elemzés.....	12
4. számú táblázat: Kkv-k állami ösztönzésének jogszabályi kerete Magyarországon.....	32
5. számú táblázat: A 2007-2013-as és 2014-2020-as többéves pénzügyi keret összehasonlítása.....	52
6. számú táblázat: A vállalkozások működését jellemző fontosabb pénzügyi adatok.....	65
7. számú táblázat: A projekt pénzügyi forrásainak részletezése.....	68
8. számú táblázat: Kötelező vállalások teljesülése.....	71
9. számú táblázat: Gazdálkodás jellemző főbb mutató alakulása.....	72

10. számú táblázat: Az elnyert fejlesztési forrás típusa	74
11. számú táblázat: Az elnyert támogatáshoz szükséges önerőt milyen forrásból biztosította?.....	74
12. számú táblázat: Jövőkép számszerűsíthető eredményei a külső finanszírozási forrásokhoz jutás tekintetében.....	78

Mellékletek

1. számú melléklet: Kutatási Terv	94
2. számú melléklet: Új KKV meghatározás (ábra).....	97
3. számú melléklet: Saját szerkesztésű kérdőív.....	98
4. számú melléklet: Mélyinterjú kérdések.....	104
5. számú melléklet: Csejtei Fém-Vill Kft. pályázati anyaga.....	106

Kutatási Terv

A fejlesztési források szerepe a mikro, kis-és középvállalkozások működésében a vonatkozó jogszabályok alapján című szakdolgozathoz

Bevezetés

A kutatásom a mikro-, kis-és középvállalkozások fejlesztési forrásainak, valamint az ehhez kapcsolódó jogszabályoknak, illetve jogszabálynak nem minősülő dokumentumoknak a vizsgálatára irányul.

A téma jelentőségét alátámasztja, hogy a mikro-, kis-és középvállalkozások gazdasági életben betöltött szerepe jelentős, mind hazánkat, mind pedig az európai uniót tekintve. Ezen vállalkozások segítése az ország egésze és egyes régióinak, térségeinek fejlődése érdekében kiemelt feladatként jelentkezik.

Kijelenthető, hogy az ország növekedése nem valósítható meg jól működő gazdasági vállalkozások nélkül, hiszen szerepük rendkívül jelentős a munkahelyteremtésben, az adófizetésben. Az említett szektor hatékony működése előtt álló egyik legfontosabb akadály a tőkehiány, melynek egyik megoldási alternatívái lehetnek a fejlesztési források.

A szakdolgozatomat ebből a témából szeretném elkészíteni, ez motivált arra, hogy ezt a területet kutassam.

Célkitűzés

A kutatás legfontosabb célkitűzése annak vizsgálata, hogy a különböző jogszabályok (magyar és európai uniós), valamint a fejlesztési források mennyire szolgálják a mikro-,kis-és középvállalkozások eredményes működését, gazdasági teljesítményének javítását.

A kutatásomat akkor tekinthetem sikeresnek, ha az átfogó képet nyújt a jogszabályokról, egyéb dokumentumokról, a fejlesztési források hasznosulásáról, vagyis, hogy azok milyen módon befolyásolják a vállalkozások gazdálkodását, foglalkoztatási jellemzőit, működésüket. Továbbá megpróbálom felvázolni, hogy ezen vállalkozások számára mi lehet a jövőkép, a célállapot.

Elméletileg a támogatási célok és a vállalkozások céljai között egyértelmű kapcsolat kell, hogy létezzen. Erre nézve próbálok kritikát megfogalmazni a kutatás során.

A gyakorlatban sokszor megfigyelhető, hogy a meghirdetett támogatási célok orientálják a vállalkozásokat, és ezek nem feltétlenül kapcsolódnak a kitűzött működési céljaikhoz.

Kutatás célok és alkalmazott módszerek

Kutatási feladatok	Tevékenységek	Empirikus elemzési módszer	Alkalmazott módszer
Mikro-, kis-és középvállalkozások elemzése a magyar gazdaságban, és az EU-ban	Helyzetelemzés	Szekunder kutatás	Pillérek szerinti elemzés (szabályozási környezet, finanszírozás, humánerőforrás, infrastruktúra) Swot analízis
A téma szakirodalmának, jogszabályoknak, dokumentumoknak az áttanulmányozása, vizsgálata	Hazai és eu-s szakirodalom-kutatás	Szekunder kutatás	Helyzetelemzés
A 2007-2013-as költségvetési időszak fejlesztési tapasztalatainak bemutatás, a következő 7 év stratégiája	Hazai szakirodalom kutatás	Szekunder kutatás	online és offline szakkönyvek, tanulmányok stb.
Esettanulmány egy gazdálkodó szervezetnél	Adatbázis elemzés, beszámolók, egyéb dokumentumokból adatgyűjtés	Primer kutatás	Helyzetelemzés
Kérdőíves vizsgálat, néhány interjú elkészítése a vállalkozásoknál	Kérdőívszerkesztés, kérdőívek szétküldése, válaszok figyelése, kiértékelése, interjú vállalkozások vezetőivel	Primer kutatás	Elektronikus kérdőív, mélyinterjú

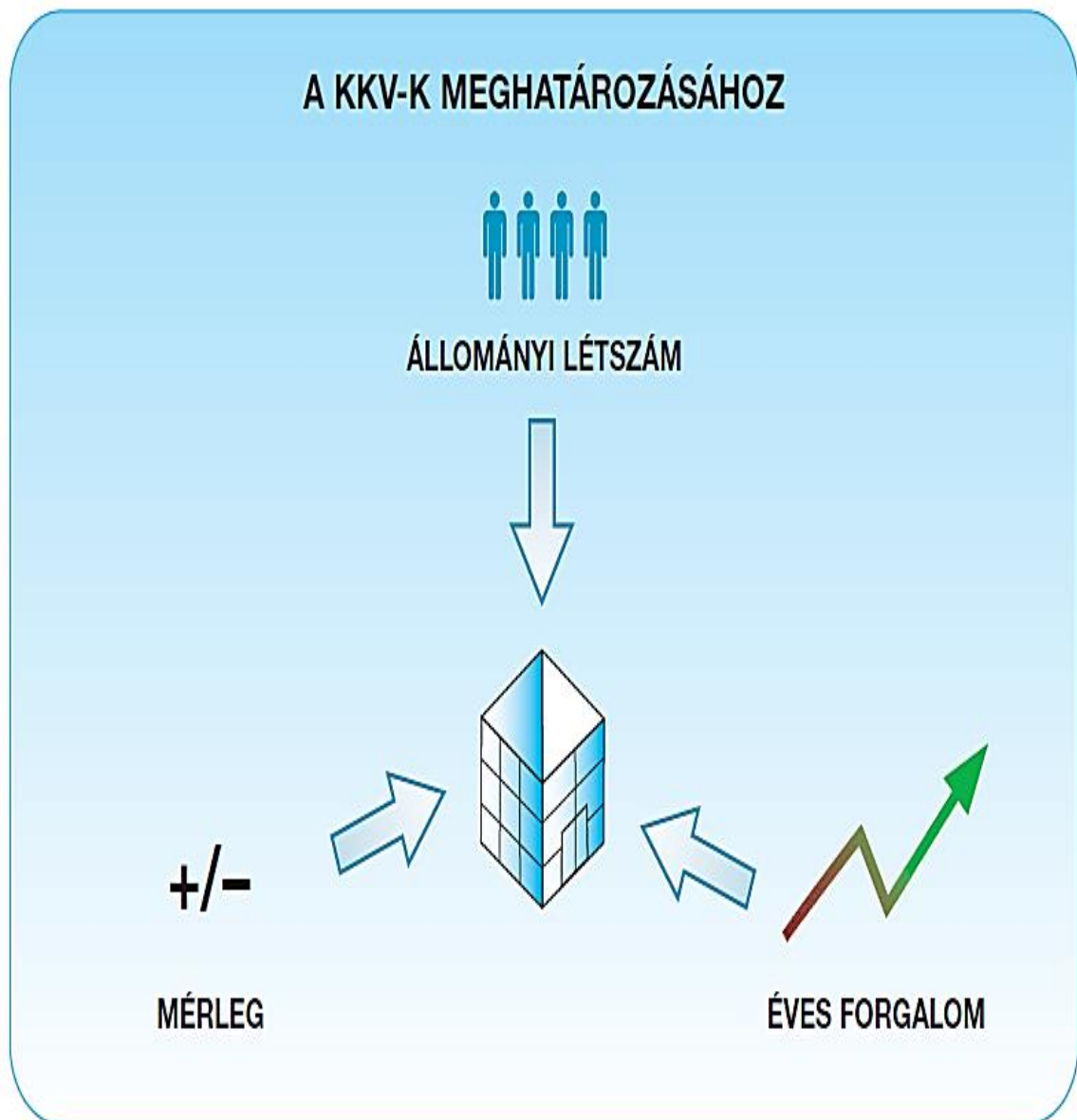
Munka-és időterv

Kutatási fázis	Kutatási időszak
Kutatási terv készítésének egyeztetése	2013. október
Kutatás előkészítése	2013. október
A téma szakirodalmának áttekintése	2013.november, december
Kutatási kérdőív szerkesztése	2014. február
Primer kutatás: adatgyűjtés adott gazdálkodó szervezetnél, interjúkészítés, kérdőívezés	2014.február-március
Kutatási beszámolók, prezentációk, esettanulmány elkészítése	2014.április
Végleges dolgozat összeállítása	2014. április-május

Várt eredmények

A kutatási téma elsősorban szakdolgozatként fog hasznosulni, ugyanakkor a kutatás során rendszerezett ismeretanyagot, vizsgálati eredményeket, az elkészített modellt remélem a munkám során is fogom tudni hasznosítani a jövőben.

Zalaegerszeg, 2013. október

Forrás: Új Kkv meghatározás, Vállalkozás és Iparpolitikai kiadványok (Európai Közösségek 2006 http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_hu.pdf (letöltés dátuma: 2014. március 31.))

3. számú melléklet
Saját szerkesztésű kérdőív

A fejlesztési források szerepe a KKV szektorban

Szerkesztési jogosultság kérése

A fejlesztési források szerepe a KKV szektorban

BGF Gazdálkodási Kar Zalaegerszeg, Tóth Ildikó MSc hallgató szakdolgozatához

1. Vállalkozás neve

2. Működés helye (település)

3. Vezető tisztségviselő neve és a vállalkozás indításának éve

4. Ágazat
Kérem adja meg, hogy a vállalkozás melyik ágazatban tevékenykedik!

- Ipar
- Mezőgazdaság
- Kereskedelem
- Szolgáltatás
- Idegenforgalom, vendéglátás
- Egyéb

5. A vállalkozás tevékenységének konkrét megnevezése

6. Az elnyert fejlesztési forrás típusa

- Fejlesztési hitel

https://docs.google.com/forms/d/1zoeztuIzPJCncdRVyIKB0hvfKzFcDHup9DMWxoatoJM/viewform?edit_requested=true[2014.05.28. 13:52:44]

A fejlesztési források szerepe a KKV szektorban

- Európai Uniós forrás
- Mikrohitel
- Kombinált mikrohitel
- Egyéb állami forrás (pl.: járulékkedvezmény, munkanélküliek foglalkoztatásával kapcsolatos kedvezmény)
- Kockázati tőke
- Üzleti angyal

7. Utolsó két mikrohitel felvételének éve és összege

Kérem adja meg, hogy az utolsó két mikrohitelt melyik évben vette fel és milyen összegben!

--

8. Mikrohitel célja és mértéke

Kérem adja meg az utolsó két mikrohitel célja szerinti mértéket! (Forgóeszköz, beruházás bontásban)

--

9. Mikrohitelek futamideje és türelmi ideje

Kérem adja meg az utolsó két mikrohitel futamidejét és türelmi idejét! (Futamidő esetében év, türelmi idő esetében hónapot adjon meg!)

--

10. A mikrohitel felvételével meglévő termék/szolgáltatás fejlesztése, vagy új termék/szolgáltatás kialakítása volt a cél?

- Meglévő termék/szolgáltatás
- Új termék/szolgáltatás

11. A fejlesztési forrás felhasználásának konkrét célja

Kérem írja le, hogy konkrétan mit valósított meg a fejlesztési forrásból!

12. A vállalkozás árbevételének alakulása

Kérem adja meg a vállalkozás árbevételének összegét (millió Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

13. A vállalkozás személyi jellegű ráfordításának alakulása

Kérem adja meg a vállalkozás személyi jellegű ráfordításának összegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

14. A vállalkozás terv szerinti értékcsökkenési leírásának alakulása

Kérem adja meg a vállalkozás terv szerinti écs-nek összegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

15. A vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenysége eredményének alakulása

Kérem adja meg a vállalkozás üzemi tevékenysége eredményének összegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

16. A vállalkozás adózás előtti eredményének alakulása

Kérem adja meg a vállalkozás adózás előtti eredményének összegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

17. Mérleg főösszeg nagysága (ezer forintos pontossággal)

Kérem adja meg a vállalkozás mérleg főösszegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

18. Saját tőke nagysága (ezer forintos pontossággal)

Kérem adja meg a vállalkozás saját tőkéjének összegét (ezer Ft-ban) a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

19. Alkalmazottak létszáma

Kérem adja meg a vállalkozás alkalmazottainak létszámát a fejlesztési forrás elnyerésének évére, a fejlesztés megvalósítását követő évre és 2013. évekre vonatkozóan!

20. Értékelje a vállalkozás fejlődéséhez milyen mértékben járult hozzá az elnyert fejlesztési forrás!

- Teljes mértékben
- Nagymértékben
- Közömbös
- Egyáltalán nem

21. A fejlesztés során lépett-e fel fizetési nehézsége?

- igen
- nem

22. A fejlesztési forrás nélkül létrejöhett-e volna a fejlesztés?

- igen
- nem

23. Megtörtént-e az elnyert forrás támogatási szerződésben (okirat) megjelölt időpontig történő folyósítása?

- igen
- nem

24. Az elnyert támogatáshoz szükséges önerőt milyen forrásból biztosította?

- saját forrás
- idegen forrás

25. Próbálkozott-e más forráshoz való jutással?

Ha igen a válasz, kérem nevezze meg! (pl.: bankhitel, Széchenyi kártya, pénzügyi lízing, tagi kölcsön, egyéb)

26. Milyennek találta a fejlesztési forráshoz való jutás menetét? (1-nagyon nehéz, 5-egyszerű hozzájutás, Likert skála)

1 2 3 4 5

27. Ismerve a fejlesztési forrás jelenlegi kondícióit, a jövőben fejlesztéséhez ismét igénybevenné-e?

- igen
- nem

28. Milyen egyéb szolgáltatásra lenne szüksége a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány részéről?

Küldés

Google Űrlapokon soha ne adjon meg jelszavakat.

Üzemeltető:

Ezt a tartalmat nem a Google hozta létre, és nem is hagyta azt jóvá.

[Visszaélés jelentése](#) - [Felhasználási feltételek](#) - [Egyéb feltételek](#)

4. számú melléklet

Csejtei Fém-Vill Kft., Zalaegerszeg, Hock János utca 72., szükséges idő 1 vagy 1,5 óra

Interjú kérdések:

1. Külföldi vagy csak belföldi megrendelésre dolgoznak?
2. Van a városban, esetleg a megyében konkurense a cégnek?
3. Mekkora beszállítói körrel rendelkezik?
4. A 2008 óta elhúzódó gazdasági válság milyen hatással volt és jelenleg is van-e a cég helyzetére?
5. Van-e a cégnél marketing tevékenység?
6. Milyen tényezők indokolták a cégnél a kérdéses fejlesztés megvalósítását?
7. Honnan értesült a támogatási lehetőségéről? Rendszeresen figyeli-e a támogatási lehetőségeket? (ki készítette el a pályázatot stb.)
8. Kérem ismertesse pontosan a beruházást (költségvetése, konkrétan mit valósítottak meg, fizikai megvalósítás üteme stb.)!
9. Vannak-e már számszerűsíthető eredményei a beruházásnak (termelés-és költséghatékonyság)?

10. Milyen tapasztalatai vannak a támogatási rendszerrel kapcsolatban?
(szabályozásbeli hiányosságok, támogatás utalásának késése stb., túlzott adminisztráció stb.)

- pozitív tapasztalat:

- negatív tapasztalat:

Negatív tapasztalataiból kiindulva, milyen változásokat tartana indokoltnak a rendszerrel kapcsolatban?

11. Új munkahely létrejött-e a beruházással?

12. Mi a cég jövőképe?

5. számú melléklet

CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság
8900 Zalaegerszeg, Hock János út 72.
Cg. 20-09-064703

Pályázati azonosító: GOP-2.1.1-11/B-2011-0191
„Szerződés és dokumentumok szerződéskötéshez+”

MAG - Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.

Budapest
Váci út 83.
1139

Tisztelt Cím!

Alulírott Csejtei Andrea, mint a CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye: 8900 Zalaegerszeg, Hock János út 72.; cégjegyzékszáma: Cg. 20-09-064703; adószáma: 12530982-2-20) képviselőjére jogosult ügyvezető mellékleten megküldöm a GOP-2.1.1-11/B-2011-0191 jelű pályázatot és annak mellékleteit cégszerűen aláírva, kettő példányban.

Tisztelettel kérem az iratok befogadását.

Zalaegerszeg, 2011. december 9.

Üdvözlettel:

Csejtei Andrea
CSEJTEI FÉM-VILL Kft.
8900 Zalaegerszeg
Hock J. u. 72.
Adószám: 12530982-2-20
Bankaz.: 11749008-20167275
Csejtei Andrea
ügyvezető

Azonosítószám: GOP-2.1.1-11/B-2011-0191

Támogatási Szerződés

amely létrejött

egyrészt a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22.), mint támogató (továbbiakban: **Támogató**) képviseletében eljáró **MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.**, mint közreműködő szervezet (a továbbiakban **Közreműködő Szervezet**)

Postacím: 1539 Budapest, Pf. 684.
Székhely: 1139 Budapest, Váci út 83.
Cégjegyzékszám: Cg. 01-10-045526
Adószám: 13806789-2-41

másrésztől

CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft., mint kedvezményezett (a továbbiakban: **Kedvezményezett**),

Postacím: **8900 Zalaegerszeg Hock János út 72.**
Székhely: **8900 Zalaegerszeg, Hock János út 72.**
Cégjegyzékszám/vállalkozói igazolvány száma: **Cg. 20-09-064703**
Adószám/adóazonosító jel: **12530982-2-20**
Pénzforgalmi számlaszám, amelyre a támogatás utalásra kerül:

11111111111111111111-11111111111111111111-11111111111111111111

Cégjegyzésre jogosult képviselője: **Csejtei Andrea vagy Csejtei József**

(Közreműködő Szervezet és Kedvezményezett továbbiakban együtt: Szerződő Felek) között az alulírott helyen és napon az alábbi feltételekkel.

1. Előzmények

A Támogató az Új Széchenyi Terv, Gazdaságfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: GOP) keretén belül **Komplex vállalati technológia fejlesztés mikro-, kis- és középvállalkozások számára** tárgyú felhívást tett közzé, melyre Kedvezményezett **GOP-2.1.1-11/B-2011-0191** azonosító számon regisztrált, **2011.07.14.** napon pályázatot nyújtott be, a jelen Szerződés mellékletét képező Pályázati Felhívás és a GOP Részletes Pályázati Útmutató szerint (amelyek akkor is a jelen Szerződés elválaszthatatlan részét képezik, és a Szerződő Felekre kötelező érvényűek, ha azok fizikai értelemben a jelen Szerződéshez nem kerülnek csatolásra), amelyet a Támogató támogatásban részesített. A Támogató döntése alapján Kedvezményezett vissza nem térítendő támogatásban részesül.

A jelen Szerződés mellékletét képezi, és a Szerződő Felekre kötelező érvényű minden olyan tanulmány, elemzés, hatósági engedély, műszaki terv és tartalom, nyilatkozat, beszerzési terv, társulási megállapodás és egyéb dokumentum, valamint ezek módosításai, amelyet a Kedvezményezett a projekt javaslat/pályázat mellékleteként benyújtott, amelyek fizikai értelemben nem kerülnek csatolásra a jelen Támogatási Szerződéshez.

2. Szerződés tárgya

2.1. Az Előzményekben meghatározottak szerint Szerződő Felek az alábbi Szerződést kötik:

A Szerződés tárgya a „**Technológiai fejlesztés fémmegmunkáló gépi berendezések beszerzésével.**” című, a projekt adatlap és annak mellékleteiben, illetve amennyiben irányadó, az eltérések listájában rögzített projekt (a továbbiakban: Projekt) elszámolható költségeinek az Európai Regionális Fejlesztési Alapból és hazai központi költségvetési előirányzatból vissza nem térítendő támogatás formájában történő finanszírozása.

Kedvezményezett a jelen Szerződés aláírásával kötelezi magát arra, hogy a Projektet a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően, kellő alaposággal, hatékonysággal és gondossággal megvalósítja, illetve a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendeletben rögzített feltételek fennállása esetén az ott előírt módon a közbeszerzési eljárások lebonyolításába a Közreműködő Szervezetet és a Támogató Közbeszerzési Felügyeleti Főosztályát bevonja.

2.2. A Kedvezményezett haladéktalanul köteles jelenteni a Közreműködő Szervezetnek minden olyan körülményt, amely a Projekt megvalósítását, a támogatás céljának elérését veszélyezteti, ha a Projekt megvalósítása részben vagy egészben meghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a pályázatban, illetve a jelen Szerződésben foglalt ütemezéshez képest késedelmet szenved, illetve ennek bekövetkezése fenyeget.

2.3. A jelen Szerződés elválaszthatatlan részét képezi az „Általános Szerződési Feltételek az Új Széchenyi Terv Gazdaságfejlesztési Operatív Program 1., 2. és 3. prioritása, valamint a Közép-Magyarországi Operatív Program 1.1, 1.2 és 1.4 intézkedéseinek keretében vissza nem térítendő támogatásban részesített kedvezményezettekkel kötendő támogatási szerződésekhez” (továbbiakban ÁSZF) amelyet a Közreműködő Szervezet a jelen Szerződéssel egyidejűleg egy példányban bocsát a Kedvezményezett rendelkezésére.

3. A Projekt megvalósításának időbeli ütemezése és helyszíne

3.1. A Projekt kezdete

A Projekt megvalósítási időszakának tervezett kezdő időpontja: **2011.08.01.**

A Projekt megvalósítás tényleges kezdő időpontját a Kedvezményezett köteles a 6. sz. melléklet szerinti bejelentési űrlap alkalmazásával haladéktalanul bejelenteni.

3.2. Költségek elszámolhatóságának kezdete

A Projekt költségei elszámolhatóságának kezdő időpontját a Pályázati Felhívás határozza meg.

A Projekt keretében a 3.1. pontban meghatározott időpontot követően felmerült és kifizetett kiadásokat lehet elszámolni, amennyiben azok megfelelnek a 6. sz. mellékletben ismertetett megkezdési kritériumoknak.

A Projekt keretében az ezt követően felmerült kiadásokat lehet elszámolni.

3.3. A Projekt megvalósítás befejezése/fizikai befejezése, befejezése és lezárása

3.3.1. A Projekt megvalósítás befejezésének/fizikai befejezésének tervezett napja: **2011.12.31.**

A projekt fizikai befejezésének a beruházás utolsó elemének megvalósulása minősül. A projekt fizikai befejezésének meghatározását jelen Szerződés 7. sz. melléklete tartalmazza. A projekt fizikai befejezésének meg kell történnie a projekt tényleges

megkezdését, vagy amennyiben a projekt a támogatási szerződés hatályba lépéséig nem kezdődött meg, a támogatási szerződés hatályba lépését követő 24 hónapon belül.

A Kedvezményezett a Szerződés módosítását köteles kezdeményezni, ha a Projekt megvalósítás befejezésének/fizikai befejezésének tervezett napja a hatályos támogatási szerződésben meghatározott időponthoz képest előre láthatóan 3 hónapot meghaladóan késik.

3.3.2 A záró beszámoló és a záró kifizetési igénylés benyújtásának határideje: a projekt fizikai befejezést követő 90 nap, de legkésőbb 2013. december 31.

A fenntartási kötelezettség a projekt befejezésétől kezdődik.

A projekt akkor tekinthető befejezettnek, ha a támogatott tevékenység a jelen Szerződésben meghatározottak szerint teljesült, a megvalósítás során keletkezett számlák kiegyenlítése megtörtént, a támogatással létrehozott vagy beszerzett eszközt aktiválták, és a Kedvezményezettnek a támogatott tevékenység befejezését tanúsító, hatósági engedélyekkel és bizonylatokkal alátámasztott záró beszámolóját, elszámolását a Közreműködő Szervezet jóváhagyta és a költségvetésből nyújtott támogatás folyósítása az igazolt támogatás-felhasználásnak megfelelő mértékben megtörtént.

3.3.3 A projekt akkor tekinthető lezártnak, ha a támogatási szerződésben a befejezést követő időszakra nézve a kedvezményezett további kötelezettséget nem vállalt és a 3.3.2 bekezdésben foglalt feltételek teljesültek. Ha a támogatási szerződés a támogatott tevékenység befejezését követő időszakra nézve további kötelezettséget tartalmaz, a támogatott tevékenység akkor tekinthető lezártnak, ha valamennyi vállalt kötelezettség teljesült, és a kedvezményezett a kötelezettségek megvalósulásának eredményeiről szóló záró projekt fenntartási jelentését benyújtotta, és azt a támogató jóváhagyta.

3.3.4 A projekt keretében a 3.3.1 pontban szereplő projekt megvalósítás befejezése/fizikai befejezése napjáig felmerült költségek számolhatók el. Az ezen időpontot követően keletkezett költségre támogatás nem folyósítható.

3.4. Kedvezményezett vállalja, hogy a Projektet az alábbi helyszín/helyszínek alatt (Projekt helyszíne) megvalósítja, és azt a fenntartási időszak alatt ugyanezen a helyen/helyeken fenntartja/üzemelteti:

8900 Zalaegerszeg, Holck János út 72. hrsz. 4554/2/F

Több megvalósítási helyszín:

Irányítószám	Helység	Utca	Házszám	Helyrajzi szám
-	-	-	-	-

4. A Projekt költsége, a támogatás forrása és összege

4.1. A Projekt összköltsége

A Projekt le nem vonható ÁFA-val számított összköltsége **171 683 730 Ft**, azaz **egyszázhetvenegymillió-hatszáznyolcvanháromezer-hétszázharminc** forint.

4.2. A Projekt elszámolható összköltségei

A Projekt elszámolható költségeit jelen Szerződés 1. számú melléklete tartalmazza. Az elszámolható költségek részletezését a jelen Szerződés 2. sz. melléklete tartalmazza.

Ha a Projekt elszámolható összköltsége a tervezetthez képest csökken, a tervezett célok megvalósítása mellett, a támogatási összeget is arányosan csökkenteni kell. Amennyiben a Kedvezményezett a Projekt megvalósítása során közbeszerzési eljárás lefolytatásának kötelezettsége terheli, a Projekt megvalósítását célzó, utolsó közbeszerzési eljárás befejezését követően, vagy amennyiben az egyes beszerzésekre jutó támogatást a projekt adatlapban meghatározták, bármely közbeszerzési eljárás lefolytatását követően a Közreműködő Szervezet kezdeményezheti a megítélt támogatás csökkentését a szállítói szerződéssel le nem fedett támogatás összegével. Nem kerül sor a vállalkozói szerződéssel le nem fedett támogatás elvonására, ha a Közreműködő Szervezet erre irányuló felszólításában megjelölt határidőben és módon a Kedvezményezett indokolja, hogy a vállalkozói szerződéssel le nem fedett támogatás felhasználása a Projekt céljainak elérése érdekében szükséges és az indoklást a Közreműködő Szervezet elfogadja.

Amennyiben a Projekt megvalósítása során, az elszámoláskor bemutatott és elfogadott tényleges költségek meghaladják a tervezett költségeket, a Kedvezményezett ebben az esetben is kizárólag a jelen Szerződésben foglalt támogatási összegre jogosult.

4.3. A Projektkez felhasználásra kerülő források

A Projektkez felhasználására kerülő források részletes bontását a jelen Szerződés 3. sz. melléklete tartalmazza.

A saját forrás rendelkezésre állását igazoló dokumentumokat és nyilatkozatokat legkésőbb az első kifizetési kérelemhez a kedvezményezett köteles benyújtani.

4.4. A támogatás összege és mértéke

A támogatás mértéke a Projekt le nem vonható ÁFA-val számított elszámolható költségének **35,00** %-a, de legfeljebb **60 089 306** Ft, azaz **hatvanmillió-nyolcvankilencezer-háromszázhat** forint, melyből **0** Ft, azaz **nulla** forint csekély összegű (de minimis) támogatás.

Egy vállalkozásnak, bármely forrásból, csekély összegű támogatási jogcímen odaítélt támogatás támogatástartalma – három egymást követő pénzügyi év vonatkozásában – nem haladhatja meg a 200.000 eurónak, a közúti szállítási ágazatban a 100.000 eurónak megfelelő forintösszeget.

Amennyiben a Kedvezményezett a jelen Szerződés szerint megillető támogatás az ÁFA összegét nem foglalja magában, a Projektkez kapcsolódó ÁFA fizetési kötelezettség a Kedvezményezettet terheli.

Támogatás intenzitása: **35,00 %**

Amennyiben az igénybe vehető, bármely forrásból származó támogatás mértéke változik, a Kedvezményezett erről a Közreműködő Szervezetet haladéktalanul értesíteni köteles.

Igényelhető előleg legmagasabb mértéke a megítélt támogatás 25%-a.

4.5 A támogatás összetétele

A támogatás összegének 85%-a, vagyis **51 075 910** Ft, azaz **ötvenegymillió-hetvenötezer-kilencszáztíz** forint az Európai Unió Európai Regionális Fejlesztési Alapjából, 15%-a, vagyis **9 013 396** Ft azaz **kilencmillió-tizenháromezer-háromszázkilencvenhat** forint pedig a Magyar Köztársaság központi költségvetéséből származik.

5. A Projekt megvalósításának számszerűsíthető eredményei évek szerint

A Kedvezményezett a Projekt megvalósítása során a támogatást a 4. sz. mellékletben meghatározott számszerűsíthető eredmények, indikátorok elérése érdekében jogosult és egyben köteles felhasználni. Kedvezményezett a számszerűsíthető eredményeket teljesíteni köteles.

6. Biztosítékadási kötelezettség

A Kedvezményezett a Pályázati Felhívás D.4. Biztosítékok köre című pontjában meghatározott biztosítéko(ka)t nyújtja, amennyiben a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendeletben foglaltak szerint biztosíték nyújtására kötelezett.

A biztosítékadásra vonatkozó részletes szabályokat a mindenkor hatályos „A biztosítékok nyújtására vonatkozó tájékoztató” című dokumentum tartalmazza.

A 11. sz. melléklet az ÁSZF, a Pályázati Felhívás, valamint a 4/2011. (I. 28.) Korm. rendeletben foglaltak szerinti szabályszerű benyújtásától válik a jelen Szerződés részévé.

7. Pénzügyi elszámolás szabályai

A pénzügyi elszámolásra vonatkozó részletes szabályokat a mindenkor hatályos „Tájékoztató a pénzügyi elszámoláshoz a GOP-2011-2.1.1/B és a KMOP-2011-1.2.1/B jelű pályázatokra vonatkozóan” című dokumentum tartalmazza.

8. Monitoring és helyszíni ellenőrzés

A monitoring adatszolgáltatásra jelentéstételi kötelezettségre, valamint a helyszíni ellenőrzésekre vonatkozó rész részletes szabályokat a mindenkor hatályos „Monitoring és Helyszíni Ellenőrzési Tájékoztató a GOP-2011-2.1.1/B és a KMOP-2011-1.2.1/B jelű pályázatokra vonatkozóan” című dokumentum tartalmazza.

9. Záró rendelkezések

9.1. Jelen Szerződés 7 oldalon és 2 db eredeti példányban készült. A jelen Szerződéshez csatolt valamennyi melléklet, és a jelen Szerződéshez fizikai értelemben nem csatolt, de a jelen Szerződésben vagy az ÁSZF-ben hivatkozott melléletek, a Pályázati Felhívás, a GOP Részletes Pályázati Útmutató, továbbá a projekt adatlap és annak mellékletét képező valamennyi nyilatkozat, dokumentum a Szerződés elválaszthatatlan részei függetlenül attól, hogy azok a jelen Szerződéshez ténylegesen csatolásra kerültek-e.

9.2. A Kedvezményezett a jelen Szerződés aláírásával kijelenti, hogy a jelen Szerződés tartalmát, az ÁSZF-t, és a vonatkozó jogszabályokat, így különösen 4/2011. (I. 28.) Korm. rendeletet és a 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendeletet ismeri és magára nézve kötelezőnek ismeri el, és tudomásul veszi, hogy a jelen Szerződés, valamint az ÁSZF a vonatkozó jogszabályok módosításával, illetve új jogi szabályozás bevezetésével minden külön intézkedés nélkül módosulnak.

9.3. Amennyiben a Támogató vagy a Közreműködő Szervezet bármely, a jelen Szerződés alapján keletkező bejelentési, jelentéstételi, tájékoztatási kötelezettség, vagy igénylés teljesítéséhez formanyomtatványt bocsát rendelkezésre (így különösen a Projekt tényleges megkezdése napjának bejelentése, előlegigénylés, kifizetési igénylés, időszakos vagy záró beszámoló, szerződésmódosítás Kedvezményezett általi kezdeményezése stb.), szerződésszerű teljesítésnek kizárólag a formanyomtatvány

használata minősül. A formanyomtatványok a Támogató és/vagy a Közreműködő Szervezet honlapjáról tölthetők le. Amennyiben a Támogató vagy a Közreműködő Szervezet a jelen Szerződésből fakadó valamely kötelezettség teljesítésére elektronikus alkalmazást tesz lehetővé, szerződésszerű teljesítésnek kizárólag az elektronikus alkalmazás használata minősül.

9.4. A Szerződő Felek a jelen Szerződés időtartamára kapcsolattartót jelölnek ki. A kapcsolattartó nevéről, postacíméről, telefon és telefax számáról és elektronikus levélcíméről a jelen Szerződés aláírásával egyidejűleg, változás esetén pedig a változást követően 8 napon belül tájékoztatják egymást.

9.5. A Kedvezményezett Közreműködő Szervezet felé irányuló hivatalos kommunikációja személyes dokumentum átadás/átvétellel vagy tértivevényes levelekkel valósulhat meg. A Támogató és a Kedvezményezett egymás irányba történő nyilatkozataik megtételére rendelkezésre álló határidők számítására a 4/2011. Korm. rendelet 120-121. §-okban foglalt szabályokat kell alkalmazni.

9.6. A jelen Szerződés hatályba lépésének napja megegyezik a szerződést kötő felek közül az utolsóként aláíró aláírásának napjával.

9.7. Kedvezményezett kijelenti, hogy – a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény előírásainak megfelelően – a projekt adatlapon feltüntetett projektfelelős, illetve a Projekt megvalósításában résztvevő személyek, valamint a beszámolás, a szabálytalansági eljárás és az ellenőrzési tevékenység során átadott dokumentumokban feltüntetett személyek személyes adatainak a Támogató és a Közreműködő Szervezet által történő kezeléséhez (ideértve ezen adatok felvételét, tárolását, nyilvánosságra hozatalát is) kifejezetten hozzájárultak. Ennek alapján Kedvezményezett szavatol azért, hogy ezen személyes adatok fentieknek megfelelő kezelése az érintettek hozzájárulásával történik.

9.8. A Kedvezményezett képviseletében aláíró személy(ek) kijelenti(k) és cégkivonatukkal, valamint aláírási címpéldányaikkal igazolja(k), hogy társasági dokumentumaik/alapító okiratuk alapján, a jelen Szerződés bevezető részében feltüntetettek szerint jogosult(ak) a Kedvezményezett képviseletére (és cégjegyzésére), továbbá ennek alapján a jelen Szerződés megkötésére és aláírására. Aláíró képviselő(k) kijelenti(k) továbbá, hogy a testületi szervei(k) részéről a jelen Szerződés megkötéséhez szükséges felhatalmazásokkal rendelkezik(nek), tulajdonosai(k) a támogatási jogügyletet jóváhagyták és harmadik személyeknek semminemű olyan jogosultsága nincs, mely a Kedvezményezett részéről megakadályozná vagy bármiben korlátozná a jelen Szerződés megkötését, és az abban foglalt kötelezettségek maradéktalan teljesítését.

9.9. Jelen Szerződésben nem szabályozott kérdésekben a vonatkozó magyar és európai uniós jogszabályok rendelkezései az irányadók.

9.10. Kedvezményezett jelen Szerződés aláírásával visszavonhatatlanul kijelenti, hogy a projekt adatlaphoz becsatolt valamennyi nyilatkozata a jelen Szerződés hatálya alatt változatlanul érvényes.

Szerződő Felek a jelen Szerződést átolvasták, és közös értelmezés után, mint akaratukkal és elhangzott nyilatkozataikkal mindenben egyezőt aláírták.

..... <i>Csejtei József</i> Kedvezményezett Támogató megbízásából a MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.
CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.	P.H.
képviselőjében: Csejtei Andrea vagy Csejtei József P.H.	P.H.
Kelt: <i>Zalaegerszeg</i> 2011. év <i>december</i> hónap <i>9</i> napján.	Kelt: Budapest, napján.
CSEJTEI FÉM-VILL Kft. 8900 Zalaegerszeg Hock J. u. 72. Adószám: 12530982-2-20 Tulajdonos: 11749998-20107775	

Kötelezően csatolandó melléletek:

- 1. sz. melléklet** – A Projekt elszámolható költségei
- 2. sz. melléklet** – Elszámolható költségek részletezése
- 3. sz. melléklet** – Források
- 4. sz. melléklet** – A Projekt számszerűsíthető eredményei
- 5. sz. melléklet** – Nyilatkozat köztartozás-mentességről
- 6. sz. melléklet** – Projekt megvalósításának tényleges kezdő időpontja – bejelentési űrlap
- 7. sz. melléklet** – A Projekt fizikai befejezésének tényleges időpontja –bejelentési űrlap
- 8. sz. melléklet** – Nyilatkozat a jelen szerződés alapján nyújtott támogatást megelőzően kapott csekély összegű (de minimis típusú) támogatásokról
- 9. sz. melléklet** – Előleg igénylési kérelem
- 10. sz. melléklet** – Nyilatkozat az elszámolás módjáról
- 11. sz. melléklet** – Felajánlott biztosíték

A PROJEKT ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEI

Szerződés száma: **GOP-2.1.1-11/B-2011-0191**
 Kedvezményezett: **CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.**

Tevékenységek költségkategóriák	2011 (Ft)	2012 (Ft)	2013 (Ft)	Összesen (Ft)
Eszköz beszerzése	171 683 730	0	0	171 683 730
Információs technológia fejlesztés (hardver)	0	0	0	0
Információs technológia fejlesztéshez kapcsolódó (szoftver)	0	0	0	0
Infrastrukturális és ingatlan beruházás	0	0	0	0
Eszközbeszerzéshez kapcsolódó gyártási licenc, gyártási know-how beszerzésének költsége	0	0	0	0
Piacra jutás	0	0	0	0
Vállalati HR fejlesztés	0	0	0	0
Tanácsadás igénybevétele	0	0	0	0
Minőség-, környezet és egyéb irányítási rendszerek, szabványok bevezetése	0	0	0	0
Le nem vonható ÁFA	0	0	0	0
Összesen	171 683 730	0	0	171 683 730

Csejtei Andrea

 Kedvezményezett
CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.
 képviselőjében: Csejtei Andrea vagy Csejtei József
 P.H.

.....
 Támogató megbízásából a
MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.
 P.H.

Kelt: *József*,
 20.. év *december* hónap *2.* napján.
CSEJTEI FÉM-VILL Kft.
 8800 Zalaegerszeg
 Heck J. u. 72.
 Adószám: 12530982-2-20
 Banksz.: 11749008-20167275

Kelt: Budapest,,
 napján.

ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK RÉSZLETEZÉSE

Szerződés száma: **GOP-2.1.1-11/B-2011-0191**
 Kedvezményezett: **CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.**

Tevékenységek ktg. kategóriák	VTSZ_TESZOR_Számviteli kat.	Elsz. költség megnevezése	Egységár (Ft)	Darabszám (Db)	Le nem vonható ÁFA (Ft)	Összesen (Ft)
Eszközbeszerzések	131. Termelő gépek, berendezések, szerszámok, gyártóeszközök	KEMPER Filter Master XL-1 szívókarral elszívó	1 060 971	4	0	4 243 884
Eszközbeszerzések	131. Termelő gépek, berendezések, szerszámok, gyártóeszközök	PremSerter Series 4 pneumatikus sajtológép	3 033 664	1	0	3 033 664
Eszközbeszerzések	131. Termelő gépek, berendezések, szerszámok, gyártóeszközök	REHM SYNERGIC.PRO 230-4 QUATTRO MIG ívhegesztő	413 141	2	0	826 282
Eszközbeszerzések	131. Termelő gépek, berendezések, szerszámok, gyártóeszközök	TruBend 5130 típusú CNC élhajlító	47 388 421	1	0	47 388 421

D

Eszközbeszerzések	131. Termelő gépek, berendezések, szerszámok, gyártóeszközök	TruPunch 5000 nagy táblamérethez típusú CNC koordinátalyukasztó	116 191 479	1	0	116 191 479
ELSZÁMOLHATÓ KÖLTSÉGEK:						171 683 730

Csejtei Andrea

Kedvezményezett

CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.

képviselésében: Csejtei Andrea vagy Csejtei József
P.H.

Kelt: *Felolvasás*

2011. év *december* hónap *9.* napján.

CSEJTEI FÉM-VILL Kft.
8900 Zalaegerszeg
Hock J. u. 72.
Adószám: 12530982-2-20
Bankvez.: 11749008-20167275

Támogató megbízásából a

MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.

P.H.

Kelt: Budapest,

napján.

FORRÁSOK

Szerződés száma: **GOP-2.1.1-11/B-2011-0191**
 Kedvezményezett: **CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.**

Források	(Ft)
I. Saját forrás	111 594 424
I/1. a támogatást igénylő hozzájárulása	26 594 424
I/2. partnerek hozzájárulása	0
I/3. bankhitel	85 000 000
I/4. egyéb	0
II. Egyéb támogatás:	0
III. A támogatási konstrukció keretében igényelt támogatás:	60 089 306
Összesen	171 683 730

.....
 Csejtei Andrea
 Kedvezményezett
CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.
 képviselőjében: Csejtei Andrea vagy Csejtei József
 József
 P.H.

.....
 Támogató megbízásából a
MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.

Kelt: Zalaegerszeg,
 2011. év december hó 9. napján.

Kelt: Budapest,
 napján.

CSEJTEI FÉM-VILL Kft.
 8900 Zalaegerszeg
 Hock J. u. 72.
 Adószám: 12530982-2-20
 Bankk.: 11749008-20167275

A PROJEKT SZÁMSZERŰSÍTHETŐ EREDMÉNYEI

Szerződés száma: **GOP-2.1.1-11/B-2011-0191**
 Kedvezményezett: **CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.**

Létszámtartás (kötelező vállalás)

A Kedvezményezett vállalja, hogy a projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti évben az éves átlagos statisztikai létszámának átlagos értéke nem csökkenhet a bázislétszám alá. (A negatív eltérés nem lehet nagyobb, mint 0,5.)

Bázislétszámnak minősül a pályázat beadását megelőző év (2010) éves átlagos statisztikai állományi létszáma.

Személyi jellegű ráfordítások (az alábbi két vállalás egyikét kell vállalni):

a) A projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak (egyéni vállalkozók esetén az alkalmazottak részére kifizetett bér, megbízási díj, alkalmazottak után kötelezően befizetett társadalombiztosítási járulék, a munkáltatói és kifizetői minőségében megfizetett egészségügyi hozzájárulás SZJA bevallás szerinti vonatkozó sora) növekednie kell a támogatási összeg 5 %-ával a bázisévhez (beadást megelőző üzleti év) képest.

$$Szb + (T * 0,05) \leq (Sz1 + Sz2)/2$$

VAGY

b) A projekt befejezési évét közvetlenül követő 2 üzleti év átlagos éves személyi jellegű ráfordításainak (egyéni vállalkozók esetén az alkalmazottak részére kifizetett bér, megbízási díj, alkalmazottak után kötelezően befizetett társadalombiztosítási járulék, a munkáltatói és kifizetői minőségében megfizetett egészségügyi hozzájárulás SZJA bevallás szerinti vonatkozó sora,) növekednie kell 5 %-kal a bázisévhez (beadást megelőző üzleti év) képest

$$Szb * 1,05 \leq (Sz1 + Sz2)/2$$

Ahol:

Szb: Összes személyi jellegű ráfordítás a pályázat beadását megelőző lezárt üzleti évben

Sz1: Összes személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 1. lezárt üzleti évben

Sz2: Összes személyi jellegű ráfordítás a projekt befejezését követő 2. lezárt üzleti évben

T: megítélt támogatás összege

A fenti vállalások teljesülése a projekt befejezési évét közvetlenül követő 2. üzleti év végét követően kerülnek ellenőrzésre.

.....
 Kedvezményezett
CSEJTEI FÉM-VILL Ipari és Szolgáltató Kft.

képviselőtében: Csejtei Andrea vagy Csejtei József
 P.H.

.....
 Támogató megbízásából a
MAG – Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.

P.H.

Kelt:
 2011. év hónap napján.

CSEJTEI FÉM-VILL Kft.
 8900 Zalaegerszeg
 Hock J. u. 72.
 Adószám: 12530982-2-20
 Banksz.: 11749008-20167275

Kelt: Budapest, napján.

SZERZŐI NYILATKOZAT

Alulírott Tóth Ildikó büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a szakdolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen szakdolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés során.

Zalaegerszeg, 2014. június 4.

hallgató aláírása

ÖSSZEFOGLALÁS

(benyújtandó két példányban)

A fejlesztési források szerepek a mikro-, kis- és középvállalkozások működésében a vonatkozó jogszabályok alapján

Tóth Ildikó
levelező tagozat, pénzügy MSc szak, vállalkozási szakirány

Szakdolgozatom témája a mikro-, kis- és középvállalkozások (továbbiakban kkv) működésében szerepet játszó fejlesztési források hasznosulásának vizsgálatára, értékelésére irányul a vonatkozó jogszabályok alapján.

A téma jelentőségét alátámasztja, hogy a kkv-k gazdasági életben betöltött szerepe jelentős, mind hazánkat, mind pedig az Európai Uniót (továbbiakban EU) tekintve.

A témaválasztás aktualitását adja, hogy az EU hétéves költségvetésében - 2014-2020-as időszakra vonatkozóan - kiemelt szerepet kap a gazdaságfejlesztés, ezen belül is a kkv-k fejlesztése.

A kutatásom során azt vizsgáltam, hogy a gazdaság jelenlegi helyzete és a gyakran változó jogszabályi környezet mellett mennyire hatékony ezen szektor fejlesztése igazodva az uniós és a hazai dokumentumok célkitűzéseikhez.

A dolgozat első részében az általános tudnivalók mellett helyzetelemzést – SWOT analízis - végezve bemutatom a fenti vállalkozások szabályozási, finanszírozási, humán erőforrás gazdálkodási és infrastrukturális környezetét Magyarországon. Ezt követően az EU-ban betöltött szerepükről szólok röviden.

A dolgozat következő részében bemutatom a kkv szektor működését, gazdálkodását befolyásoló fontosabb magyar és európai uniós szabályozást.

Kiemelten foglalkozok a 2014. március 15-től hatályba lépő új Polgári Törvénykönyv (továbbiakban Ptk.) változásaival, amelyek számos esetben érintik a kkv-kat.

Ebben a részben bemutatom a 2007-2013-as költségvetési időszak fejlesztési tapasztalatait és a következő hétéves ciklus várható fejlesztési stratégiáját.

A dolgozatban bemutatásra kerül – külföldi szakirodalom és esetpélda segítségével – az *Európai IPR Helpdesk* („szellemi tulajdon-védelmi segélyszolgálat“) tevékenysége.

A dolgozat további részében esettanulmány, kérdőíves felmérés tapasztalatai és interjú segítségével próbálom bemutatni a különböző fejlesztési források hasznosulásának hatékonyságát. A kérdőíves felméréshez a Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány és a Széchenyi Programiroda Nonprofit Kft. nyújtott segítséget. Azt próbáltam elemezni, hogy a különböző fejlesztési források milyen hatást gyakorolnak a vállalászási eredményre, és egyéb a működésüket jelentősen befolyásoló tényezőkre.

A leíró esettanulmány során egy konkrét gazdasági szervezet európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztése és annak eredményessége kerül bemutatásra. Az interjú segítségével mélyebb betekintést szerettem volna nyerni a vállalkozás tevékenységébe, ismereteibe, és a megvalósított beruházási tevékenységébe. Kérdőíves felmérést is végeztem, amely azonban a kevés számú válaszadás miatt sikertelen volt.

Összességében megállapítottam, hogy az egy pozitív példa és a kérdőíves felmérés eredménye alapján nem jelenthető ki általános érvénnyel, hogy a vissza nem térítendő támogatások hozzájárulnak a kkv-k fejlődéséhez.

Elsődleges cél kkv szektor versenyképességének javítása, ehhez azonban olyan vállalkozói környezetet kell kialakítani számukra, amely motiválja őket a növekedésre, új vállalkozások létrehozására. A növekedés emeli a foglalkoztatottsági szintet is.

